DE SCHOLIIS HOMERICIS AD HISTORIAM FABVLAREM PERTINENTIBVS

Eduard Schwartz

DE SCHOLIIS HOMERICIS AD HISTORIAM FABVLAREM PERTINENTIBVS

SCRIPSIT

EDVARDVS SCHWARTZ

Commentatio ex supplementis annalium philologicorum seorsum expressa

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

MDCCCLXXXI

Paginarum numeri sunt supplementi duodecimi annalium philologicorum.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEVBNERI.

FRANCISCO BVECHELER

FESTVM AGENTI DIEM

QVO ANTE HAEC QVINQVE LVSTRA

IN VNIVERSITATE

FRIDERICIA GVILELMIA RHENANA

AD SVMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

PROMOTVS EST

PIE GRATVLATVR

SOCIETAS PHILOLOGA BONNENSIS.

Benigne, vir summe, pietatis erga te publicum hoc quamvis exiguum monimentum accipe oblatum tibi a discipulorum amica societate quae tuo nomine gaudet in primo sodalium numero nitente, praesidio tuo grataque voluntate ad hunc usque diem fruitur. Ex animi sententia tibi gratulamur quod tam laetam festamque tibi donavit genius huius diei celebritatem quo feliciter memoriam renoves summorum in philosophia honorum ante haec V lustra optimis auspiciis delatorum; precamur speramusque te

in longum aevum ex cathedra Welckeri Iahni Ritscheli illustri tuo functurum munere. Omnes enim experti sumus quanto studio quanto ardore te dedas fere totum adulescentibus studiosis, et in nostris omnium mentibus haeret haerebitque semper grata et pia disciplinae tuae recordatio. Vale faveque.

Bonnae a. d. III id. Mart. cIↄIↄcccLXXXI.

Edvardvs Schwartz
Ionas Pavlvs Meier
Lvdovicvs Enthoven
Lvdovicvs Seelbach
Ferdinandvs Dvemmler
Pavlvs Wolters
Fridericvs Bavmgarten
Fridericvs Deneken
Robertvs Mvenzel
Fridericvs Koepp
Fridericvs Marx
Iacobus G. Croswell
Ivlivs Wassner
Arthvrvs Frederking
Rvdolfvs Hoyer

DE

SCHOLIIS HOMERICIS

AD

HISTORIAM FABVLAREM PERTINENTIBVS

SCRIPSIT

EDVARDVS SCHWARTZ

In scholiis Homericis quae ad historiam poeticam pertinent, prae ceteris usitatae et notae sunt ἱστορίαι quae maximam partem clausulam exhibent ἡ ἱστορία παρὰ τῷ δεῖνα vel ἱστορεῖ ὁ δεῖνα, omnes certa quadam specie ac forma distinctae sunt atque ea quidem ut continua oratione fabella aliqua enarretur plerumque stemmate proposito. Quibus licet non id effectum sit quod solent praebere commentarii, ut poetae narratio cum cetera historiae fabularis memoria docte comparetur vel ipsorum verborum obscuritates ex aliorum scriptorum locis dilucidentur, tamen unde ortae sint quaerere non est praetermittendum. Atqui cavendum est ne praeter illas neglegantur cetera quae servata sunt doctrinae mythographicae rudera inprimis in scholiis codicis Victoriani, quem donec accurata et plena codicis Townleyani notitia praesto sit, omnino primo loco habendum esse apud omnes constat qui harum rerum sunt periti. Certe antequam horum scholiorum aliqua proposita sit notitia, ne in historiarum quidem origines accurate inquiri posse apparebit.

I. Porphyrii non solum Ζητήματα ab Homeri scholiastis exscripta esse sed libellum quoque de nominibus ab Homero omissis nuper Hermannus Schrader demonstravit.[1]) Haec sunt fragmenta: — omisi quae ex Eustathii in Boeotiam parecbolis vir doctus eruit et quae ad Ζητήματα recte rettulit scholl. Β 308 Γ 175 —

> schol. Α 266 BLLd[2]) ἐκ Στίλβης μὲν οὖν τῆς Πηνειοῦ κόρης καὶ Ἀπόλλωνος γέγονε Λαπίθης ἀφ' οὗ Λαπίθαι. ἑξήκοντα δὲ τοὺς ἐπισημοτάτους αὐτῶν καταλέγει Πορφύριος· οἱ δὲ Κένταυροι κατὰ μὲν τοὺς ποιητὰς λέγονται Ἰξίονος καὶ νεφέλης· τινὲς δὲ Δουλίδι Ἰξίονα μιγῆναι, ἅμα δὲ καὶ Πήγασον τὸν πτερωτὸν κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα, ἐξ ὧν γενέσθαι Κένταυρον, ἀφ' οὗ πολὺ πλῆθος γίνεται· ὁ δὲ Χείρων δοκεῖ ἐκ Κρόνου γεγενῆσθαι. ἀσελγεῖς δὲ λίαν γεγόνασιν. ἐκ Φολόης δὲ αὐτοὺς Ἡρακλῆς ἐδίωξεν· εἶτα ἧκον εἰς τὸ Πήλιον.

omnia exscripsi quoniam quantum Porphyrio debeatur certo erui nequit.

---

[1]) Hermae t. XIIII p. 231 sq. — [2]) Siglo Ld codicem Leidensem [Vossianum 64] significo, quem ut Gottingae conferrem Augusti Wilmannsii benevolentia atque liberalitate bibliothecariorum Batavorum mihi contigit. Inveni tamen paucissima digna notatu.

schol. Γ 250 ALdD μήτηρ Πριάμου, ὥς φησι Πορφύριος ἐν τῷ περὶ τῶν παραλελειμμένων τῷ ποιητῇ ὀνομάτων, κατὰ μὲν Ἀλκμᾶνα τὸν μελοποιὸν Ζευξίππη, κατὰ δὲ Ἑλλάνικον Στρυμώ, Σκάμων δὲ ἐν τῷ περὶ Λέσβου φησὶ Θόωσαν τὴν Τεύκρου.

cf. schol. Υ 237 V ἐκ Στρυμοῦς τῆς Σκαμάνδρου.

schol. Γ 314 ALdD Πορφύριος ἐν τοῖς παραλελειμμένοις φησὶν ὅτι τὸν Ἕκτορα Ἀπόλλωνος υἱὸν παραδίδωσιν Ἴβυκος Ἀλέξανδρος Εὐφορίων Λυκόφρων [265].

schol. Γ 325 A Πορφύριός φησιν ἱστορεῖν τὸν γράψαντα τὰ τραγῳδούμενα ὅτι ὁ θρέψας τὸν Πάριν νομεὺς † Ἀρχιάλας ἐκαλεῖτο.

schol. Ο 333 V ἐξ Ἀλκιμάχης τῆς Φυλάκου ἦν ὁ Αἴας, ὥς φησι Πορφύριος ἐν τῷ καταλόγῳ· ἀλλ᾽ οὐ συμφωνεῖ τῷ ποιητῇ· Ἐριώπιδος γάρ φησι τὸν Αἴαντα [Ν 697 Ο 336].

huic scholio alterum, quod vs. 336 adscriptum est, quamvis plura nomina exhibeat, adeo simile est ut Porphyrii verba melius ibi servata esse ea similitudine veri coniciatur quam in his rebus consequi licet:

schol. Ο 336 V ὁμοίως τῷ ποιητῇ καὶ Ἑλλάνικος τὴν Ἐριώπην μητέρα Αἴαντός φησι. Φερεκύδης δὲ ἐν πέμπτῳ καὶ Μνασέας ἐν ῆ Ἀλκιμάχην· ὁ δὲ τῶν Ναυπακτικῶν ποιητὴς διώνυμον αὐτήν φησι·

τὴν δὲ μέθ᾽ ὁπλοτάτην Ἐριώπην ἐξονόμαζεν·
Ἀλκιμάχην δὲ πατήρ τε καὶ Ἄδμητος καλέεσκεν.

schol. ι 197 Μάρων Εὐάνθους υἱός· ὁ δὲ Εὐάνθης υἱὸς Διονύσου. γυνὴ Μάρωνος Ὀιδέρκη, ὡς Πορφύριος.

Vel ex his reliquiis perspicitur Porphyrio hanc doctrinae molem non esse propriam. Apud Apollodorum quoque discrepantiam de Priami matre exhiberi [III 12, 3, 8] vel in Paridis fabula idem pastoris nomen tradi [III 12, 5, 4] praetereo; sed certissimum documentum est Lycophronis scholion de Hectore ei ipsi versui, quem Porphyrius adfert, appositum: Στησίχορος δὲ καὶ Εὐφορίων τὸν Ἕκτορά φασιν εἶναι υἱὸν τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλῶν ποιητής.[1]) Ceterum cl. scholl. Γ 250 Ο 333 nescio an libello Porphyrius inscripserit κατάλογος τῶν παρὰ τῷ ποιητῇ παραλελειμμένων ὀνομάτων.

Quoniam igitur in scholiis reperta sunt eius libri vestigia quem grammatici non aliunde novissent sed ipsi compilarent, eius memoriam acerrime atque bona spe persequendam esse intellegitur.

[1]) Firmatur consensus, si Porphyrio adiudicatur schol. Ω 259 V: Στησίχορος Ἀπόλλωνος αὐτόν φησιν οὐ νοήσας τὴν ὑπερβολήν. Hoc tamen in dubio relinquendum esse infra apparebit.

Neque ita pauci sunt loci quibus nomina ab Homero omissa commemorantur:

schol. Α 138 BL Αἴαντος δὲ γέρας Τέκμησσα ἢ Τελεύταντος, Ὀδυσσέως δὲ Λαοδίκη ἡ Κύκνου.

haec Bekkerus; Bachmanno et Dindorfio auctoribus in BL leguntur haec: Ὀδυσσέως δὲ γέρας Λαοδίκη ἡ Κύκνου.

schol. Γ 189 BLLdV παρὰ τῷ Θερμώδοντι αὗται ᾤκουν. Ἄρεως δὲ καὶ Ἀρμενίας νύμφης Ναΐδος θυγατέρες εἰσίν. αἱ δὲ ἐπιφανεῖς αὐτῶν Ἱππολύτη Ἀντιόπη, ἣν ἥρπασε Θησεύς, Ἀναία Ἀνδρομάχη Γλαύκη Ὀτρηρή, ἧς Πενθεσίλεια· ἅς φασιν ἐπὶ πυριπνόων ἵππων μαχομένας ληΐζεσθαι τοὺς περιχώρους· καταδραμεῖν τε ὕστερον τὴν Φρυγίαν λείας ἕνεκεν ἐπὶ Μυγδόνος τοῦ Ἄκμωνος καὶ Ὀτρέως τοῦ Δύμαντος. Etymologias omitto, sed omnino addendum est schol. Townl.[1]): Ὀτρεὺς καὶ Μυγδὼν παραδίδονται ἡμῖν παῖδες Δύμαντος ἀδελφοὶ τῆς Ἑκάβης βασιλεῖς Φρυγίας.

cf. verba scholii Α 266: ἑξήκοντα δὲ τοὺς ἐπισημοτάτους αὐτῶν καταλέγει Πορφύριος. Antiope et Hippolyte celeberrimae sunt neque Otrerae matris Penthesileae memoria obscura est: cf. Lycophr. 997 cum scholiis Hygin. fab. CXII: praeterea Ap. Arg. II 385 Hygin. fab. XXX. CCXXIII. CCXXV. In catalogo Hyginiano [fab. CLXIII] redeunt Otrere Antiope Glauce Hippolyte Penthesilea; Anaeam commemoravit Ephorus [cf. St. Byz. p. 92, 4]: prorsus discrepant indices Diodori [IIII 16] et Quinti [I 40sq.].

schol. Δ 27 V τὰ ὀνόματα τῶν ἵππων τῆς Ἥρας Γλαῦκος καὶ Πυρία.

schol. Δ 195 AD Μαχάων δὲ οὗτος υἱὸς Ἀσκληπιοῦ καὶ [Ἀρσινόης ἢ Κορωνίδος] κατὰ [δέ] τινας Ἠπιόνης τῆς Μέροπος, κατὰ δὲ Ἡσίοδον Ξάνθης.

schol. Ξ 2 BL Ξάνθης δὲ καὶ Ἀσκληπιοῦ υἱὸς ὁ Μαχάων.

schol. Ζ 191 LV [de Bellerophontis parentibus] Ποσειδῶνος δὲ ἦν καὶ Μήστρας [μητρὸς V om. L] τῆς Ἐρυσίχθονος.

Mestra — in codicibus haud raro legitur Μήτρα vel Μνήστρα — satis nota est ex Palaeph. XXIIII [= Apost. XI 21] schol. Lycophr. 1393 [cf. Tzetz. Chil. II 47] Lact. narr. VIII 9. Sine nomine eius fabulam enarrat Ovidius [met. VIII 847] idemque Neptunum cum ea concubuisse refert [vs. 851]. Eurymeden Bellerophontis matrem nominat Apollodorus [I 9, 3, 1], Eurynomen Hyginus [fab. CLVII].

schol. Ζ 192 LV Ἀλκιμέδουσαν ἢ Κασάνδραν [Πασάνδραν V] sc. Iobates Bellerophonti in matrimonium dedit.

schol. Ζ 206 LV ἐκ Δημωνάσσης

sc. Hippolochus Glaucum genuit.

---

[1]) Quae ex codice Townleyano adferuntur petita sunt ex Crameri An. Par. III p. 270 sq.

schol. I 464 AV ἀνεψιὸς δὲ Φοίνικος Εὐρύπυλος.

schol. Ψ 86 V καταχρηστικῶς· παῖδα γὰρ ἀνεῖλεν ὃν οἱ μὲν Κλεισώνυμον οἱ δὲ Αἰανῆ· οἱ δὲ Λύσανδρον καλεῖσθαι. ἀπέκτεινε δὲ αὐτὸν παρ' Ὀθρυονεῖ τῷ γραμματιστῇ, ὥς φησιν Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς ἐν ἀστραγαλισταῖς [cod. ἀστρολογισταῖς; em. Meinekius An. Al. p. 217].

87 A τοῦτον Κλεισώνυμον Φερεκύδης ἱστορεῖ.

in B leguntur: καταχρηστικῶς· παῖδα γὰρ ἀνεῖλεν τὸν Ἀμφιδάμαντος τὸν Λύσανδρον παρ' Ὀθρυονεῖ τῷ γραμματιστῇ ἐν παιδιᾷ ἀστραγάλων. Clisonymum commemorat Apollodorus [III 13, 8, 4], Aianem Strabo [VIIII p. 425] ubi de Patrocli scelere locuntur.

schol. N 23 V εἰσὶν Ἐριώλης καὶ Γλαῦκος καὶ Ἐγκέλαδος καὶ Σθένιος

sc. Neptuni equi. Σθένοντα habet Eust. p. 883, 33 Bas.

schol. N 429 V ἐξ Ἐριώπιδος· αὕτη γὰρ γυνὴ Ἀγχίσου.

agitur de Hippodamia Anchisae filia. Hesych. Ἐριῶπις.. καὶ ἡ Ἀγχίσου γυνή.

schol. N 694 V ἐξ Ἀλκιμάχης τῆς Αἰακοῦ ἦν ὁ Μέδων.

conl. schol. O 333 nescio an scribendum sit τῆς Φυλάκου.

schol. N 697 V Φέρητος ἦν αὕτη.

agitur de Eriopide Oilei uxore.

schol. Π 175 ADLdV ἐκ τίνος Πηλεὺς Πολυδώραν ἔσχεν; ὡς μὲν Στάφυλός φησιν ἐν τῇ γ̄ Θεσσαλικῶν, ἐξ Εὐρυδίκης τῆς Ἄκτορος θυγατρός· Φερεκύδης δὲ ἐξ Ἀντιγόνης τῆς Εὐρυτίωνος, Σουίδας δὲ ἐκ Λαοδαμείας τῆς Ἀλκμαίωνος.

Antigonae Eurytionis filiae filiam dicit eam Apollodorus [III 13, 1]. Ceterum scholion corruptum esse apparet ex Aristonici adnotatione ὅτι Φερεκύδης τὴν Πολυδώραν φησὶν ἀδελφὴν Ἀχιλλέως.

schol. Π 177 V Περιήρους τοῦ Διοπλήθους τοῦ Μυρμιδόνος.

schol. Π 718 V Δύμαντος καὶ Εὐνόης νύμφης, ὡς Φερεκύδης. Ἀθηνίων δὲ Κισσέως καὶ Τηλεκλείας· εἰ μὴ ἄρα ὁμομήτριος αὐτῇ ὁ Ἄσιος. νεωστὶ δὲ πάρεστιν ὁ Ἄσιος· διὸ οὐδὲ ἐν τῷ καταλόγῳ αὐτοῦ μέμνηται. ὁ δὲ ἕτερος Ἄσιος Ὑρτάκου ἐστίν·

Ἄσιος Ὑρτακίδης [B 838].

Hecubae patrem apud Homerum Dymantem, postea Cisseum dici saepe notatur: cf. Aristonic. ad Π 718 schol. Eur. Hec. 3 Serv. ad Aen. VII 230 Apollod. III 12, 5, 2 Hygin. fab. LXXXXI. CXI. CCXXXXIII. CCXXXXVIIII. Pherecydis verba exscripta sunt schol. Eur. Hec. 3, sed mutila esse videntur: Φερεκύδης γράφει οὕτως· Πρίαμος δὲ ὁ Λαομέδοντος γαμεῖ Ἑκάβην τὴν Δύμαντος τοῦ Ἠιονέως τοῦ Πρωτέως — dubium est num Pherecydi debeantur quae secuntur: ἢ Σαγγαρίου τοῦ ποταμοῦ καὶ Νηΐδος νύμφης Εὐαγόρας.[1]) Cf. aliud scholion quod ibidem legitur: Κισσέως

[1]) Cf. Apollodor. III 12, 5, 2.

φαcὶ γενέcθαι οὕτωc καὶ Τηλεκλείαc τῆc Ἴλου [cod. Ἰλίου] Ἑκάβην καὶ Θεανώ.

schol. Σ 383 V τινὲc Θάλειαν αὐτὴν οἱ δὲ Ἀγλαΐαν ὀνομάζεcθαι

sc. Volcani uxorem.

schol. Τ 116 A Δίδυμοc παρατίθεται Φερεκύδην μὲν λέγοντα αὐτὴν τὴν Πέλοποc Ἀμφιβίαν. Ἡcίοδοc δὲ Ἀντιβίαν τὴν Ἀμφιδάμαντοc ἀποφαίνεται.

V οἱ μὲν Ἀμφιβίαν τὴν Πέλοποc. οἱ δὲ Ἀντιβίαν τὴν Ἀμφιδάμαντοc. Ἡcίοδοc δὲ Νικίππην φηcὶ τὴν Πέλοποc.

indidem pendere haec scholia apparet; fortasse etiam adiungendum est schol. D: τὴν Cθενέλου [editum est Θεccαλοῦ] γυναῖκα ἰφθίμην λέγει ἐπιθετικῶc ἀντὶ τοῦ ἀγαθήν· τὸ γὰρ κύριον αὐτῆc ὄνομα ἦν Λευκίππη. Aliunde unam Nicippen Pelopis filiam novi: cf. Apollod. II 4, 5, 5 schol. Eur. Or. 5.

schol. Υ 236 V ἐκ Βατείαc [cod. Βατίαc] τῆc Τεύκρου, ὡc Ἑλλάνικοc.

ad versum 219: Δάρδανοc αὖ τέκεθ' υἱὸν Ἐριχθόνιον βαcιλῆα pertinere docent Diodor. IIII 75 Dion. Hal. AR. I 50 p. 126 R. St. Byz. p. 119, 7. 160, 17. 218, 17 Et. M. p. 191, 45 Eust. p. 266, 9 Bas.

schol. Υ 236 V ἐξ Εὐρυδίκηc τῆc Ἀδράcτου

sc. Ilus Laomedontem genuit. cf. Apollod. III 12, 3, 8.

schol. Ω 497 V... ἔcχε δὲ καὶ Ἀρίcβην τὴν Μέροποc τοῦ Περκωcίου, ἐξ ἧc Αἴcακοc, Ἀλεξιρόην τὴν Ἀντάνδρου [cod. Ἀρτάνδρου], Λαοθόην τὴν Ἄλτου [Φ 85 Χ 48]. τῶν δὲ Πριαμιδῶν πρεcβύτατον Πολίτην φαcίν.

agitur de Priami uxoribus. Praeter Hecubam unam Arisbam commemorat Apollodorus [III 12, 5, 2]; eandem Paridi consociavit Ephorus [cf. St. Byz. p. 119, 9].

schol. Ω 720 AD ἦcαν δὲ οὗτοι Κλεῖτοc καὶ Ἐπιμήδηc.

nominantur naeniarum in Hectoris funere praecentores.

schol. δ 10 M οὗτοc υἱὸc Ἀργείου τοῦ Πέλοποc καὶ Ἡγηcάνδραc τῆc Ἀμύκλα θυγατρόc· θυγατέρα δὲ αὐτοῦ οἱ μὲν Ἰφιλόχην, οἱ δὲ Ἐχεμήλαν λέγουcιν. cf. scholl. VE.

schol. δ 22 MQ Φερεκύδηc δὲ ἱcτορεῖ οὕτωc· Ἀργεῖοc δὲ ὁ Πέλοποc ἔρχεται παρ' Ἀμύκλαν εἰc Ἀμύκλαc καὶ γαμεῖ τοῦ Ἀμύκλα θυγατέρα Ἡγηcάνδραν. ἐκ τούτου δὲ γίνεται Ἀλέκτωρ.

schol. ε 441 Cώcωνά φαcι τοῦτον λέγεcθαι τὸν ποταμόν.

ἔcωcεν enim ex aestu hic Scheriae fluvius Vlixem.

schol. κ 6 HQ Αἴολοc Τηλεπάτραν τὴν Λαιcτρυγόνου γήμαc ἐγέννηcε θυγατέραc ἓξ καὶ ταύταιc ἴcουc υἱούc. ἔcτι δὲ τοῖc μὲν ἄρρεcιν ὀνόματα Ἰόκαcτοc Ξοῦθοc Φάλακροc Χρύcιπποc Φερήμων Ἀνδροκλῆc, ταῖc δὲ παρθένοιc Ἴφη

Αἰόλη Περίβοια Δία Ἀστυκράτεια Ἡφαιστία. ὁ δὲ Εὐριπίδης ἑτέρως ἱστορεῖ.

schol. μ 217 H τοῦτον Μάνδρωνά τινες λέγουσιν.

num hoc nomen fictum est e proverbio ἐγένετο καὶ Μάνδρωνι συκίνη ναῦς?[1])

schol. μ 257 οἱ ἀπολόμενοι ὑπὸ τῆς Σκύλλης Στήσιος Ὀρμένιος Ἄγχιμος Ὄρνυτος Σίνωπος Ἀμφίνομος· οὕτως Φερεκύδης.

schol. μ 301 HQ Vind. 56 Νυμφόδωρος ὁ τὴν Σικελίαν περιηγησάμενος καὶ Πολύαινος καὶ Πανύασις φύλακα τῶν Ἡλίου βοῶν Φάλακρόν φησι γενέσθαι, ὃν Φιλοστέφανος Αἰολιδοῦν εἶναί φησι καὶ ἔχειν ἐν Μύλαις ἡρῷον.[2])

schol. ο 417 BHQ ὄνομα δὲ αὐτῇ Δαήνη

sc. mulieri Phoeniciae quae Eumaeum rapuit.

In omnibus his scholiis idem agitur, eadem forma atque species apparet atque in iis quibus ipsum Porphyrii nomen apposuerunt scholiastae. Nimis desiderantur loci similes nec sane, id quod accidere solet siquis in res exiles inquirit, argumenta certa parari possunt; sed grammaticos quorum operae corpus scholiorum debetur putaveris multos libros perquisivisse, ut nomina illa in historiae poeticae latebris recondita eruerent? Nominibus eos operam navasse constat ex eo quem proposui catalogo; neque minus certum est Porphyrii de hac re libellum illis praesto fuisse; iam quae placeat sententia, ipse concludas.[3])

II. Transeo ad alterum genus scholiorum quod ut ab ipso Porphyrio non profectum est, ita ab eius studiis Homericis minime est alienum. Veteres grammaticos inde ab artis criticae et exegeticae primitiis in quaestionibus et proponendis et solvendis plurimum desudasse atque sensu vetustae simplicitatis pulcritudinisque saepissime prorsus caruisse post Lehrsium[4]) satis superque notum est. Larga horum studiorum exempla exhibet Porphyrius. Atqui praeter magna et copiosa Porphyrii zetemata quae praecipue in codice

---

[1]) Cf. Zenob. III 44 et intt. — [2]) Cf. Meinek. an. Al. p. 370. — [3]) Audacius si rem agi velis, huc referas etiam eos locos quibus disputatur num nomen aliquod proprium an adiectivum poeta posuerit. Cf. scholl. A 392 δ 12. 228. 617. 797 [cf. scholl. α 275. 277 ο 16] λ 235. Sed cautione opus esse docet Eust. p. 246, 30 cl. cum schol. B 701. Neque stemmata recepi quae leguntur schol. N 663 π 118 [= Eust. p. 597, 8 sq.] ω 270, et quae Boeotiae adscripta sunt innumera. Item dubitavi de eiusmodi indicibus quales referuntur Althaeae fratrum schol. I 567 Meleagri sororum schol. I 584 Nelidarum schol. Λ 692 Persei filiorum schol. T 116; haec non dicuntur ὀνόματα παραλελειμμένα. — [4]) Non possum ex eius praeclara disputatione non adscribere hunc locum Macrobii [XVIII 2]: quaerebatur autem res huius modi aut sententia poetae veteris lepide obscura *aut historiae antiquioris requisitio* aut decreti cuiuspiam ex philosophia perperam invulgati purgatio aut captionis sophisticae solutio aut inopinati rariorisque verbi indagatio aut tempus item in verbo perspicuo obscurissimum.

Veneto B servata sunt, alia extant zetemata inprimis in codice Victoriano, quibus viri docti velim animos advertant. Quaeritur ibi ut solet cur Homerus aliquem aliquid agentem vel dicentem fecerit; solutio petitur ex historiae fabularis recondita et absona doctrina, cui miro modo poetae verborum morumque Homericorum observatio est admixta. Adeo vero inter se similia sunt haec scholia historiaeque fabularis ea exhibetur notitia ut omnia eidem auctori tribuere non dubitem, quamquam quis ille fuerit nescio. Etsi enim casu accidit ut pauca atque ea levissimi quidem momenti communia insint cum Porphyrio, is historiae fabulari non multum studebat[1]) totoque caelo ab eius loquacitate brevitas scholiorum paene obscura distat; denique zetematum rationes sunt diversae, quoniam apud Porphyrium plerumque solvuntur quae sibi contraria esse videntur, in his scholiis causae exponuntur rei ab Homero narratae, raro illius generis quaestiones exponuntur. Locos propono hos:

schol. A 400 BL πιθανῶς τοὺς Ἀχαϊκοὺς θεοὺς ἠχθρευκέναι Διί φησιν ἵν' ἀκούοιτο Θέτις. τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ Ἀθήνη γράφουσι καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων· τοῦτον γὰρ εἰκὸς ἠχθρευκέναι Διὶ μὴ φέροντα τὸν ζῆλον τῆς ἐκείνου τυραννίδος· ὅθεν Ἥραν μὲν δεῖ, τοὺς δὲ Λαομέδοντι ὑποτάσσει. οἱ δὲ Ἥραν μὲν διὰ τὸ πολλαῖς μίγνυσθαι, Ποσειδῶνα δὲ διὰ τὸ εἰς τὴν διανομὴν πεπλεονεκτῆσθαι, Ἀθηνᾶν δὲ διὰ τὸ ἀναγκασθῆναι ζευχθῆναι Ἡφαίστῳ.

Quae secuntur in B ex Heracliti allegoriis [ad A 399] excerpta[2]), a librario suo more falso esse adsuta[3]) apparet e codice Lipsiensi ubi sub alio lemmate prorsus secreta leguntur. Ad scholii initium cf. Aristonicum [ad A 400] ὅτι Ζηνόδοτος γράφει Φοῖβος Ἀπόλλων· ἀφαιρεῖται δὲ τὸ πιθανόν· ἐπίτηδες γὰρ τοὺς τοῖς Ἕλλησι βοηθοῦντας θεοὺς ἠχθρευκέναι Διί φησιν ἵνα μᾶλλον ἀκούοιτο Θέτις· minime vero ex Aristarchi sententia ille egit, cum Iunonis vincula et Neptuni Apollinisque servitium adiunxit. Porphyrius fabulas omnino reicit: cf. zetema ad A 399: τί ποτε ἄρα βουλόμενος ταῦτα ἔπλασε πολὺ ἔχοντα τὸ ἄλογον καὶ ἀνάρμοστον, εἴγε Ἀθηνᾶ καὶ Ἥρα καὶ Ποσειδῶν ἐβούλοντο συνδῆσαι τὸν Δία ἡ μὲν θυγάτηρ οὖσα οἱ δὲ ἀδελφοί; διὸ καὶ ἀντὶ τῆς Ἀθηνᾶς γράφουσι καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων ὥσπερ οὐ τοῦ αὐτοῦ μένοντος ἀτόπου. καὶ ἄλλοι πάλιν ἀναλλάσσουσι τὰ ἔπη

οἴη ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμῦναι
Ἥρη τ' ἠδὲ Ποσειδάων καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
ὁππότε μιν ξυνδῆσαι Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,

[1]) Vno loco [ad Z 200 de deorum in Bellerophontem odio] quantum scio historiae fabularis aliquam habuit rationem. — [2]) Inspiciendae sunt hoc loco editiones Dindorfiana et Bachmanniana; rem perturbavit Bekkerus. — [3]) Hunc morem illustravit Roemer in libello cui inscripsit: „Die exegetischen Scholien der Ilias im codex Venetus B. München 1879" p. 39 sqq.

ἵνα οὗτοι μὲν οἱ θεοὶ φαίνοιντο βοηθήσαντες αὐτῷ μετὰ Θέτιδος, ἄλλοι δέ τινες οἱ ξυνδῆσαι θέλοντες, καὶ μύθους δὲ λέγουσιν ἐπὶ τούτοις πολλούς . . . δεῖ τοίνυν φυσικὸν μᾶλλον ἐν τούτοις ὑπονοεῖν λόγον κτλ. Ex hoc scholio pendet ἱστορία in ADLd ad A 399 adscripta. Quid de subscriptione ἱστορεῖ Δίδυμος iudicandum sit, infra apparebit, historiae tenor ex versibus Homericis desumptus est [A 398—406]; at quae in scholio de varia lectione docte adnotata sunt, in ἱστορίας formam confuse redacta sunt: Ποσειδῶν δὲ καὶ Ἥρα καὶ Ἀπόλλων καὶ Ἀθηνᾶ ἐβούλοντο αὐτὸν δήσαντες ὑποτάξαι . . . ἀκούσας δὲ ὁ Ζεὺς Θέτιδος τὴν μὲν Ἥραν ἐν τοῖς καθ᾽ αὑτοῦ δεσμοῖς ἐκρέμασε, Ποσειδῶνι δὲ καὶ Ἀπόλλωνι τὴν παρὰ Λαομέδοντι θητείαν ἐψηφίσατο, τῇ δὲ Θέτιδι τὴν Ἀχιλλέως τιμὴν εἰς τὰ μετὰ ταῦτα ἐταμιεύσατο.

Huic scholio adiungo alterum quo data opera de Neptuni Apollinisque servitio agitur:

schol. Φ 444 V ἠθέλησαν γὰρ συνδῆσαι τὸν Δία
Ποσειδάων καὶ Φοῖβος Ἀπόλλων [A 400]·
οἱ δὲ ἐπὶ τῷ πειρᾶσαι τὴν ὕβριν Λαομέδοντος
καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες [ρ 485]·
ὡς ἀποθανόντος οὖν τοῦ αἰτίου τιμώμενος νῦν ἐν Ἰλίῳ Κίλλῃ Χρύσῃ Τενέδῳ βοηθεῖ αὐτοῖς. οἱ δὲ δύο φασὶν ἐργασαμένους ἀμισθὶ ἀναθεῖναι Ἀπόλλωνι καὶ Ποσειδῶνι. οἱ δὲ ὅτι ἀπὸ τῶν ἱερατικῶν χρημάτων ᾠκοδόμησεν αὐτά.

Vltimae sententiae auctorem esse Herodorum cognoscitur ex schol. Lycophr. 522[1]) ubi Ἡρόδοτος olim correctum est. Quae altero loco in scholio tradita sunt, redeunt apud Apollodorum [II 5, 9, 9]. Ab ea autem ratione qua Laomedonte mortuo Apollo Troianorum cultum et venerationes accepisse beneficiisque et auxilio rependisse dicitur, videas quam discrepet Porphyrius [schol. Φ 445 ABD] . . . Ἀπόλλων δὲ οὐ μνησικακεῖ διότι μᾶλλον τιμᾶται παρ᾽ αὐτῶν· πᾶσα δὲ χάρις, κἂν ᾗ τελευταία, δύναται μεῖζον ἔγκλημα λῦσαι. Suo more in Homero se continuit Aristarchus [cf. Ariston. ad Φ 444].

schol. Δ 88 V φασὶ δὲ Τριόπαν Περραιβῶν τύραννον τοσοῦτον ὠμὸν εἶναι ὡς τὸν υἱὸν ἀποκτείναντα αὐτὸν Καρκάβον τυραννοκτονίας γέρας λαβεῖν παρὰ τῶν πολιτῶν· φυγὰς δὲ ἥκων εἰς Βρένθιν τῆς Τροίας καθαρθείς τε ὑπὸ Τρωὸς λαβὼν ἔδαφος κτίζει Ζέλειαν τῆς μικρᾶς Λυκίας. ὥστε ἀναγκαίως ἐκ τούτου τοῦ αἵματός ἐστιν ὁ συγχέας τοὺς ὅρκους.

Cur Pandarum Lycium Troianos in periurii crimen implicantem fecisset Homerus, grammaticos quaerere solitos esse Porphyrius testatur, sed hoc quoque loco ad fabularum obscuritates non de-

---

[1]) Cf. praeterea anon. d. incred. p. 322 West. Ceterum ex Lycophronis commentario desumpta esse videntur quae apud Servium [ad Aen. II 610] leguntur.

scendit universae gentis perfidia incusata: cf. zetema ad Δ 88 . . . καὶ ὅτι φύσει ἐπίορκος ἦν· τὸ γοῦν ἔθνος ἔτι καὶ νῦν δοκεῖ εἶναι, ὅθεν ἐκεῖνος ἦν, ἐπίορκον.

schol. Δ 330 V ἴσως ἐπεὶ Κέφαλος ὁ Δηιόνος Ἀθηναῖος ὢν ᾤκισε τὴν Κεφαλληνίαν, συνετάγησαν αὐτῷ.

Telebois victis Cephalum Atheniensem ab Amphitryone pro auxilii mercede Cephalleniam accepisse haud pauci narrant [Strabo X p. 452. 459. 456. 461 Epaphrod. in Et. M. 507, 26 St. Byz. p. 381, 18 Paus. I 37, 6 Apollod. II 4, 7, 5], atque Vlixis stemma e Cephalo deducitur: cf. scholl. Β 631. 173 ω 270.

Similiter quae in pugna fiunt explicantur

schol. Ε 843 BL Ὀχήσιος Οἰνέως υἱὸς ὥς φησι Νίκανδρος ἐν τοῖς Αἰτωλικοῖς. κατὰ Διομήδους οὖν καὶ αὕτη τοῦ Ἄρεως ἡ πρᾶξις.

schol. Λ 613 V ἢ ὡς πλησιοχώρου φροντίζει ἢ ἐπεὶ Ἀσκληπιὸς καὶ Ἀχιλλεὺς συμφοιτηταὶ παρὰ Χείρωνι.

quaeritur cur Achilles Patroclum miserit ut de Machaone sciscitaretur.

schol. Ν 92 V Θόαντα: ἐγάμει γὰρ Ἀνακτόραν τὴν Πηνέλεω. Δηίπυρον: Πύλιος ἦν ὥς τινες· οἱ δὲ ἀδελφοὶ Μηριόνου . . .

coniunguntur enim a poeta Peneleus Thoas Deipyrus Meriones Antilochus.

Vbi Merionae adsociatur Lycomedes [Τ 240], adnotatur [schol. V]: Κρὴς ὁ Λυκομήδης ὥς φησιν Ἡσίοδος καταλέγων τοὺς μνηστῆρας Ἑλένης.

Vbi Deiphobus describitur Idomeneum petens haec adscripta sunt:

schol. Ν 517 V ὡς ἀντεραστὴς Ἑλένης, ὡς μαρτυρεῖ Ἴβυκος καὶ Σιμωνίδης· ἀλλ' οὔτε ἦρα μεσαιπόλιος οὔτε τὸ παρὰ Ἰβύκῳ ἀληθές· ἀλλὰ διὰ τοὺς πεσόντας.

schol. Ψ 681 V ἔστι γὰρ Δηιπύλης τῆς Ἀδράστου καὶ γαμεῖ Αἰγιάλειαν [cod. Εὐρυάλειαν] τὴν Ἀδράστου. ὁ δὲ Εὐρύαλος Μηκιστέως ἐστὶ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀδράστου.

agitur de Diomede Euryalum Mecistei filium ante pugillationem cum Epeo subeundam exhortante.

Mirum videbatur grammaticis Sthenelum qui olim inter epigonos Thebas expugnasset, apud Homerum aurigam esse Diomedis neque acie dimicare[1]):

schol. Θ 114 BL φασὶ δὲ τὸν Σθένελον ἀπὸ τοῦ τείχους κατενεχθέντα τρωθῆναι τὸ σκέλος· διὰ τοῦτο οὐ πολεμεῖ ἀλλ' ἡνιοχεῖ Διομήδει.

vel Lyciorum ducem esse Sarpedonem neque Glaucum, cum hic ex Bellerophontis stirpe ortus esset patre Hippolocho, ille matre Laodamia [cf. Ζ 196 sqq.]:

[1]) Bene de tali re disputatur schol. Π 244.

schol. Μ 101 V διὰ τί μὴ Γλαῦκος ἦρχεν ἀλλὰ Σαρπηδών; καίτοι Γλαῦκος ἐξ ἀρσένων ἦν· ἢ ἐπεὶ ἀμφισβητούντων περὶ τῆς βασιλείας πρόκλησις ἦν διατοξεῦσαι δακτύλιον ἐπικείμενον στήθει παιδὸς ὑπτίου καὶ ἡ μὲν ἀδελφὴ τὸν ἑαυτῆς δέδωκεν, ἡ γυνὴ δὲ οὔ. ἢ ἐπεὶ ἀδελφῆς καὶ μοιχευομένης οὐ νοθεύεται τὸ γένος, ἀλλὰ γυναικός.

Herculis in Pylios expeditio Λ 690 sq. commemoratur neque causa additur. Mythographi cum Neleum ab Iphiti caede eum expiare noluisse narraverint [cf. Diodor. IIII 31 Apollod. II 6, 2 Hyg. fab. XXXI scholl. Β 336 Ε 392 Λ 690] a grammatico oppugnantur:

schol. Λ 690 V οὐ διὰ τὰ καθάρσια Ἰφίτου πορθεῖται ἡ Πύλος, ἐπεί τοι Ὀδυσσεὺς μείζων ⟨ἂν ἦν⟩[1]) Νέστορος· καὶ παρ' Ὁμήρῳ οὐκ οἴδαμεν φονέα καθαιρόμενον ἀλλ' ἀντιτίνοντα ἢ φυγαδευόμενον. ἢ οὖν διὰ τὴν ὑπερηφανίαν Περικλυμένου ἢ ὅτι Ὀρχομενίοις κατὰ Θηβαίων ὡς συγγενεῖς συνεβάλοντο.[2]) ὅτι δὲ συγγενεῖς Ὀρχομένιοι Πυλίων, φησίν·

ἤ [cod. εἰ] που [ἢ] ἐν Ὀρχομενῷ ἢ ἐν Πύλῳ [λ 459]

καὶ

ὅς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν·
ἡ δὲ Πύλου βασίλευε· [λ 284 sq.]

Ἁγίας [Αὐγέας cod. Ἀγίας Eust. p. 830, 5 Bas.] δὲ ἐν ᾱ Ἀργολικῶν φησι τῶν Γηρυόνου βοῶν ἀφελέσθαι Νηλέα, ὅθεν Ἡρακλέα Νέστορι παραδοῦναι τὴν ἀρχήν. Τελέσαρχος δὲ ἐν τοῖς Ἀργολικοῖς ἄγοντα τὰ χρυσᾶ μῆλα καὶ τὸν ζωστῆρα καὶ τοὺς Διομήδους ἵππους εἴργεσθαι ἐπιβαίνειν τῇ πόλει καὶ τοῦ Νέστορος κωλύοντος **

Scholion mutilum esse videtur. Vltimo loco agebatur de Nestore ex Nelei filiis uno superstite, neque scio an ex iis quae ibi docte fuerant exposita, hoc frustulum excerptum sit:

schol. Λ 693 ADLd τὸν Νέστορά φησι μόνον περισωθῆναι τῶν λοιπῶν τοῦ Νηλέως παίδων ἤτοι ὅτι νέος ὑπάρχων ἔξω ἐτρέφετο παρὰ τοῖς Γερηνίοις ἢ ἐπεὶ συνεβούλευσεν εἰσαχθῆναι τὸν Ἡρακλέα, ὥς τινές φασιν.

---

[1]) Eust. ad. Od. p. 746, 40 σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι εἴπερ τοῦ ἐνταῦθα ἱστορηθέντος φόνου τοῦ Ἰφίτου καθαρθῆναι ζητῶν ὁ Ἡρακλῆς κατά τινας τῶν παλαιῶν καὶ μὴ ὑπακουσθεὶς ὑπὸ τοῦ Πυλίου Νηλέως ἐπόρθησε τὴν Πύλον, πρεσβύτερος ἂν εἴη τοῦ Νέστορος τοῦ ἐν Γερήνοις τότε τρεφομένου Ὀδυσσεὺς οὗτος ὁ ἤδη καὶ πρεσβεύειν ὡς ἐρρέθη δυνάμενος καὶ διὰ τὸ ἱστορηθὲν χρέος ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἐλθών. ἀλλ' ἴσως οὐκ οἶδεν ὁ ποιητὴς οὔτε αἰτίαν ταύτην τοῦ ἁλῶναι τὴν Πύλον οὔτε τὴν ἐν Γερήνοις ἀνατροφὴν τοῦ Νέστορος· cf. schol. Lyc. 794: κόρακα εἶπε τὸν Ὀδυσσέα διὰ τὸ πολυχρόνιον· καὶ γὰρ προγενέστερόν φασι τὸν Ὀδυσσέα τοῦ Νέστορος· ὁ δὲ κόραξ, ὥς φησιν Ἡσίοδος, ρη´ γενεὰς ζῇ. — [2]) BL φασὶ τῶν Θηβαίων διαφερομένων τοῖς Ὀρχομενίοις καὶ πολεμούντων αὐτοῖς οἱ Πύλιοι ὡς οἰκείοις συνηγωνίζοντο· ὅθεν Ἡρακλῆς ὀργισθεὶς τοὺς Πυλίους ἐπολιόρκησεν.

Nestorem Gerenis fuisse cum Pylus everteretur inde ab Hesiodo [cf. St. Byz. p. 205, 5 sq.] volgaris fabula erat [cf. Paus. III 26, 8[1]) Apollodor. II 7, 3, 1 scholl. Β 335 ADLd Ε 392 DLd γ 68 Et. M. p. 227, 49]. De altera sententia cf. Diodorum [IIII 31, 4]: ὁ μὲν οὖν Νηλεὺς βουλευσάμενος μετὰ τῶν υἱῶν ἔλαβε πάντας πλὴν Νέστορος τοῦ νεωτάτου συγκαταινοῦντας μὴ προσδέξασθαι τὸν καθαρμόν.

Arte cum his cohaerent quae de Hercule et Euryto ita a grammatico exposita sunt ut eadem ratione qua supra ipsis fabulis moribusque Homericis interpretationem applicare studeret:

> schol. φ 22 B Αὐτόλυκος ὁ Ἑρμοῦ κλέψας τὰς Εὐρύτου ἵππους πέπρακεν αὐτὰς τῷ Ἡρακλεῖ, ἃς ζητῶν Ἴφιτος περιῄει· τὸν γὰρ Ἰόλης ἔρωτα οὐκ οἶδεν ὁ ποιητὴς οὐδὲ ὡς ἀποτυχὼν τοῦ ἔρωτος τῆς Ἰόλης ἔκλεψε τὰς ἵππους Εὐρύτου.

Cf. schol. φ 31 B δῆλον δὲ ὅτι καὶ πρὸ Ἡρακλέους ἦν ὁ Εὔρυτος. Versibus enim θ 226 sq.:

> τῶ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὔρυτος οὐδ' ἐπὶ γῆρας
> ἵκετ' ἐνὶ μεγάροισι· χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
> ἔκτανεν οὕνεκά μιν προκαλίζετο τοξάζεσθαι

innisus improbavit quam mythographi narrare solebant fabulam magnum Eurytum ab Hercule in bello interemptum esse. Ceterum eadem ratione Herculem foedissimo crimine Apollodorus purgat [II 6, 2, 1].

Item morum aetatis Homericae ratio habetur ubi disputatur de Epigeo Myrmidone, quem fugitivum Peleus receperat:

> schol. Π 572 V τὸ Βούδειον πόλις Φθιῶτις ἀπὸ Βουδείου τοῦ Ἄργου ὠνομασμένη. πῶς δὲ ἂν ἱκέτευε τὸν βασιλέα τῆς ἑαυτοῦ πόλεως; οὐ γὰρ ἔθος τοῦτο. ἴσως οὖν ἀπὸ Βουδείας τῆς † ἀποκτιμένον τῆς Βοιωτίας τῆς μητρὸς Ἐργίνου ἐπώνυμος ἦν πόλις ἐν τῇ Βοιωτίᾳ τὸ Βούδειον. ἢ τάχα ἑτέρα παρὰ ταύτην ἐστί.

Ne a dis quidem se abstinuit grammatici curiositas. Neptuni domus opulentia et firmitudine ingenium movetur ut αἰτία effingatur:

> schol. Ν 22 V ἐπεὶ Ἥφαιστος αὐτὰ ἐποίησεν ὅτε Θέτις καὶ Εὐρυνόμη αὐτὸν ὑπεδέξαντο πεσόντα [Σ 398 sq.].

Quaerit qua de causa Neptunus cum Argivos in pugnam excitaret Calchantis speciem induerit:

---

[1]) Quae altero loco tradit Pausanias οἱ δὲ ἐς τοῦτο ἐλθεῖν φεύγοντα τὸ χωρίον ἡνίκα Πύλος ἡλίσκετο ὑπὸ Ἡρακλέους pertinent ad falsam interpretationem formulae Homericae ἱππότα Νέστωρ cf. Aristonic. ad Ξ 117. 119 Apoll. lex. Hom. p. 92, 4 schol. Β 335 cod. Par. 2556 [Cram. Anecd. Par. III p. 153]. Mira tradit Hygin. fab. X 'nam duodecimus Nestor in Ilio erat'. Num in codice Graeco pro ἐν Ἤλιδι falso ἐν Ἰλίῳ scriptum erat? quod sane factum est schol. Γ 75 in codicibus Veneto A et Leidensi. De Gerenis Eliacis cf. Strab. VIII p. 340.

schol. N 45 V ἐπεὶ ὑπὲρ Ἀχιλλέως κατ' Ἀγαμέμνονος μέλλει λέγειν, πρὸς τὸ πιστευθῆναι Κάλχαντι εἴκασται. οἱ δὲ ὅτι ὁ ποιήσας τὸ ἐν Εὐβοίᾳ ἱερὸν Κάλχαντος ἀδελφὸς ἦν.

cur Somnus Lemni moretur:

schol. Ξ 231 V φίλοινοι γὰρ ὡς ἀπόγονοι Θόαντος τοῦ Διονύσου.[1]) καὶ Εὔνεως οἶνον πέμπει [Η 467 sq.] καὶ Ὀδυσσεὺς ἀπὸ Θρᾳκῶν τὸν οἶνον δέχεται [ι 196 sq.] καὶ οἱ σὺν Ῥήσῳ κοιμώμενοι ἀνῃρέθησαν καὶ οἱ Λήμνιοι ὑπὸ τῶν γυναικῶν· καὶ οἱ Ἀχαιοὶ ἐν Λήμνῳ πίνουσι

κρητῆρας ἐπιστεφέας οἴνοιο [Θ 232].

ἢ διὰ Πασιθέαν τὴν γυναῖκα[2]) Ἡφαίστου πάρεστιν αὐτὸς λιπαρῶν τυχεῖν τῆς ἀδελφῆς· τὸ δὲ χαλκεῖον Ἡφαίστου ἐν Λήμνῳ. οἱ δὲ ὅτι Φιλοκτήτης ἐδεῖτο αὐτὸν εἶναι ἐκεῖ διὰ τὰς ὀδύνας. οἱ δὲ ἐκ τύχης συντετυχηκέναι. τινὲς δὲ γράφουσιν

ἐρχομένῳ κατὰ φῦλα βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.

BL πολυοίνων ὄντων καὶ φιλοίνων τῶν Λημνίων εἰκότως ἐκεῖσε διατρίβει ὁ Ὕπνος. καὶ γὰρ πολὺν ἔχουσιν οἶνον ὥστε καὶ τοῖς Ἕλλησι χορηγεῖν· καὶ γὰρ καὶ οἱ Λήμνιοι ⟨ὡς οἱ⟩ παῖδες Αἰγύπτου ὑπὸ τῶν γυναικῶν διὰ τὴν πολλὴν ἀναιροῦνται ἀκρασίαν. εἴωθε δὲ ὁ Ὕπνος ἐπὶ πάντας καὶ μᾶλλον ἐπὶ τοὺς μεθύσους ἐνδιατρίβειν.

cf. Porphyrium [schol. Ξ 230 DL]: διὰ ποίαν αἰτίαν ἐν τῇ Λήμνῳ μάλιστα ὁ Ὕπνος διατρίβει; ῥητέον οὖν ὅτι Λήμνου μὲν ἦν δεσπότης Ἥφαιστος, γυνὴ δὲ τούτου Χάρις· Πασιθέας δὲ τῆς Χάριτος ἀδελφῆς ἐρωτικῶς ἔχων ὁ Ὕπνος ἐκεῖ διέτριβεν. ταύτην οὖν αὐτῷ ἐπαγγέλλεται γυναῖκα δώσειν Ἥρα, δύναται δὲ καὶ φυσικώτερον λυθῆναι ὅτι οἰνοφόρος ἡ Λῆμνος, καθὼς λέγει

νῆες δ' ἐκ Λήμνοιο παρέστασαν οἶνον ἄγουσαι [Η 467].

τοῖς δὲ πολυποτοῦσι μάλιστα ὁ ὕπνος παρέπεται.
Volgaria et Homerica redeunt, desunt fabulae. Ceterum variam lectionem, ut supra schol. Α 400, adfert grammaticus.

In funere Patrocli Iunonis iussu Iris ad ventos devolat ut ad Patrocli rogum arcesseret; invenit dea ventos apud Zephyrum convivantes; illi, ut decet,

ὡς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
πάντες ἀνήιξαν κάλεόν τέ μιν εἰς ἓ ἕκαστος [Ψ 202 sq.].

viris vino inflammatis deam visam esse puellam satis bellam et iucundam pudice coniecit grammaticus:

---

[1]) Thoas Hypsipylae pater dicitur filius Bacchi. Vt Hypsipylae filii in fabula Euripidea ex viti aurea a Baccho avo donata adgnoscuntur [cf. frg. 765 et Welcker. Trag. p. 559 sq.]; praeterea cf. Ovid. ep. VI 114 Stat. Theb. V 271. 712 schol. Ap. Arg. III 997 [Diodor. V 79] Satyr. fr. 21 [FHG III p. 165]. — [2]) Corrupta sunt haec quoniam ipsam Pasitheam amat Somnus. Fortasse παρὰ τῇ γυναικὶ scribendum est nisi totam sententiam scholiasta pervertit.

schol. Ψ 203 V ἔστι γὰρ ἐρωμένη Ζεφύρου· ἀφ' ὧν καὶ τὸν Ἔρωτά φασιν.[1]) ἴσως δὲ ἀκροθώρακες ὄντες ἐρῶσιν αὐτῆς.

Graviora profert ubi de Priami et Aeneae inimicitia disputat:

schol. N 461 V ἢ ὡς τῆς μητρὸς ἐκμηνάσης Ἀλέξανδρον **[2]) ἢ ὡς τιμωμένῳ ὑπὸ τῶν Τρῴων· φησὶ γάρ· Αἰνείας

ὃς Τρωσὶ θεὸς ὣς τίετο δήμῳ [Λ 58].

οἱ δὲ ὅτι πολίτῃ τὴν ἀδελφὴν δέδωκεν Ἀλκάθῳ [N 428 sq.]. εἰ γὰρ ἐγνωκὼς τὸν χρησμόν, οὐκ ἂν Αἰνείας ὑπερήσπισεν Ἕκτορος [Ξ 425], οὐ Κύπρις Ἀνδρομάχῃ παρέσχε τὴν ἄμπυκα [X 470 sq.], οὐ τὸ σῶμα ἐφύλασσεν Ἕκτορος [Ψ 185 sq.].

In scholio L male haec contracta sunt, nova tamen adduntur: διὰ τοῦτο ἐπεμήνιεν Αἰνείᾳ διότι παρά του τῶν μάντεων ἤκουσεν ὡς μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας μέλλει Αἰνείας κτίσαι πόλιν καὶ [l. ἢ] ὅτι συνήργησεν Ἀλεξάνδρῳ εἰς ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης. Haec ex Cypriis sumpta sunt: cf. Proclum καὶ ἡ Ἀφροδίτη Αἰνείαν αὐτῷ συμπλεῖν κελεύει. De quo oraculo grammaticus cogitaverit, hinc apparet:

schol. Y 307 V οἱ μὲν διὰ Ῥωμαίους φασίν, ἅπερ εἰδέναι τὸν ποιητὴν ἐκ τῶν Σιβύλλης χρησμῶν. οἱ δὲ ὅτι Αἰολεῖς ⟨οὐκ⟩ ἐξέβαλον τοὺς ἀπογόνους Αἰνείου.[3]) πταίουσι δὲ ὅσοι φασὶ τοῦτο εἰδυῖαν Ἀφροδίτην μηχανήσασθαι τὸν Τρωικὸν πόλεμον.

Iterum ἱστορία ex docta adnotatione desumpta invenitur: cf. schol. Y 307 ABDLd: Ἀφροδίτη χρησμοῦ ἐκπεσόντος ὅτι τῆς τῶν Πριαμιδῶν ἀρχῆς καταλυθείσης οἱ ἀπ' Ἀγχίσου Τρώων βασιλεύσουσιν, Ἀγχίσῃ ἤδη παρηκμακότι συνῆλθεν· τεκοῦσα δ' Αἰνείαν καὶ βουλομένη πρόφασιν κατασκευάσαι τῆς τῶν Πριαμιδῶν καταλύσεως Ἀλεξάνδρῳ πόθον Ἑλένης ἐνέβαλε καὶ μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῷ μὲν δοκεῖν συνεμάχει τοῖς Τρωσί, ταῖς δὲ ἀληθείαις παρηγόρει τὴν ἧτταν αὐτῶν ἵνα μὴ παντελῶς ἀπελπίσαντες ἀποδῶσι τὴν

[1]) Alcaeus hoc dixit: cf. scholl. Theocrit. XIII inscr. [Plut. amat. p. 765] Γ 121. — [2]) ἢ ὡς τῆς Ῥέας μηνισάσης Ἀλεξάνδρῳ in codice legi Bekkerus auctor est. Medelam praebet hoc loco bonus Eustathius [p. 916, 44] . . . . τινὲς δὲ φθόνῳ [excidit igitur in scholio φθονῶν post alterum ἢ] μὴ τιμᾶσθαί φασι τὸν Αἰνείαν ὑπὸ Πριάμου, ἐπεὶ θεὸς ὣς τίετο δήμῳ· ἄλλοι δὲ μισεῖσθαί φασιν αὐτὸν ὡς τῆς μητρὸς αὐτοῦ Ἀφροδίτης ἐκμηνάσης τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὸν τῆς Ἑλένης ἔρωτα. — [3]) Ex coniectura particulam negativam reposui, quamquam certa huius fabulae testimonia adferre non possum. Sed Aeneae stirpem in Troade per longum tempus regnasse tradidit Demetrius Scepsius [Strab. XIII p. 607] volgari fabula reiecta, neque Aeneam a nonnullis Troiae proditorem Achivorum adiutorem dici praetermittatur; ut multa a Graecorum scriptoribus ad piam gratamque maiorum memoriam referri solebant, ita nescio an ea de causa factum esse putaverint nonnulli ut etiam post Graecorum colonias in Asiam deductas vetusti Aeneadum regni remanerent vestigia, quod Aeolenses propter auctoris beneficium genti pepercissent.

῾Ελένην. ἡ ἱςτορία παρὰ ᾿Ακουςιλάῳ. Ea ipsa fabula exponitur quam grammaticus reiecit. Vtrum scholium iudicabitur antiquius esse, illud quod cum poetae verbis arte cohaeret pluresque sententias e doctrinae minime volgaris copiis erutas docte comparat an hoc quod ne uno quidem verbo ad Homerum respicit et studium scholasticum prodit fabellae alicuius sive doctae sive volgaris polita oratione enarrandae? Sane et longius est et clarius; sed hunc morem fuisse scholiastarum ut narrationibus multum temporis chartae operae impenderent, doctas adnotationes veterum auctorum locos omnia quae recondita et obscura viderentur, praetermitterent abicerent reciderent, semper opinor elucebit si quis hoc vel illud scholiorum corpus perlustraverit. Neque narrationibus scatere neglegendum est omnes codices, docta illa scholia fere unis inesse Townleyano et Victoriano codicibus optimis.

Cum Peleo infelicem et miserabilem evenisse senectutem Sophocle clarissimo teste volgaris fabula esset eaque de causa apud Homerum de patris solitudine Achilles queri putaretur, quaerit grammaticus quomodo fieri potuerit ut rerum in Graecia gestarum fama in Asiam pervenerit. Dubitat tamen suo more noviciorum fabulas in Homerum inferre [ἢ οἰκτιζόμενος]:

> schol. Ω 488 V ἢ παρὰ τῶν Εὐρωπαίων τοῦτο μαθών φηςιν ἢ οἰκτιζόμενος. λέγει δὲ Ἄκαςτον καὶ τοὺς υἱοὺς Ἄρχανδρον καὶ ᾿Αρχι⟨τέλη⟩.[1]) ἴςως δὲ παρὰ ᾿Αςτεροπαίου πέπυςται νεωςτὶ ἥκοντος ἐκ Παιονίας, ἥτις ἐςτὶ πληςίον Θεςςαλίας [P 350].

Descendit ad ipsam verborum interpretationem fabularis tamen historiae doctissime habita ratione, ut extricaretur quae intercedere videbatur discrepantia inter vs. Ξ 201 sq.:

> ᾿Ωκεανόν τε θεῶν γένεςιν καὶ μητέρα Τηθὺν
> οἵ μ᾿ ἐν cφοῖςι δόμοιςιν ἐὺ τρέφον ἠδ᾿ ἀτίταλλον
> δεξάμενοι ῾Ρείης ὅτε τε Κρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
> γαίης νέρθε καθεῖςε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάςςης

et vs. 295 sq.:

> οἷον ὅτε πρῶτόν περ ἐμιςγέςθην φιλότητι
> εἰς εὐνὴν φοιτῶντε φίλους λήθοντε τοκῆας.

> schol. Ξ 292 V καὶ πῶς φηςὶ παρ᾿ ᾿Ωκεανῷ αὐτὴν τρέφεςθαι [Ξ 201 sq.]; ἢ τὸ ἀτιτάλλειν οὐκ ἐκ νηπίας· φηςὶ γοῦν
>
> ἄταλλε δὲ κήτε᾿ ὑπ᾿ αὐτοῦ· [N 27]
>
> ἀλλὰ τὸ ἐπιμελῶς τρέφειν φηςί [Ε 271]·
>
> τοὺς μὲν τέςςαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ᾿ ἐπὶ φάτνῃ.
>
> λάθρα οὖν ἐμίγη ** ὅτε δὲ ἐταρταρώθη ὁ Κρόνος, ὡς παρθένος ὑπονοουμένη ἐξεδόθη Διὶ παρὰ Τηθύος καὶ

[1]) Emendavit Welcker ex schol. Eur. Troad. 1128 [Trag. p. 206 n. 2].

Ὠκεανοῦ. τεκοῦσαν δὲ τὸν Ἥφαιστον ἐκ τῆς νοθείας τῆς πρώτης φασὶ προσποιεῖσθαι ὅτι ἄνευ μίξεως κύει καὶ Κηδαλίωνι τῷ Ναξίῳ παραδοῦναι χαλκευτικὴν διδάξαι· διὸ καὶ μέχρι νῦν ὑπόμνημα φυλάξασθαι παρὰ Ναξίοις καὶ τὸν † ἀμφιθαλ τῇ ἰτάλῃ συγκατατεθεῖσθαι. ἄλλοι τὸν Δία φασὶν ἐν Σάμῳ λάθρα τῶν γονέων ἀποπαρθενεῦσαι τὴν Ἥραν· ὅθεν Σάμιοι μνηστεύοντες τὰς κόρας λάθρα συγκοιμίζουσιν εἶτα παρρησίᾳ θύουσι τοὺς γάμους. τοκῆας οὖν τοὺς περὶ Κρόνον καὶ Ῥέαν· ἔνιοι δὲ τοὺς προγόνους τοὺς περὶ Ὠκεανὸν καὶ Τηθύν·

ἐκ δὲ τοκήων
τῶν αὐτῶν οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον [η 54 sq.]

ἵνα καὶ τὸ ἀτιτάλλειν ἐκ νηπίας τρέφειν λάβωμεν. ἔνιοι δέ φασι παρθένον οὖσαν Ἥραν ἐρασθῆναι Εὐρυμέδοντος.

Eadem neque tamen integra locisque obscurioribus omissis leguntur in BL. Ceterum cf. Apollonium [lex. Hom. p. 46, 13]: ἀτιτάλλει· ἀγαπᾷ [haec Hesychius quoque] ἐπιμελείας ἀξιοῖ et scholium η 54 quod Porphyrii esse videtur: τοῦτο μάχεται τοῖς ἑξῆς· τὴν μὲν γὰρ λέγει Ῥηξήνορος τὸν δὲ Ναυσιθόου. λύοιτο δ' ἂν ἐκ τῆς λέξεως· τὸ γὰρ τοκήων δηλοῖ καὶ τὸ προγόνων· καὶ γὰρ τοὺς πατέρας ἐπὶ τῶν προγόνων τάττουσιν. Quam ultimo loco grammaticus attingit fabulam, ea integrior legitur in ἱστορίᾳ schol. Ξ 295 ABDLd: Ἥραν τρεφομένην παρὰ τοῖς γονεῦσιν εἷς τῶν Γιγάντων Εὐρυμέδων βιασάμενος ἔγκυον ἐποίησεν· ἡ δὲ Προμηθέα ἐγέννησεν. Ζεὺς δὲ ὕστερον γήμας τὴν ἀδελφὴν καὶ γνοὺς τὰ γενόμενα τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα κατεταρτάρωσε, τὸν δὲ Προμηθέα προφάσει τοῦ πυρὸς δεσμοῖς ἀνήρτησεν. ἡ ἱστορία παρὰ Εὐφορίωνι. Recta si utor ratione, grammaticus esse qui Iunonem puellam omnino non cum Iove sed cum alio quodam concubuisse traderent, disputationi addiderat simili modo quo schol. Φ 444 Herodorum adferebat qui Neptuni Apollinisque servitii fabulam tollebat. Neque temere huc refero ἱστορίαν schol. Α 609 ADLd ubi quae initio leguntur Κρόνου καὶ Ῥέας ἐγένοντο υἱοὶ ἄρρενες τρεῖς Ζεὺς Ποσειδῶν καὶ Ἅιδης, θυγατέρες δὲ τρεῖς Ἑστία Δημήτηρ Ἥρα cuivis magistro ex Theogoniae versibus 453—458 petere licebat. Pergitur: τούτων φασὶν ἐπὶ τῆς Κρόνου δυναστείας ἠράσθησαν· τὸν δὲ Δία καὶ Ἥραν ἐπὶ ἐνιαυτοὺς τριακοσίους, ὥς φησι Καλλίμαχος ἐν δευτέρῳ αἰτίων

ὥς τε Ζεὺς ἐράτιζε τριηκοσίους ἐνιαυτούς.

λάθρα δὲ τῶν γονέων ἀλλήλοις συνερχόμενοι ἔσχον υἱὸν Ἥφαιστον οὐχ ὁλόκληρον, ἑκατέρους δὲ τοὺς πόδας χωλόν, ὥς φησιν αὐτὸν ἀμφιγυήεντα ὁ ποιητής· ὅτι δὲ λάθρα τῶν γονέων συνήρχοντο ἀλλήλοις, μαρτυρεῖ καὶ ὁ ποιητὴς λέγων

εἰς εὐνὴν φοιτῶντε φίλους λήθοντο τοκῆας [Ξ 296].

Ex eadem fabula scholio Ξ 292 grammaticus commemoravit Iovem Iunonemque cum clam parentibus[1]) concubuissent, Volcanum procreasse, neque minus ad ἱστορίαν quadrant haec: ἄλλοι τὸν Δία φασιν ἐν Σάμῳ λάθρα τῶν γονέων ἀποπαρθενεῦσαι τὴν Ἥραν, quoniam hoc sane recte coniecisse videtur Schneiderus[2]) propter fr. 213:

ἀντὶ γὰρ ἐκλήθης Ἴμβρασε Παρθενίου

Callimachum Iovis Iunonisque in Samo insula amores enarrasse esse censendum.

Simili ratione poeta sibi ipsi non constare videbatur cum Chryseida ex Chrysa oppido oriundam ex Theba Eetionis urbe ab Achille deductam esse diceret [Α 366 sq.]. Aristarchus παλιλλογίᾳ offensus totum locum obelo notavit [cf. Ariston. ad Α 365], in causas inquirebat grammaticus noster. Eius doctrinam integerrime servavit Eustathius:

> p. 89, 39 Bas. ἱστοροῦσι δέ τινες ὅτι ἐκ τῶν ὑποπλακίων Θηβῶν ἡ Χρυσηὶς ἐλήφθη οὔτε καταφυγοῦσα ἐκεῖ οὔτ' ἐπὶ θυσίαν Ἀρτέμιδος ἐλθοῦσα ὡς ὁ τὰ Κύπρια γράψας ἔφη, ἀλλὰ πολῖτις ἤτοι συμπολῖτις Ἀνδρομάχης οὖσα.

Episcopum Thessalonicensem e copiosiore scholiorum codice haec descripsisse documento sunt quae in nostris codicibus supersunt frustula:

> schol. Α 18 B ἰστέον δὲ ὡς εἰς Θήβας ἥκουσα ἡ Χρυσηὶς πρὸς Ἰφινόην τὴν Ἠετίωνος μὲν ἀδελφὴν Ἄκτορος δὲ θυγατέρα θύουσα[ν] Ἀρτέμιδι ἥλω ὑπὸ Ἀχιλλέως.

praeterea quae scholio Α 366 BLLd ex ruderibus undique congestis male conglutinato inserta sunt: ἔπλει μὲν πορθήσων Χρῦσαν Ἀχιλλεύς, Ἀθηνᾶ δ' οὐκ εἴα φάσκουσα μὴ αἱρήσειν δι' Ἀπόλλωνα· εἰς Θήβας δὲ ἥκουσα ἡ Χρυσηὶς πρὸς Ἰφινόην τὴν Ἠετίωνος ἀδελφήν, Ἄκτορος δὲ θυγατέρα ἥλω ὑπὸ Ἀχιλλέως et quae adnexa sunt ἱστορίᾳ schol. Α 366 ADLd ἔνιοι δέ φασιν ὅτι καὶ ἡ Χρυσηὶς ἐκ Θηβῶν ἐλήφθη· τῆς γὰρ Χρύσης φασὶν οὔσης πολιχνίου ἀτειχίστου καὶ εὐτελοῦς ὡς ἐν ἀσφαλεστέρᾳ καὶ μείζονι τῇ Θήβῃ οἱ ἀπ' αὐτῆς προσερρυηκότες ἦσαν διὰ τὸν πόλεμον. Lepidum sanae rationis atque diligentiae exemplum est haec ἱστορία. Initio in ἱστορίας formam redacta sunt quaecumque ex Homero de Eetione Thebaque Hypoplacia sciri poterant [cf. Ζ 396 sq. 421 Χ 478]; satis apte si e Theba Chryseida raptam esse narrabatur, sed totus paraphrasi Homericae deditus ista protulit scriptor: κατὰ δὲ τοὺς Τρωικοὺς πολέμους ἐπιστρατεύσας Ἀχιλλεὺς τῇ Θήβῃ καὶ τὴν πόλιν πορθήσας τόν τε Ἠετίωνα ἀνεῖλε σὺν τοῖς τέκνοις [Ζ 414 sq.], μεθ' οὓς Λυρνησσὸν πορθήσας καὶ τὴν πόλιν ἐξελὼν αἰχμάλωτον ἦγεν ἐκ Λυρνησσοῦ μὲν Βρισηΐδα, ἣν γέρας αὐτῷ

[1]) Apparet post λάθρα οὖν ἐμίγη ea excidisse quo λάθρα referatur. — [2]) Callim. II p. 96.

ἐψηφίσαντο Ἕλληνες [B 690 sq. T 60], ἀπὸ δὲ τῆς Χρύσης Χρυσηίδα κτλ.

Etiam repetitionis figura oratoria ex historia fabulari explicatur:

schol. C 399 V ἐπαναλαμβάνει ὡς τῆς Χάριτος μητρὸς οὔσης Εὐρυνόμης

οἱ δέ μέ κ' Εὐρυνόμη Τιτηνιὰς εἶπι ἔτικτε.

De Callimachi versu corrupto cf. Schneideri Call. II p. 630 sq.

Deinde huc refero quae non minus absurda de Briseide primum mariti deinde fratrum interitum questa proferuntur:

schol. T 291 BV ... φιλάνδρου δὲ γυναικὸς τὸ προθεῖναι τῆς τῶν ἀδελφῶν τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἀπώλειαν· τοιαύτη δὲ καὶ Ἀνδρομάχη [Z 429 sq.], κατὰ γὰρ Μνασέαν Βρισέως υἱὸς ἦν Ἠετίων.

Mnaseae locus uni inest codici Victoriano et vereor ut Bekkerus quae ad hunc versum sub signo B edidit, recte et ex codicum auctoritate in unum scholium conglutinaverit.

Denique ad verborum interpretationem spectare videtur explicatio versus necyiae γυναίων εἵνεκα δώρων [λ 521]:

schol. λ 521 TV ἔνιοι μὲν γύναια δῶρα ἀπέδοσαν τὴν χρυσῆν ἄμπελον ἣν ἐχαρίσατο Ζεὺς Τρωῒ ἀντὶ τῆς Γανυμήδους ἁρπαγῆς· ἥτις κατὰ διαδοχὴν μετέπεσεν εἰς Πρίαμον· οὐδὲν δὲ τούτων οἶδεν Ὅμηρος. κρεῖσσον δὲ ἀποδιδόναι ὡς ὑπέσχετο Πρίαμος τῷ Εὐρυπύλῳ μίαν τῶν θυγατέρων δώσειν γυναῖκα ὡς καὶ Ὀθρυονεῖ ὑπέσχετο.

ἐν δὲ ἄλλῳ· τῶν δοθέντων δώρων τῇ Εὐρυπύλου γυναικὶ ὑπὸ τοῦ Πριάμου ἵνα πείσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς ἄκοντα ἐπιστρατεῦσαι συμμαχήσοντα τοῖς Τρωσί.

BG ἃ ἐδίδου ξένια εἰς τὸ καταπεῖσαι τὸν ἄνδρα ἐξελθεῖν εἰς τὸ ταξείδιον. οἱ μὲν διὰ τὸν Ἑρμιόνης γάμον·

ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν [δ 6]

ὁ Μενέλαος τῷ Νεοπτολέμῳ. οἱ δὲ ὅτι ἄμπελον χρυσῆν Πρίαμος ὡμολόγησεν Ἀστυόχῃ τῇ ἑαυτοῦ ἀδελφῇ Εὐρυπύλου δὲ μητρὶ ἐπὶ τῷ πέμψαι τὸν υἱόν. ἔνιοι δὲ ὅτι Πρίαμος ὑπέσχετο μίαν τῶν θυγατέρων Εὐρυπύλῳ ἐκδώσειν γυναῖκα ὡς καὶ Ὀθρυονεῖ.

Interpretis partes enstaticum agere ne mireris, cf. verba Strabonis [XIII p. 615] .. οὔτε γὰρ τοὺς Κητείους ἴσμεν οὕστινας δέξασθαι δεῖ οὔτε τὸ γυναίων εἵνεκα δώρων· ἀλλὰ καὶ οἱ γραμματικοὶ μυθάρια παραβάλλοντες εὑρεσιλογοῦσι μᾶλλον ἢ λύουσι τὰ ζητούμενα. De viti aurea cf. scholl. Eur. Troad. 821 Orest. 1392. Fabulas suo more miscuit et pervertit Dictys [IIII 14]: .. *quem rex multis antea illectum praemiis ad postremum oblatione desponsae Cassandrae confirmaverat. Sed inter cetera quae ei pulcerrima miserat addiderat etiam vitem quandam auro effectam et ob id per populos memorabilem.* Denique ex docto scholio desumpta est quae ad λ 520 legitur ἱστορία.

Postremo adferatur scholium quod corruptelis et lacunis mutilatum et obscuratum ex coniectura tantum in hunc indicem repono:

schol. Z 136 V Θέτις ἦν [ἵν'?] εὐλόγως τὸν ἀμφορέα λάβῃ. ἢ ὅτι χρησμὸς ἐδόθη † ἁλίευειν ἐν τόπῳ Διόνυσον ἁλιέα βαπτίζοιτε ὡς Φιλόχορος.

Thetidi a Baccho amphoram donatam esse traditur schol. Ψ 92; videtur igitur explicari cur Bacchus cum a Lycurgo peteretur fugerit ad Thetidem.

III. Haec de paralipomenis et quaestionibus; iam agendum est de alio grammatico qui Aristarchi sectatorem se exhibere voluit. Aristarchum 'recentiorum figmenta' vehementer oppugnasse neque ullo loco concessisse ab Homero paulo obscuriore commemoratione designatas esse fabulas quae in volgari historia circumferebantur, praeterea diligenter adnotasse ubicunque novicii ab Homero discessissent, ex Aristonici reliquiis satis notum est, qui more veterum grammaticorum brevissime rem agit fabulis strictim indicatis auctorumque nominibus rarissime commemoratis.

Iam vel ex hac brevitate grammaticis et commentatoribus opinor gratissima obferebatur occasio ut Aristarchi rationes latius persecuti fabulis docte exponendis auctoribus nominandis quam plurimis locis Homericis cum recentiorum narrationibus comparandis doctrinam adhiberent magnam et speciosam. Atque extant in scholiis horum studiorum vestigia.

Atrei Thyestaeque inimicitias tragicas ab Homero alienas esse Aristarchus ex regum successione ab Homero B 104 sq. descripta conclusit: Ariston. ad B 107 ἡ διπλῆ ὅτι οὐ γινώσκει τὴν ἔχθραν Ἀτρέως καὶ Θυέστου. αὐτῷ γοῦν παραδίδωσι τὸ σκῆπτρον, οὐ τοῖς υἱοῖς ὁ Ἀτρεύς.

ὅτι συμφωνοῦντας αὐτοὺς συνίστησι. καὶ γὰρ ὁ Θυέστης οὐ τῷ υἱῷ αὐτοῦ Αἰγίσθῳ καταλείπει τὸ σκῆπτρον, ἀλλ' Ἀγαμέμνονι. Non sufficiebant haec grammaticis:

schol. B 106 BL ὅτι Ὅμηρος οἶδεν αὐτοὺς ἄχρι τέλους ἀδελφικὴν εὔνοιαν φυλάξαντας· εἰ δὲ ἦν αὐτοῖς ἔχθρα, οὔθ' ὡς Αἴγισθον Ἀγαμέμνων κατήγετο [δ 531 sq. λ 410 sq. 389 = ω 22] οὔτ' ἂν οἱ θεοὶ ἐπέστελλον Αἰγίσθῳ μὴ ἀμύνασθαι Ἀγαμέμνονα [α 39] οὔτε Ὅμηρος πικρῶς οὕτως ἐλοιδόρει αὐτὸν ἄναλκιν καλῶν καὶ δολόμητιν [γ 198 = 308 δ 525 γ 310], εἰ μὴ τὰ ⟨κατὰ⟩ τὴν συγγένειαν πρῶτος ἐλυμήνατο. Λικύμνιος δὲ παραδηλοῦσθαί φησι λεληθότως τὴν ἔχθραν ἵνα μὴ βλασφημήσῃ τὸ γένος· τὸ μὲν γὰρ δῶκε φιλίας τεκμήριόν φησι, τὸ δὲ καταλιπεῖν ἀνάγκης, διὸ ἐφ' ὧν μὲν τῷ δῶκεν ἐχρήσατο, ἐφ' ὧν δὲ τῷ λεῖπεν.

Rhetorem Platonis aequalem excitari intellexit Spengel [artt. scriptt. p. 91]. Veterum sophistarum Aristarcheos rationem habuisse documento est Aristonici adnotatio ad A 1 cl. cum censura a Pro-

tagora Iliadis prooemio adhibita quam commemorat Aristoteles in poeticis [19 p. 1456 b].

Vbi Aristonicus adnotaverat [ad Ε 785] ὅτι ἐνταῦθα μόνον μέμνηται τοῦ Στέντορος, ne noster quidem noviciis adsentitur, tamen quae finxerunt non prorsus praetermittit:

schol. Ε 785 ABL τινὲς αὐτὸν Θρᾷκά φασιν, Ἑρμῇ δὲ περὶ μεγαλοφωνίας ἐρίσαντα ἀναιρεθῆναι, αὐτὸν δὲ εὑρεῖν καὶ τὴν διὰ κόχλου μηχανὴν εἰς τὰς μάχας· ἀλλ' ἔθος Ὁμήρῳ τοῖς παροῦσιν εἰκάζειν τοὺς θεούς. τινὲς δὲ Ἀρκάδα φασὶν εἶναι τὸν Στέντορα καὶ ἐν τῷ καταλόγῳ πλάττουσι περὶ αὐτοῦ στίχους.[1])

De Thersita nihil apud Aristonicum; grammaticus postquam posteriorum fabulas commemoravit, ab Homero alienam esse exponit quam illi cum Diomede tradiderint necessitatem:

schol. Β 212 BL Φερεκύδης δὲ καὶ τοῦτον ἕνα τῶν ἐπὶ τὸν Καλυδώνιον κάπρον στρατευσάντων φησίν· ὑποδείσαντα δὲ καὶ τὴν τοῦ συὸς ἐκκλίνοντα μάχην ὑπὸ Μελεάγρου κατακρημνισθῆναι· διὸ καὶ λελωβῆσθαι τὸ σῶμα· Ἀγρίου δὲ καὶ Δίας τῆς Παρθάονος αὐτόν φησιν. εἰ δέ γε συγγενὴς ἦν Διομήδους, οὐκ ἂν αὐτὸν ἔπληξεν Ὀδυσσεύς· τοὺς γὰρ ἰδιώτας μόνους ἔτυπτεν. εὖ δὲ καὶ οὐκ ἀπὸ πατρὸς αὐτὸν συνέστησεν οὐδ' ἀπὸ πατρίδος ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τρόπου μόνου καὶ τῆς μορφῆς ὧν νῦν χρεία.

Num extrema sententia veteris sit grammatici dubitare licet. Ceterum ex hoc scholio adscito loco Homerico [Ι 533 sq.] consuta est ἱστορία schol. Β 212 ADLd.

Pragmatici quoque adhibentur:

schol. Ζ 181 LV εἰ τὸ πλεῖον καὶ ἐμπρόσθιον μέρος εἶχε λέοντος, ἔδει αὐτὸ χίμαιραν μὴ καλεῖσθαι ἀλλὰ λέοντα. ἦν οὖν τὸ πᾶν χίμαιρα, ἀφ' οὗ καὶ ὠνομάζετο, κεφαλὴν δὲ εἶχε λεαίνης, οὐρὰν δὲ δράκοντος. τοίνυν πῦρ εἰσάγεται ἀναπνέουσα διὰ τοῦ στόματος τοῦ λέοντος. Ἡσίοδος δὲ ἠπατήθη τρικέφαλον αὐτὴν εἰπών [Theog. 321]. οἱ δὲ πανδοκεῖς εἶναι λέγουσι Λέοντα καὶ Δράκοντα καλουμένους, μέσην δὲ αὐτῶν πανδοκεύτριαν Χίμαιραν, ἣ τοὺς παριόντας ἧψε μεληδὸν καὶ τοῖς ἄλλοις παρεῖχε παρατιθέναι. ἔνιοι δὲ ὄρος εἶναι κατὰ Λυκίαν ὃ καλεῖται Χίμαιρα· τοῦτο δὲ κατὰ μέσον ἔχει ἀναφυσήματα πυρός, κατὰ δὲ τὰ ἄκρα πολύθηρον.

Initium scholii etiam in B legitur. Aristonicus adnotat ὅτι ἓν σῶμα ἡ Χίμαιρα.

schol. Υ 234 V . . . Μνασέας δέ φησιν ὑπὸ Ταντάλου ἡρπάσθαι καὶ ἐν κυνηγεσίῳ πεσόντα ταφῆναι ἐν τῷ Μυσίῳ Ὀλύμπῳ κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, Δωσιάδης

[1]) Nestoris praeco dicitur schol. Β 96.

δὲ ὑπὸ Μίνω· καὶ ὁ λιμὴν ὅθεν ἡρπάσθη Ἁρπαγίας καλεῖται· ἀξιοῦντος δὲ μιγῆναι αὐτῷ κατακρημνίσαι αὐτόν· τὸν δὲ θάψαι καὶ πλάσασθαι τῷ πατρὶ ὡς θύελλα καὶ νέφος ἥρπασεν αὐτὸν εἰς οὐρανόν. οἱ δὲ μετὰ κυνηγεσίαν ἀφυπνώσαντα διασπαραχθῆναι ὑπὸ θηρῶν. οἱ δὲ κεραυνωθῆναι. ἤρξατο δὲ ἀπὸ Λακώνων παιδεράστεια τῶν γυμνασίας ἐπινοησάντων· τῇ γὰρ εὐεξίᾳ τῶν σωμάτων ἐκινήθησαν κατ' ἀλλήλων. ῥητῶς δέ φησιν ὅτι οὐ Ζεὺς ἥρπασεν ἀλλὰ οἱ θεοὶ καὶ ἵνα οἰνοχοῇ. ἔθος γὰρ ἦν, ὡς καὶ Σαπφώ φησιν, νέους εὐγενεῖς εὐπρεπεῖς οἰνοχοεῖν·

κοῦροι μὲν κρητῆρας [A 470]
ᾠνοχόει δ' υἱὸς Μενελάου [ο 141].

ἴσως οὖν νέου ἀποθανόντος αὐτοῦ ἐπλάσαντο. καὶ ὁ ποιητὴς δὲ τὸ ἀλαζονικὸν τῶν βαρβάρων εἰδὼς οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν μῦθον εἶπεν ἀλλ' Ἥβην φησὶν οἰνοχοεῖν.[1])

Cf. Aristonicum: ὅτι ἐναντιοῦται τοῖς νεωτέροις· οὐ γὰρ δι' ἔρωτα τὸν Γανυμήδην ὑπὸ Διὸς ἀνηρπάσθαι ἀλλ' ὑπὸ τῶν θεῶν ἵνα οἰνοχοῇ τῷ Διὶ διὰ τὸ κάλλος. Haec grammaticus dilatavit: amores puerorum apud Lacedaemonios primos in usum venisse Ganymedisque fabulam Homericam ex veterum communi more explicandam esse quo nobiles pueri in conviviis vinum ministrarent [cf. Athen. X p. 424 E]. Addidit ut supra commenta pragmaticorum.[2])

Dubito num huc referendum sit scholion de Nioba

schol. Ω 617 BV ἀκύρως· πῶς γὰρ ἡ λίθος πέσσει; Φιλήμων δὲ ὁ κωμικός φησιν

ἐγὼ λίθον μὲν τὴν Νιόβην μὰ τοὺς θεοὺς
οὐδέποτ' ἐπείσθην οὐδὲ νῦν πεισθήσομαι
ὡς τοῦτ' ἐγένετ' ἄνθρωπος· ὑπὸ δὲ τῶν κακῶν
τῶν συμπεσόντων τοῦ τε συμβάντος πάθους
οὐδὲν λαλῆσαι δυναμένη πρὸς οὐδένα
προσηγορεύθη διὰ τὸ μὴ φωνεῖν λίθος.

ὁ δὲ Λυδός φησιν ὅτι Ἀσωνίδης ἐρασθεὶς αὐτῆς μὴ πεισθείσης ἐπ' ἄριστον τοὺς παῖδας καλέσας τὸν οἶκον ἐνέπρησεν· ἡ δὲ φεύγουσα ηὔξατο λιθωθῆναι καὶ ἐλιθώθη. ἔνιοι δὲ εἰς κρύσταλλον αὐτὴν μεταβεβλῆσθαί φασιν.

---

[1]) Ita scholium scripsi ut ex Bekkeri adnotationibus codicis Victoriani lectiones eruere licebat. Praecedunt in codicibus B et Ld quae ex scholio Υ 234 A excerpta et huic disputationi a librario addita esse putaverim. Locus ipse illic ita scriptus est: Μνασέας δέ φησιν ὑπὸ Ταντάλου ἡρπάσθαι καὶ ἐν κυνηγεσίῳ ἀναιρεθῆναι, Δωσιάδης δὲ ὑπὸ Μίνω· καὶ ὁ λιμὴν ὅθεν ἡρπάσθη Ἁρπαγίας καλεῖται· ἀξιοῦντος δὲ μιγῆναι αὐτῷ κατακρημνίσαι αὐτόν· τὸν δὲ πλάσασθαι τῷ πατρὶ ὡς θύελλα αὐτὸν ἥρπασεν. ἐξ αὐτῶν δὲ πρῶτον ἡ παιδεραστία ἤρξατο· τῇ γὰρ εὐεξίᾳ τῶν σωμάτων ἐκινήθησαν κατ' ἀλλήλων. — [2]) Cf. Athen. XIII p. 601 August. d. civ. d. XVIII 13 Didym. [ex Phanocle] ap. Eus. II p. 40 sq. Sch. Malal. p. 98 Cedren. p. 120; de portu Harpagia Strab. XIII p. 587.

in V post comici versus pergitur: Φερεκύδης δὲ ἐν η̄· ἡ δὲ Νιόβη ὑπὸ τοῦ ἄχεος ἀναχωρεῖ εἰς Σίπυλον καὶ ὁρᾷ τὴν πόλιν ἀνεστραμμένην καὶ Ταντάλῳ λίθον ἐπικρεμάμενον, ἀρᾶται δὲ τῷ Διὶ λίθος γενέσθαι. ῥεῖ δὲ αὐτῆς δάκρυα καὶ πρὸς ἄρκτον ὁρᾷ.

Obelo notavit Aristarchus hunc locum vetuitque Niobae μεταμόρφωσιν Homero inferri; cf. Aristonicum ad Ω 613 πρὸς τὴν διαφωνίαν τῶν νεωτέρων. φασὶ γὰρ καὶ αὐτὴν ἀπολελιθῶσθαι· Ὅμηρος δὲ οὔ et ad Ω 614 ... πῶς δὲ καὶ λίθος γενομένη θεῶν ἐκ κήδεα πέσσει; Discrepant ab Homero et Xanthus[1]) et Pherecydes in ipsa mutatione eiusque causa narrandis, sed ex scholii verbis iam discerni nequit num data opera posteriorum fabulae Homero oppositae fuerint.

schol. Λ 700 V οὐκ οἶδε τὰ Ὀλύμπια ὁ ποιητὴς ἀλλὰ περί τινος χρηματικοῦ ἀγῶνός φησιν ἀπελθεῖν τοὺς ἵππους. πῶς γὰρ Αὐγείας ἐφ' ᾧ Ἡρακλῆς τὸν ἀγῶνα ποιεῖται ἀφῄρηται τοὺς ἵππους; στέφανον δὲ ὅλως οὐκ οἶδεν ὁ ποιητὴς οὐκ ἐν νίκῃ οὐκ ἐν θυσίαις οὐκ ἐν συμποσίῳ. πῶς δὲ οὐκ ἐμνήσθη ἐν τῷ καταλόγῳ;

Ὀγχηστόν θ' ἱερὸν Ποσιδήιον ἀγλαὸν ἄλσος[2]) [Β 506].

Πισᾶται δὲ ἐπεμέλοντο τοῦ ἀγῶνος καὶ ἐπεὶ Μεσσηνίοις κατὰ Λακεδαιμονίων συνεμάχησαν Ἠλεῖοι δὲ Λακεδαιμονίοις, καθελόντες αὐτοὺς τούτοις παρέσχον τὴν ἀρχήν.

De Aristarchi sententia nihil traditur.

Ad versum Ν 350 obelo notatum:

ἀλλὰ Θέτιν κύδαινε καὶ υἱέα καρτερόθυμον

adnotatur schol. V:

ἐντεῦθεν δὲ Μελανιππίδης κύουσαν ἀπὸ Διὸς Θέτιν ἐκδοθῆναι Πηλεῖ διὰ τὰ ῥηθέντα ὑπὸ Προμηθέως ἤτοι Θέμιδος.

Aethram Pitthei filiam a Thesei matre distingui voluit Aristarchus temporum rationibus innisus statuique, qua multas difficultates solvebat, ὁμωνυμίαν: cf. Ariston. ad Γ 144 εἰ μὲν τὴν Θησέως λέγει μητέρα, ἀθετητέον· ἀπίθανον γάρ ἐστιν Ἑλένης ἀμφίπολον εἶναι τὴν οὕτως ὑπεραρχαίαν ἣν οὐκ ἐκποιεῖ ζῆν διὰ τὸ μῆκος τοῦ χρόνου. εἰ δὲ ὁμωνυμία ἐστὶ καθάπερ καὶ ἐπὶ πλειόνων, δύναται μένειν· καὶ γὰρ ἄλλοι εἰσὶν ὁμώνυμοί τινες κατὰ τὰ Ἰλιακὰ Ἄδραστος Τεύθρας Οἰνόμαος. Alia addidit grammaticus:

schol. Γ 144 Townl. καὶ πῶς τοσούτων ἐτῶν οὖσα ἀμφιπολεῖν δύναται; ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς γραῦς κεῖται·

γρηὶ σὺν ἀμφιπόλῳ [α 191].

πιθανώτερον δὲ ὁμωνυμίαν εἶναι. οὐ γὰρ ἡ ἡλικία ἐᾷ· τοὺς περὶ Θησέα γὰρ προτέρους ἄνδρας ὁ Ὀδυσσεύς φησι

[1]) Plura ex eo servata sunt ap. Parthen. 33 et schol. Eur. Phoen. 159. — [2]) Cur hic versus adferatur non intellego. Ceterum de coronis cf. Athen. I p. 18 E.

[λ 631].[1]) πῶϲ τε εἰ † ἐν Τροιζῆνι ἐκεῖνοϲ ἦν;[2]) πῶϲ τε Μενέλαοϲ τὴν θείαν δουλεύειν ἠνέϲχετο; Πελοπὶϲ γὰρ ἦν. * * κουριδίην τε ἄλοχον Μενέλαοϲ αὐτήν φηϲιν [Ν 626].

Vltima cum alia Aristarchi notatione cohaerent quae apud Aristonicum ad Ν 626 legitur: πρὸϲ τὴν κουριδίαν ὡϲ ἐκ παρθενίαϲ αὐτὴν ἔϲχεν ὁ Μενέλαοϲ, καὶ οὐκ οἶδε τὰ περὶ τῆϲ Θηϲέωϲ ἁρπαγῆϲ.

schol. Π 57 V τὴν Πήδαϲον οἱ τῶν Κυπρίων ποιηταί, αὐτὸϲ δὲ Λυρνηϲϲόν [Β 690 sq. Τ 60].

Agitur de Briseidis urbe.

Homeri de Achillis cuspide verbis [Π 142 sq.] male intellectis

ἀλλά μιν οἶοϲ ἠπίϲτατο πῆλαι Ἀχιλλεὺϲ
Πηλιάδα μελίην τὴν πατρὶ φίλῳ πόρε Χείρων

posteriores absurda fabulatos esse ex una Aristonici adnotatione non apparet: ὅτι ἀντὶ τοῦ ἐδύνατο [sc. ἠπίϲτατο], sed inspicias quae adfert grammaticus:

schol. Π 142 V οἱ δὲ πλάττονται λέγοντεϲ ὅτι Πηλεὺϲ μὲν παρὰ Χείρωνοϲ ἔμαθε τὴν χρῆϲιν αὐτῆϲ, Ἀχιλλεὺϲ δὲ παρὰ Πηλέωϲ· ὁ δὲ οὐδένα ἐδίδαξε. καὶ ὁ τῆϲ μικρᾶϲ Ἰλιάδοϲ ποιητήϲ·

ἀμφὶ δὲ πόρκηϲ
χρύϲεοϲ ἀϲτράπτει καὶ ἐπ' αὐτῷ δίκροοϲ αἰχμή * *.

Epici locum mutilatum esse apparet, quia ut nunc legitur, ad controversiam nullius momenti est.

schol. Τ 119 V Εἰλειθυίαϲ: ὠδῖναϲ κατὰ μετωνυμίαν ὡϲ Ἄρηϲ ὁ ϲίδηροϲ καὶ τὸ πῦρ Ἥφαιϲτοϲ. Ἴϲτροϲ δέ φηϲιν ὠδινούϲηϲ Ἀλκμήνηϲ τὰϲ χεῖραϲ ϲυνέχειν τὰϲ Μοίραϲ, γαλῆϲ δὲ παρελθούϲηϲ ἀπολῦϲαι καὶ τεχθέντοϲ αὐτοῦ νομιϲθῆναι γαλῆν εἶναι αὐτῷ τροφόν.

Sententiae Aristarcheae ὅτι τὰϲ ὠδῖναϲ Εἰλειθυίαϲ ἔφη Istri fabulam data opera opponi etiam magis apparebit, si Istro ea vindicabuntur quae ceteri narrant Iunonis iussu Parcas et Ilithyias Alcmenae opem non tulisse [cf. Ant. Lib. XXVIIII Ovid. met. VIIII 281 sq. Paus. VIIII 11, 3].

schol. Ψ 88 V οἱ νεώτεροί φαϲι διὰ τὸν Εὐρυτίωνοϲ τοῦ Ἴρου φόνον [sc. Patroclum ad Peleum fugisse].

schol. Ψ 346 V Ὅμηροϲ μὲν ἁπλῶϲ ὅτι θειοτέραϲ ἦν φύϲεωϲ· οἱ δὲ νεώτεροι Ποϲειδῶνοϲ καὶ Ἁρπυίαϲ αὐτὸν γενεαλογοῦϲιν· οἱ δὲ ἐν τῷ κύκλῳ Ποϲειδῶνοϲ καὶ Ἐρινύοϲ.

Scholion difficillimum est explicatu. Ex ἱϲτορίᾳ scholii Ψ 346 ABDLd muniti subscriptione ἡ ἱϲτορία παρὰ τοῖϲ κυκλικοῖϲ infra apparebit nihil profici, etsi ibi quoque Ario ecus ex Neptuno et

---

[1]) Haec redeunt in Porphyrii zetemate ad Γ 144. — [2]) Non extrico.

Furia ortus esse dicitur. Versus qui e cyclo adferuntur schol. Eur. Orest. 1392: τινὲς οὐχ ἵππους ἀλλὰ χρυσῆν ἄμπελόν φασι δεδόσθαι ὑπὲρ Γανυμήδους καθάπερ ἐν κύκλῳ λέγει·

ἄμπελον ἣν Κρονίδης ἔπορεν οὗ παιδὸς ἄποινα
χρυσείην φύλλοισιν † ἀγανοῖσι κομόωσαν
βότρυσί θ' οὓς Ἥφαιστος ἐπασκήσας Διὶ πατρὶ
δῶχ', ὁ δὲ Λαομέδοντι πόρεν Γανυμήδεος ἀντί

ad Iliadem parvam referendos esse, quamquam de verborum corruptorum καθάπερ.. λέγει medela desperatur, cognoscitur ex altero scholio Euripideo [Troad. 821] ubi iisdem versibus haec praecedunt testimonia τὸν Γανυμήδην καθ' Ὅμηρον Τρωὸς ὄντα παῖδα Λαομέδοντος νῦν εἶπεν ἀκολουθήσας τῷ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκότι, ὃν οἱ μὲν Θεστορίδην Φωκέα φασίν, οἱ δὲ Κιναίθωνα Λακεδαιμόνιον ὡς Ἑλλάνικος, οἱ δὲ Διόδωρον Ἐρυθραῖον· φησὶ δὲ οὕτως κτλ. Ne vero ulla relinquatur dubitatio, animadvertatur scholiis Arist. Equ. 1056 altero versibus ex parva Iliade exscriptis puellarum Troianarum de Aiacis et Vlixis virtute colloquium enarrari, altero breviter adnotari τοῦτο ἐκ τοῦ κύκλου ἀφείλκυσται. λέγεται δὲ ἀπὸ τῶν Τρῳάδων κρινουσῶν τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Ὀδυσσέα. Summa igitur probabilitate etiam ea quae versibus δ 285 sq. ab Aristarcho obelo notatis adscripta sunt: ὁ Ἄντικλος ἐκ τοῦ κύκλου ad equi lignei descriptionem Iliadi parvae insertam referuntur. At quominus scholion Ψ 346 ad Thebaidem cyclicam referatur obstat locus Pausaniae [VIII 25, 8]: ἐπάγονται δὲ ἐξ Ἰλιάδος ἔπη καὶ ἐκ Θηβαΐδος μαρτύριά σφισιν εἶναι τῷ λόγῳ, ἐν μὲν Ἰλιάδι ἐς αὐτὸν Ἀρείονα πεποιῆσθαι ..., ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι ὡς Ἄδραστος ἔφευγεν ἐκ Θηβῶν

εἵματα λυγρὰ φέρων σὺν Ἀρείονι κυανοχαίτῃ·

αἰνίσσεσθαι οὖν ἐθέλουσι τὰ ἔπη Ποσειδῶνα Ἀρείονι εἶναι πατέρα. Ἀντίμαχος δὲ παῖδα εἶναι γῆς φησιν ..... δύναιτο δ' ἂν καὶ ἀναφύντι ἐκ γῆς τῷ ἵππῳ ἐκ θεοῦ τε εἶναι τὸ γένος καὶ αἱ τρίχες οἱ τὴν χρόαν ἐοικέναι κυανῷ. De Arionis igitur origine in Thebaide nihil certi traditum erat, sed ex epitheto κυανοχαίτης absurda coniciebantur. Praeterea quo uno quantum scio loco cyclus commemoratur schol. β 120[1]): Μυκήνη Ἰνάχου θυγάτηρ καὶ Μελίας τῆς Ὠκεανοῦ ἧς καὶ Ἀρέστορος Ἄργος ὡς ἐν τῷ κύκλῳ φέρεται[2]), quoniam de Argo Arestoride Dionysium cyclographum fusius disputasse nuper demonstravi[3]) Hesiodusque ab illo saepe

---

[1]) Scholion Λ 805 V εὖ δὲ καὶ τὸ μὴ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων φάναι· τὸ μὲν γὰρ τοῦ κύκλου, τὸ δὲ τὴν ὁρμὴν ἐνέφηνε τὴν ἐπὶ τὸν Ἀχιλλέα recte a Merkelio [Proll. in Ap. Rhod. p. XXXI] cum exemplis locutionis κυκλικῶς componitur. — [2]) Ex Eoeis desumptum esse stemma tradit Pausanias [II 16, 4]: ταύτην εἶναι θυγατέρα Ἰνάχου, γυναῖκα δὲ Ἀρέστορος τὰ ἔπη λέγει ἃ δὴ Ἕλληνες καλοῦσιν Ἠοίας μεγάλας. — [3]) De Dionys. Scyt. p. 58.

adferebatur, hoc loco cyclum Dionysii designari putaverim. Hic ut τοῖς νεωτέροις haud inepte opponitur ita num revera de Arione unquam disputaverit atque loco illo adlatus sit, prorsus est incertum. Rem in obscuro relinqui necesse esse videtur. Ceterum Arionem a Neptuno et Harpyia ortum esse nusquam legi; de Furia consentit unus Hesychius Ἀρίων ὁ ἵππος· Ποσειδῶνος υἱὸς καὶ μιᾶς τῶν Ἐρινύων. Hanc enim fabulam etsi a volgari qua Neptunus et Ceres consociantur[1]) minime diversam esse ex eo sequitur quod Cererem Ἐρινύα nominatam esse Lycophro Callimachus Pausanias auctores sunt[2]), num veteres mythographi eas pro una eademque habuerint valde dubium est.

schol. Ψ 783 V ὅτι τὴν παρθένον εἴκασε μητρί· ὁ δὲ Ἴστρος ἐκτεθῆναι ὑπὸ Ἀντικλείας Ὀδυσσέα φησὶν ἐν Ἀλαλκομεναῖς τῆς Βοιωτίας, ἥ ἐστιν ἱερὰ Ἀθηνᾶς.

Cf. Plut. quaest. gr. 43 p. 301 qui et ipse Istri Alexandrini commentarios adfert, Lycophr. 786 c. schol. St. Byz. p. 75, 14.

Simili ratione atque ea qua Vlixi Aiax Minervae tutelam paene maternam in opprobrium vertere putabatur ob certam quandam causam neque eam ex Homero conspicuam, posteriores ex versibus Ο 521 sq.:

οὐ γὰρ Ἀπόλλων
εἴα Πάνθου υἱὸν ἐνὶ προμάχοισι δαμῆναι·

fabulas recentioris aetatis derivabant:

schol. Ο 522 V ὡς Τρῶα καὶ ἀριστέα. τινὲς δὲ τὸν Πάνθουν Δελφόν φασιν ἱερέα τοῦ Ἀπόλλωνος.

Num ex scholio olim copiosiore scholl. Μ 211 desumpta sint incertum est; praeterea cf. Serv. ad Aen. II 318. Neque magis constat utrum Porphyrii catalogo vindicetur an huc referatur schol. Ω 259 V Στησίχορος Ἀπόλλωνος αὐτόν φησιν οὐ νοήσας τὴν ὑπερβολήν. Vide supra p. 406.

De Oedipi morte leguntur haec:

schol. Ψ 679 V ὅτι βασιλεύοντα ἐν Θήβαις φησὶν ἀπολέσθαι οὐχ ὡς οἱ νεώτεροι. καὶ Ἡσίοδος δέ φησιν ἐν Θήβαις αὐτοῦ ἀποθανόντος Ἀργείαν τὴν Ἀδράστου σὺν ἄλλοις ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν κηδείαν αὐτοῦ.

Cf. Aristonic. ad Ψ 679 . . . ὅτι οἱ νεώτεροι παρὰ τὸν Ὅμηρον τὸν Οἰδίπουν φασὶν ἑαυτὸν τυφλώσαντα ποδηγούμενον εἰς Ἀθήνας ἐλθεῖν καὶ ἐκεῖ τελευτῆσαι· νῦν δὲ ὁμόλογον ὅτι ἐν Θήβαις ἐτελεύτησεν.

schol. Ω 257 V ἐντεῦθεν Σοφοκλῆς ἐν Τρωΐλῳ φησὶν αὐτὸν λογχευθῆναι [ὀχευθῆναι cod.][3]) ὑπὸ Ἀχιλλέως ἱπ-

[1]) Cf. Ovid. met. VI 118 Prob. ad Verg. Georg. III 122 p. 60 K. schol. Stat. Theb. IIII 43. — [2]) Cf. Lycophr. 153 schol. h. v. et vs. 1225 Paus. VIII 25 Apollod. III 6, 8, 5 τοῦτον ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Δημήτηρ εἰκασθεῖσα Ἐρινύι κατὰ τὴν συνουσίαν. — [3]) Ex Eustathio emendavit Welcker Tr. graec. p. 124.

πους γυμνάζοντα παρὰ τὸ Θυμβραῖον καὶ ἀποθανεῖν. ὑπονοήσειε δ' ἄν τις τὸν Μήστορα πρεσβύτατον εἶναι τῶν Πριαμιδῶν καὶ τὸν Τρωΐλον οὐ παῖδα διότι ἐν [δι' ὧν cod.] τοῖς ἀρίστοις καταλέγεται.

Cf. Aristonicum: ὅτι ἐκ τοῦ εἰρῆσθαι ἱππιοχάρμην τὸν Τρωΐλον οἱ νεώτεροι ἐφ' ἵππου διωκόμενον αὐτὸν ἐποίησαν. καὶ οἱ μὲν παῖδα αὐτὸν ὑποτίθενται, Ὅμηρος δὲ διὰ τοῦ ἐπιθέτου τέλειον ἄνδρα ἐμφαίνει· οὐ γὰρ ἄλλος ἱππόμαχος λέγεται.

schol. Ω 496 V πιθανὸν μίαν τεκεῖν ἐννεακαίδεκα· οὐχ ὡς Βακχυλίδης πεντήκοντα τῆς Θεανοῦς ὑπογράφει παῖδας.

schol. Ω 735 V οἱ δὲ νεώτεροί φασιν αὐτὸν οἰκιστὴν ὕστερον γεγενῆσθαι Τροίας καὶ ἄλλων πόλεων.

De Scamandrio cf. Strab. XIII p. 607. XIIII p. 680 Dion. Hal. I 47 Con. 46 St. Byz. p. 119, 4. 132, 12 schol. Eur. Andr. 224. Hae fabulae sunt logographorum; Aristarchus Iliadis parvae auctorem et ceteros poetas castigavit: cf. Aristonic. ad Ω 735 ὅτι ἐντεῦθεν κινηθέντες οἱ μεθ' Ὅμηρον ποιηταὶ ῥιπτόμενον κατὰ τοῦ τείχους ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰσάγουσι τὸν Ἀστυάνακτα et Paus. X 25, 9.[1])

Denique adferantur scholia duo de Aiacis Telamonii ἀτρωσίᾳ, quorum ut alterum clarum et integrum est:

schol. Ξ 404 V τρωτὸς δὲ ὁ Αἴας ὅλον τὸ σῶμα, οὐχ ὡς Αἰσχύλος τὰ περὶ τὴν μασχάλην. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ Πατρόκλῳ ἀγῶνος· μονομαχοῦντος γὰρ αὐτοῦ πρὸς Διομήδην φησί·

καὶ τότε δή ῥ' Αἴαντι περιδδείσαντες Ἀχαιοί [Ψ 822]

ὡς δυναμένῳ καὶ τρωθῆναι. τοῦτο δὲ ὑπονοοῦσι διὰ τὸ μηδέποτε παρ' Ὁμήρῳ τετρῶσθαι αὐτόν.

---

[1]) Logographorum poetarumque fabulae inter se opponuntur schol. Eur. Andr. 10 [cf. Wilamowitzium ind. schol. sem. hib. Gryph. 1877/8 de Rhesi scholl. p. 4]: Λυσίμαχος [Λυσανίας cod.] κατηγορεῖ Εὐριπίδου κακῶς λέγων αὐτὸν ἐξειληφέναι τὸ παρ' Ὁμήρῳ λεχθὲν

ἤ τις Ἀχαιῶν
ῥίψει χειρὸς ἑλὼν ἀπὸ πύργου [Ω 734 sq.]

ὡς πάντως γενόμενον· ἀλλ' εἰκαζόμενόν ἐστιν ὑπ' αὐτῆς ὡς εἰ ἔλεγε κατακαυθήσεσθαι τὸν παῖδα ἤ τι ἄλλο. Ξάνθον δὲ τὸν τὰ Λυδιακὰ σ⟨υγγρά⟩ψαντά φασιν ** ὅτι Εὐριπίδ⟨ην⟩ Ξά⟨ν⟩θῳ προσέχειν περὶ τῶν Τρωικῶν ⟨ἀπίθαν⟩ον, τοῖς δὲ χρησιμωτέροις ⟨πείθε⟩σθαι καὶ πιστοτέροις· Στησίχορον μὲν γὰρ ἱστορεῖν ὅτι τεθνήκοι καὶ τὸν τὴν Περσίδα συντεταχότα κυκλικὸν ποιητὴν ὅτι καὶ ἀπὸ τοῦ τείχους ῥιφθείη. Lacunam post φασιν ita Wilamowitzius explere conatus est: πρῶτον εἰρηκέναι τὰ τοιαῦτα περὶ Ἀστυάνακτος· πρὸς ὃ λεκτέον — extrema bene, in ceteris erravit. Traditum enim est ab Apollodoro Atheniensi quod Lydorum logographus de Astyanacte vel Scamandrio [cf. Z 402] narraverat: cf. Strab. XIIII p. 680 ὁ μὲν γὰρ Ξάνθος ὁ Λυδὸς μετὰ τὰ Τρωικά φησιν ἐλθεῖν τοὺς Φρύγας ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἀριστερῶν τοῦ Πόντου· ἀγαγεῖν δ' αὐτοὺς Σκαμάνδριον ἐκ Βερεκύντων καὶ Ἀσκανίας. Quod igitur ille dixit Hectoris filium ex bello superstitem fuisse, optime in scholion quadrat; vituperabatur Euripides quod ex versu Homerico meram fabulam falso desumpsisset neque bonum et anticum scriptorem in rebus Troianis secutus esset.

ita de altero propter graves corruptelas conicere tantum licet:

405 V † διὰ τὸ ὧν ἐπιτετυγμένοι δὲ ἦcαν. καὶ τὸ cάκοc δὲ πόρπακα οὐκ εἶχεν ἀλλὰ τελαμῶνι ἤρτητο καὶ κανόνι μετήγετο· Κᾶρεc δὲ τοὺc πόρπακαc εὗρον. τινὲc δὲ πηλῷ βάλλεcθαι αὐτὸν ὑπὸ Τρώων εἴ πωc βαρυνθείη ὑπὸ τοῦ πηλοῦ· ἀποcειcάμενον δὲ αὐτοὺc δύο κολωνοὺc ποιῆcαι ** ἀλλ' οὐδὲ θεόc φαcιν αὐτῷ βοηθεῖ. αἴτιον δὲ τούτου ὅτι τὰ μὲν πρὸ τῆc μήνιδοc οὐκ εἴρηκεν ὁ ποιητήc, τὴν δὲ † παιδείαν Διομήδουc ἀριcτείαν εἶναι cυνεργούcηc Ἀθηνᾶc· τὰc δὲ ἄλλαc μὴ ἔχειν θεοὺc ἀπειπόντοc Διόc· διὸ οὐχ εὗρε καιρὸν εἰcάγειν θεόν. .οἱ δὲ ὅτι τῆc ἀcπίδοc ἐξέκοψε γλαῦκα ὅτι οὐκ ἐβοήθει αὐτῷ Ἀθηνᾶ.

Plura de Aeschylo proferuntur docto scholio Soph. Ai. 833.[1]) Illum igitur oppugnavit Aristarchus, cuius sententia extat apud Aristonicum ad Ξ 406 ... ὅτι οὐκ ἄτρωτοc ὁ Αἴαc καθ' Ὅμηρον· εἰ γὰρ μὴ οἱ τελαμῶνεc ἐcκέπαζον, ἐτρώθη ἄν et ad Ψ 822 ὅτι ἐκ τούτων καὶ τῶν τοιούτων φαίνεται καθ' Ὅμηρον μὴ ὢν ἄτρωτοc ὁ Αἴαc. De duplicibus loris in alterius scholii initio, ut apud Aristonicum, disputari apparet, quamvis ipsa verba corrupta sint; in eis quae secuntur ἀτρωcίαc fabulam fusius exponi documento est arg. Soph. Ai. ... οἱ δὲ ὅτι χρηcμὸc ἐδόθη Τρωcὶ πηλὸν κατ' αὐτοῦ βαλεῖν· cιδήρῳ γὰρ οὐκ ἦν τρωτόc· καὶ οὕτω τελευτᾷ.[2]) Atqui cum nonnulla eorum quae secuntur lacuna intercepta neque cetera integra sint, tamen hoc constat eos oppugnari qui apud Homerum Aiacem a diis nunquam adiuvari contenderint — quaeritur cur illi hoc contenderint. Negabant opinor casu accidere potuisse ut Aiax nunquam volneraretur neque a dis defenderetur ut e. gr. Diomedes per Minervam a Martis impetu; fuisse igitur eum involnerabilem neque ope divina eguisse. Contra dicit grammaticus alias ob causas fieri potuisse ut Homerus Aiacem deorum ope destitueret, e. c. quod Minervam Aiacis magniloquentia offensam esse a nonnullis tradi nosset, sed rem Achillis ira antiquiorem suo more praetermisisset; ceteros autem deos adhiberi non potuisse quoniam Iovis mandato eos a pugna retineri ipse narrasset. Haec coniectura aliquo modo firmatur verbis Eustathii [p. 990, 9 sq.] quae exscribo omnia, quia Byzantinus scholia integriora in manibus habuisse videtur: εἰ δὲ οἱ τελαμῶνεc ἐρρύcαντο καθὰ ἐρρέθη, cημείωcαι καὶ ἐκ τούτου ὅτι τρωτὸc ὅλον ἦν ὁ Αἴαc τὸ cῶμα καὶ οὐ μόνα τὰ περὶ μαcχάλην κατὰ Αἰcχύλον καὶ ἄλλουc.

---

[1]) Addebatur cum Hercules puerum pelle leonina circumvoluta involnerabilem faceret, latus nudum remansisse. Cf. arg. Soph. Ai. scholl. Lycophr. 455 Ψ 821. Errore testimonium adfertur Pindari quippe qui Eoeas secutus carmine Isthmio quinto Herculem pro puero precantem pellemque pro ἀτρωcίαc symbolo circumdantem describat, taceat de latere nudato. Collum falso commemoravit Homeri scholiasta poetae loco in errorem inductus. — [2]) A Sophrone hanc fabulam commemorari vidit Blaydes [in Aiacis editione p. 10].

δῆλον γὰρ ὡς εἰ μὴ αὐτοὶ ἐρρύσαντο, κατηκοντίσθη ἄν. διὸ καὶ μονομαχοῦντι αὐτῷ πρὸς Διομήδην ἐν τῷ ἐπιταφίῳ περιέδεισαν οἱ Ἀχαιοὶ ὡς πολλαχοῦ δυναμένῳ πληγῆναι. ἡ δὲ ὑπόνοια τοῦ μὴ διόλου τρωτὸν αὐτὸν εἶναι ἦλθεν ἐκ τοῦ μηδέποτε παρ' Ὁμήρῳ τετρῶσθαι αὐτόν. πολὺς δὲ πάντως ὁ Αἴας εἰ μόνος ἄρτι τῶν Ἑλληνικῶν ἀριστέων ποιήσει ἅπερ ὁ ποιητὴς ἐρεῖ προϊὼν μεγάλα ἔργα καὶ ταῦτα οὐδὲ ῥοπῇ δαιμονίᾳ τινὶ ἀλλ' ἐξ οἰκείας ἀρετῆς. ἱστόρηται δὲ καὶ πηλῷ βάλλεσθαι αὐτὸν ὑπὸ Τρώων, ὡς οἷα προπηλακιζόμενος, καθά τις ἂν εἴποι τολμήσας, εἴ [fort. ἢ] πως οὕτω γοῦν βαρυνθεὶς πέσῃ, ἀποσεισάμενον δὲ τὸν πηλὸν δύο ποιῆσαι κολωνούς. φασὶ δὲ καὶ ὡς οὐκ ἐβοηθεῖτο ὑπ' Ἀθηνᾶς ὅλως ὁ Αἴας διά τε τὸ ἀλαζονεύσασθαι κατ' αὐτῆς ὡς δηλοῖ ὁ Σοφοκλῆς [Ai. 766 sq.][1]) καὶ διότι δὲ γλαῦκα τῆς οἰκείας ἀσπίδος ἐξέκοψεν ἱερὰν οὖσαν τῇ Ἀθηνᾷ.

Haud minus obscurus est alius locus ubi de Oenomai Pelopisque fabula disputari videtur:

> schol. Β 104 L Ἑρμοῦ γάρ φασιν αὐτὸν καὶ Καλύκης ἢ † διὰ τὸν κύνα. πέπλασται οὖν τοῖς νεωτέροις τὰ περὶ Οἰνόμαον καὶ τὴν χρυσῆν ἄρνα.

Ex ultimis verbis elucet refutatas esse in scholii initio noviciorum fabulas; quam rationem agni aurei fabulae grammaticus adhibuerit docetur codicis B scholio, quod ab hoc diversum esse non putaverim:

> schol. Β 103 B ἐκ δὲ τοῦ Πέλοπι πληξίππῳ ὁ ἱππικὸς ἀγὼν Πέλοπος καὶ Οἰνομάου δηλοῦται· τὸ δὲ ἐπίθετον Θυέστου ὅτι πολύαρνος ὢν ἐγέννησε τὸν μῦθον τὸν περὶ τῆς χρυσῆς ἀρνός.

Scholii initio omissum est librarii neglegentia esse qui *falso* Pelopis epitheton ita interpretentur ut eius cum Oenomao certamen designetur. At quid sibi volunt verba: Ἑρμοῦ γάρ φασιν αὐτὸν καὶ Καλύκης? Si de Pelopis et Oenomai fabula agitur, nemo est qui Mercurii filius dicatur nisi Myrtilus [cf. Eur. Orest. 993 schol. vs. 990. 998 Lycophr. 162 Paus. V 1, 7. VIII 14, 10 schol. Ap. Arg. I 752 Hygin. CCXXIIII. astr. II 13.]. Atque etsi inter matris nomina diversa Calycae nomen non invenitur, tamen animadvertatur ex Danaide Myrtilum natum esse a nonnullis tradi [cf. scholl. Ap. Arg. I 752 Eur. Orest. 998], inter Danaidum nomina Calycen recenseri in bibliothecae Apollodoreae nota marginali [II 1, 5, 4]. Videtur igitur grammaticus Homero Pelopis Oenomaique fabulam ea ratione abiudicasse quod fieri non potuisset ut poeta a Mercurio Pelopi regni signum datum esse traderet, si nosset quam ex epicis carminibus [cf. schol. Eur. Orest. 997] poetae tragici desumpserunt fabulam ab ipso Mercurio funestum illum agnum

---

[1]) De Aiacis impietatibus cf. schol. Soph. Ai. 127.

Pelopidarum gregibus immissum esse ut sceleris a patre in dei filium commissi poenas darent filii nepotesque.[1])

Non scriptores sed pictores cum Homero comparantur schol. K 265 V:

> Ἀπολλόδωρος ὁ σκιαγράφος ἐντεῦθεν πρῶτος ἔγραψε πῖλον Ὀδυσσεῖ. ἀλλ' οὐκ ἦν αὐτοῦ ἡ περικεφαλαία, κοινόν τε πᾶσι τὸ ἔχειν ⟨πῖλον⟩.

Cf. Aristonicum: ὅτι τὸ κοινὸν καὶ συμβεβηκὸς ταῖς περικεφαλαίαις εἰπόντος τοῦ ποιητοῦ ζωγράφοι καὶ πλάσται πιλίον ἐπέθεσαν τῷ Ὀδυσσεῖ.

Multo difficilior res est in Odyssiae scholiis quippe ubi cautio sit ne Aristonici reliquiae cum huius generis scholiis confundantur. Satis igitur habeo ea attulisse quae Aristonico tribui omnino non possunt.

Paeeonem deorum medicum ab Apolline distingui voluisse Aristarchum tradit Aristonicus [ad Ε 898]: ὅτι ἰατρὸν τῶν θεῶν ἕτερον παρὰ τὸν Ἀπόλλωνα παραδίδωσι τοῦτον. Similiter ut supra schol. Ψ 679 [cf. p. 29], loco Hesiodeo sententiam firmabat grammaticus:

> schol. δ 232 Παιήων ἰατρὸς θεῶν οὐχ ὁ αὐτὸς τῷ Ἀπόλλωνι ἀλλὰ κεχωρισμένος. παρὰ μέντοι τοῖς νεωτέροις ὁ αὐτὸς νομίζεται εἶναι· καὶ Ἡσίοδος δὲ μάρτυς ἐστὶ τοῦ ἕτερον εἶναι τὸν Παιήονα τοῦ Ἀπόλλωνος λέγων·
>
> εἰ μὴ Ἀπόλλων Φοῖβος ὑπὲκ θανάτοιο σαώσαι
> ἢ καὶ Παιήων, ὃς ἁπάντων φάρμακα οἶδεν.

Suo more non satis habuit novicios refutasse, sed et ipse mythographorum copias expilavit in disputatione de Philomelida:

> schol. δ 343 τινὲς τὸν Πάτροκλον ἤκουσαν· Φιλομήλας γὰρ ἦν υἱός. οὔτε δὲ ἀπὸ μητρὸς τὸ γένος Ὅμηρος σχηματίζει οὔτε οἱ Ἕλληνες ἥσθησαν ἂν Πατρόκλου ἡττηθέντος·
>
> πᾶσιν γὰρ ἐπίστατο μείλιχος εἶναι [Ρ 671].
>
> ἀλλ' οὗτος βασιλεὺς ὢν Λέσβου τοὺς παριόντας εἰς πάλην ἐκάλει καὶ τοὺς Ἕλληνας δὲ προσορμισθέντας· ὃν Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης δολοφονήσαντες τὸν τάφον αὐτοῦ καταγώγιον ξένων ἐποίησαν, ὡς Ἑλλάνικός φησιν.[2])

Ex verbis Χαρίτων μίαν ὁπλοτεράων [Ξ 267] conclusit Aristarchus Homerum duo genera Gratiarum statuisse[3]); a grammatico nova documenta conquirebantur:

> schol. θ 364 παρθένοι καὶ οὐδέπω γεγάμηνται· οὐ γὰρ δὴ ὁ Ἥφαιστος δύο εἶχε γυναῖκας· ἀλλ' οὐδὲ γὰρ ὁ Ὕπνος ἤλασε τὴν Πασιθέαν· ἥρμοστο γὰρ παρὰ τῆς Ἥρας.

---

[1]) Notus est locus Euripidis [Orest. 985 sq. 1547]; sed etiam Sophocles fabulam commemorat: cf. El. 502 sq. — [2]) Eadem adscripta sunt versui ρ 134. Patroclum Philomelae filium dicit Hygin. fab. LXXXXVII. — [3]) ὅτι δύο γενέσεις Χαρίτων ὑποτίθεται πρεσβυτέρας καὶ νεωτέρας· διὸ συγκριτικῶς λέγει ὁπλοτεράων [Ariston. ad Ξ 267].

καὶ δύο γενέσεις Χαρίτων, αἱ μὲν Εὐρυνόμης καὶ Διὸς αἱ δὲ Ἥρας καὶ Διὸς ἔτι παρθένοι· δεῖ δὲ Ἀφροδίτῃ παρθένων. schol. δ 11 . . . ἐπιφέρει δὲ καὶ ὁ ποιητὴς

Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκέτ' ἔφαινον

πιθανῶς ἵνα ἐπὶ πλεῖστον ἀκμάσῃ ἢ ἵνα ἐξ Ἀλεξάνδρου γόνον μὴ σχῇ. οἱ δὲ νεώτεροι Ἑλένης μὲν καὶ Ἀλεξάνδρου Κόρυθον ἢ Ἕλενον, ἐκ δὲ Μενελάου Νικόστρατον γενεαλογοῦσι.

De Heleno aliunde nihil constat; Corythum Helenae esse filium neque cuius volgo ferebatur Oenonae auctor est Nicander [Parthen. 34], Nicostratum Helenae attribuit Hesiodus schol. Soph. El. 539, ubi similiter ut Euripides in scholio supra commemorato [p. 429] Sophocles ab iis defenditur qui eum ab Homero discessisse vituperabant. Ex serva eum esse natum tradit Pausanias in Argivorum archaeologia [II 18, 6]. Praeterea cf. schol. Eur. Andr. 898 Apollod. III 11, 1 Porphyr. in schol. Γ 175.[1])

Denique nescio an olim fabulae Homericae opposita fuerint quae de Sophoclis Hermiona adnotantur:

schol. δ 4 Σοφοκλῆς ἐν Ἑρμιόνῃ φησὶν ἔτι ἐν Τροίᾳ τυγχάνοντος Μενελάου ἐκδοθῆναι τὴν Ἑρμιόνην ὑπὸ Τυνδάρεω τῷ Ὀρέστῃ, κατὰ δὲ ὑπόσχεσιν ἥκοντος Νεοπτολέμου ἀφαιρεθῆναι τὸν Ὀρέστην ταύτην· πάλιν δὲ αὐτῇ συνοικῆσαι τὸν Ὀρέστην Νεοπτολέμου ἐν Πυθοῖ ἀναιρεθέντος ὑπὸ Μαχαιρέως καὶ τότε τὸν Τισαμενὸν γεννῆσαι.

Ex his omnibus hoc certe constat, postquam Aristarchus Homeri interpretationem a posteriorum fabulis defendere coepit, etiam recentioris aevi grammaticos hanc studiorum Homericorum partem diligenter et docte coluisse. Quamquam multum distant a veterum Alexandrinorum severa dignitate omnem doctrinae molem reicientium, quam ab ipsa interpretatione alienam esse existimabant, atque ne in hac quidem re fidos Aristarchi sectatores se praestiterunt ut ab Homero ceteram historiam fabularem procul haberent, sed castigationes Aristarcheas maxime ea de causa imitati esse videntur ut historiae fabularis magnam doctrinam proponerent. Hi sunt mores et rationes grammaticorum primi et alterius saeculi p. Chr. n. Nomine vero illorum scholiorum auctorem designare non possum neque nimis certo adfirmaverim omnia ab uno eodemque homine esse profecta quoniam ubi ex scholae successione et consuetudine certae quaedam artis exercendae rationes constitutae sunt, vel multi ex multis studiis et laboribus proferunt simillima.

Apparuit igitur ex diversis originibus in scholiorum Homeri-

---

[1]) Vtrum Porphyrio an grammatico noviciorum fabulas recensenti tribuatur schol. Γ 40 ex Dionysio Scytobrachione excerptum, non magis discerno quam utri vindicetur quod praeterea ex cyclographo excerptum esse videtur schol. μ 124 [cf. de Dion. Scyt. p. 51].

corum corpus varias doctrinae fabularis copias esse congestas, quamvis ea laboret haec inquisitio plerumque obscuritate et argumentorum inopia ut in rudi et vasta mole probabiliter in diversa et distincta genera digesta plerumque sit adquiescendum. Neque tria scholiorum genera, quae modo proposui, suis finibus continent omnes quae in scholiis extant doctrinae fabularis reliquias, tamen et maximam partem complectuntur et certissime distinguuntur; atque iam transirem ad ἱστορίας tractandas, nisi unius scholii causa pauca certe quarti alicuius generis proponi opus esset. Accurate si legeris haec de Neoptolemo:

schol. T 326 V τινὲς μὲν ἐκεῖ ἐκτεθῆναι αὐτὸν ὑπὸ Θέτιδος· ὁ δὲ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα ἀναζευγνύντα αὐτὸν ἀπὸ Τηλέφου προσορμισθῆναι ἐκεῖ·

Πηλείδην δ' Ἀχιλλῆα φέρε Σκῦρόνδε θύελλα·
ἔνθ' ὅ γ' ἐς ἀργαλέον λιμέν' ἵκετο νυκτὸς ἐκείνης.

ἔστι δὲ νῆσος πρὸς τῇ Εὐβοίᾳ λιμένας ἔχουσα Ἀχίλλειον καὶ Κρήσιον, ᾤκησαν δ' ἐν αὐτῇ καὶ Δόλοπες μοῖρα Θεσσαλῶν. Νεοπτόλεμος δὲ ἀπὸ τοῦ πατρὸς ὠνόμασται ὅτι νέος ὢν ἐπολέμησεν. ἔστι δὲ ὥς τινες ἐξ Ἰφιγενείας· φησὶ γὰρ Δοῦρις ὅτι κλαπεῖσα εἰς Σκῦρον ἐξετέθη ὑπ' αὐτοῦ. οὐκ ἦσαν δὲ ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς Ἑλένης ἕως τῆς ἁλώσεως κʹ ἔτη. οὐκ ἂν γὰρ ἂν καιρὸν εἶχεν ⟨Ὀδυσσεὺς⟩ γαμηθῆναι Πηνελόπῃ καὶ Τηλέμαχος ἦν ἂν λʹ ἐτῶν· παῖς

νήπιος οὔτε πόνων εὖ εἰδὼς οὔτ' ἀγοράων [δ 818]

καὶ

ἐπεὶ οὔπω χερσὶ πέποιθα
ἄνδρ' ἀπαλέξασθαι [π 71 sq.].

ἡ δὲ ἑτέρα ἱστορία διαψεύδεται.[1])

putaveris posteriorum fabulas de Neoptolemo Scyri educato refutari defendique sententiam Aristarchi qui Scyrum oppidum Troadis haud aliter atque Pedasum Lyrnessum Thebam ab Achille expugnatum esse putavit versumque T 327 obelo notavit.[2]) Obstant autem

[1]) BLd: φασὶν Ἀχιλλέα ἀπὸ τῆς πρὸς Τήλεφον ἀναζευγνύντα μάχης προσορμισθῆναι ἐκεῖ·

Πηλείδην δ' Ἀχιλῆα φέρε Σκῦρόνδε θύελλα.

ἔστι δὲ ἐν τῇ Εὐβοίᾳ νῆσος λιμένας ἔχουσα Ἀχίλλειον καὶ Κρήσιον. Νεοπτόλεμος δὲ ἀπὸ τοῦ πατρὸς ὠνόμασται ὅτι νέος ὢν ἐπολέμησεν· ἔστι δὲ ὥς τινες ἐξ Ἰφιγενείας· φησὶ γὰρ Δοῦρις ὅτι κλαπεῖσα εἰς Σκῦρον ἐξετέθη ὑπ' αὐτοῦ.

ἡ δὲ ἑτέρα ἱστορία διαψεύδεται· ὅρα δὲ πῶς ἀπὸ γενικῆς εἰς αἰτιατικὴν ἡ μετάβασις γέγονεν. ὀδύρεται δὲ τὴν ἰδίαν ἀτυχίαν ὡς ἴσως αὐτὸν καὶ υἱοῦ στερήσουσαν. Extrema suo more librarius docto scholio temere addidit. — [2]) Cf. Aristonicum ad I 668 ὅτι διὰ τούτων καὶ τὴν Σκῦρον πεπολιορκημένην ὑπὸ Ἀχιλλέως μετὰ τῶν ἄλλων πόλεων παραδίδωσιν et Didymum ad T 327 καὶ Ἀριστοφάνης προηθέτει τὸν στίχον, ὥς φησι Καλλίστρατος. τό τε γὰρ ἐπὶ παιδὸς κομιδῇ λέγεσθαι διστακτικῶς εἴ που ἔτι ζώει καὶ ταῦτα μηδὲ πόρρω τῆς Σκύρου κειμένης ὕποπτον κτλ.

verba: ἔστι δὲ νῆσος πρὸς τῇ Εὐβοίᾳ . . . ᾤκησαν δ᾽ ἐν αὐτῇ καὶ Δόλοπες μοῖρα Θεσσαλῶν Aristarchi opinioni prorsus contraria. Atqui in scholiis extat ἡ ἑτέρα ἱστορία. Quae enim ἱστορίᾳ schol. BLd praescripta sunt ἡ δὲ ἑτέρα ἱστορία ἔχει οὕτως, a librariis temere esse addita inde elucet quod in hac ἱστορίᾳ controversia de belli Troiani tempore omnino non tractatur, quae autem attingitur volgaris fabula, docti scholii initio carptim indicatur. Sed cf. haec:

schol. Ω 765 B ψευδές· οὐ γὰρ εἰκοστὸν ἔτος δύναται εἶναι ἐξ οὗ εἰς τὸ Ἴλιον ἦλθεν Ἑλένη, εἴ γε δεκαετὴς μὲν ὁ τοῦ πολέμου χρόνος ὁμολογεῖται γεγονέναι, εἰκοστῷ δὲ Ὀδυσσεὺς εἰς Ἰθάκην ἐπανελήλυθεν ἔτει. ῥητέον δὲ ὅτι δέκα ἔτη ἐστρατολόγουν χειμάζοντες ἐν ταῖς ἰδίαις καὶ θέρους εἰς Αὐλίδα ἀφικνούμενοι. καὶ γὰρ ἤκουον τὸν πλοῦτον καὶ τὴν ἰσχὺν τῶν Τρώων πολλὴν οὖσαν, καί τινες δὲ παρῃτοῦντο τὸν πόλεμον· καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖ καθήμενοι ἐστρατολόγουν. νῦν δὲ εἰκοστὸν ἔτος ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς Ἑλένης, ἐπὶ δὲ Ὀδυσσέως τὰ δέκα ἔτη τῆς στρατολογίας οὐκ ἀριθμητέον.

V δέκα γὰρ ἔτη ἐστρατολόγουν·

καμέτην δέ μοι ἵππω
λαὸν ἀγειρούσῃ [Δ 27 sq.]

καὶ γὰρ ἤκουον τὴν ἰσχὺν τῶν Τρώων·

καὶ γὰρ Τρῶάς φασι μαχητάς [σ 261]·

πλοῦτον [Ω 543]·

καί σε γέρον τὸ πρὶν μὲν ἀκούομεν ὄλβιον εἶναι.

τὰ δὲ δέκα ταῦτα ἔτη ἐχείμαζον. ὅθεν πού φησιν·

ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ [β 175]

ἴσως Ἁλιθέρσου τῇ ὑστεραίᾳ παραχειμάσει τοῦτο εἰπόντος. διὰ τοῦτο οἱ μὲν μόγις ἐστράτευον ὡς Ὀδυσσεύς, οἱ δὲ παρῃτοῦντο ὡς Ἐχέπωλος [Ψ 296]· οἵ τε Ἀτρεῖδαι δι᾽ ἑαυτῶν ἐπρέσβευον, τῇ δὲ τοὺς περὶ Νέστορα ἔπεμπον [Λ 767 sq.]. γεγέννηται οὖν ὁ Νεοπτόλεμος περὶ τὴν πρώτην ἔξοδον ὡς εἶναι αὐτὸν ιη᾽ ἐνιαυτῷ * *[1]) Τηλέμαχος Πεισίστρατος Μεγαπένθης Ὀρέστης. παρεχείμαζον οὖν ἐν ταῖς ἰδίαις καὶ θέρους εἰς Αὐλίδα ἀφικνοῦντο. τότε ἴσως καὶ Σκῦρον ἑλὼν Νεοπτόλεμον ἐποίησεν Ἀχιλλεύς.

Eadem breviora atque a magistellis Byzantinis pessumdata leguntur in scholiis Horneianis[2]), ubi tamen extant pauca quae in ceteris locis interierunt: οἱ μὲν νεώτεροι ἐκεῖ τὸν παρθενῶνά φασιν ἔνθα τὸν Ἀχιλλέα ἐν παρθένου σχήματι τῇ Δηιδαμείᾳ παρακλίνουσιν. ὁ δὲ ποιητὴς ἡρωικῶς πανοπλίαν αὐτὸν ἐνδύσας

---

[1]) Supplendum est περὶ δὲ τὴν δευτέραν ἔξοδον vel tale quid. — [2]) Ex apographo Hamburgensi excerpta inter scholia Lipsiensia edidit Bachmannus p. 429.

εἰς τὴν Σκῦρον ἀπεβίβασεν οὐ παρθένων ἀλλ᾽ ἀνδρῶν διαπραξόμενον ἔργα, ἐξ ὧν καὶ λάφυρα δωρεῖται τοῖς συμμάχοις. εἷλε δὲ τὴν Σκῦρον ὅτε εἰς Αὐλίδα ἐστρατολόγουν διὰ τὸ εἶναι ἐκεῖ Δόλοπας ἀποστάντας τῆς Πηλέως ἀρχῆς·

ἔπλεον εἰς Σκῦρον Δολοπηίδα.

τότε δὲ καὶ τὸν Νεοπτόλεμον ἐπαιδοποιήσατο· κ′ δὲ ἔτη ἐστὶ πάσης τῆς παρασκευῆς τοῦ πολέμου ὥστε δύναται ὁ Νεοπτόλεμος ὀκτωκαιδεκαέτης στρατεύειν. Ἐνυεὺς δὲ Διονύσου καὶ Ἀριάδνης, ὃς Κρῆτας ἀγαγὼν ἔκτισε τὴν πόλιν. οἱ δὲ ὁμωνύμους δύο Σκύρους φασὶν ὅτι περὶ Αὐλίδα ἡ Σκῦρος. His ex scholiis apparet eam sententiam, quam in schol. Τ 326 ab Aristarcho alienam esse demonstravi, conexam esse ipsi illi opinioni, qua viginti anni ab Helenae raptu usque ad Troiae excidium, decem praeparationum, alteri decem ipsius belli[1]) computabantur. Hoc enim opinor iam dubium non est quin quae schol. Τ 326 inde a verbis οὐκ ἦσαν δὲ κτλ. oppugnari videtur temporis computatio, ea scholio Ω 765 defendatur ab ipsis illis rationibus quae schol. Τ 326 opponuntur. Quid iudicandum est? Aut enim Scyrum insulam esse prope Euboeam sitam, aut falsam esse ut breviter loquar viginti annorum computationem non ex sua ipsius sententia scripsisse, sed ita ut alius opinionem referret, is putandus est cui scholion illud debetur. Atqui fac scholii Ω 765 B alteram partem totam interiisse neque quidquam relictum esse nisi quae inde a verbo ψευδές usque ad refutationis initium leguntur: prorsus contraria statuerentur de scholii origine — atque falso quidem. Cum igitur scholion Τ 326 mutilum esse, constet et facillime fieri potuerit ut opinionis quae nunc videtur vituperari, interiret defensio, scholia Τ 326 et Ω 765 olim unum idemque fuisse aliqua probabilitate conicere licet. At si haec coniectura probabilis est, Aristarchus schol. Τ 326 non defenditur, sed oppugnatur; quae ille prorsus abiecerat, cum Homero aliquo modo conciliantur. Quin etiam valde placet sententia huius scholii auctorem contra Aristarchum non solum volgarem fabulam, qua Neoptolemus sub ipsum tempus quo pater ad bellum exibat[2]) natus esse ferebatur, narrationi Homericae supposuisse sed etiam versum Ω 765 ab obelo defendisse, quem ultimo libro Iliadis quippe qui a ceteris haud raro graviter discreparet, ab Aristarcho saepe adhibitum esse constat.[3]) Neque in ceteris quae ad historiam poeticam pertinent scholiis desunt vestigia Aristarchi adversariorum. Tria habeo quae certa adferam exempla:

schol. Ο 229 V δύο ὁ Σιδώνιός φησιν εἶναι τὰς αἰγίδας τὴν μὲν Διὸς τὴν δὲ Ἀθηνᾶς αὐτὸ μόνον σκέπην, ἐφ᾽ ἧς φησι·

[1]) Erravit scholiasta Horneianus. — [2]) Quamvis discrepent fabulae de Neoptolemi natu, hoc omnibus commune est, sub initium belli id accidisse. — [3]) E. c. qui inter hunc versum et β 175 est dissensus non potuit fugere Aristarchum.

τὴν οὐδὲ Διὸς δάμνησι κεραυνός [Φ 401].

καὶ γάρ φησιν ἐν τῇ Β [447]·

αἰγίδ' ἔχους' ἐρίτιμον

οὐδενὸς κατεπείγοντος ἔχειν τὸ Διὸς ὅπλον. ἐν ταὐτῷ δὲ εὑρίσκονται οἱ δύο ἔχοντες αἰγίδας σφίσι·

καὶ τότ' ἄρα Κρονίδης ἕλετ' αἰγίδα[1]) [Ρ 593]

⟨καὶ⟩ μετ' ὀλίγον

ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
ὤμοις ἰφθίμοις βάλεν αἰγίδα [Σ 203 sq.].

ἄτοπον δὲ ἔγχος μὲν αὐτὴν ἔχειν καὶ περικεφαλαίαν, ὅπλον δὲ μή. καὶ Ἄρης ὅτε Δία ἐμέμφετο [Ε 875 sq.] εἶπεν ἂν ὅτι καὶ τοῖς σοῖς ὅπλοις ὁπλίζεις αὐτὴν καθ' ἡμῶν.

Haud inepte impugnatur quae ab Aristarcho statuta erat sententia, unam atque Iovi propriam esse aegida [cf. Ariston. ad Δ 167 Μ 253 Ο 31. 229 Φ 401 Ω 20].

Altero loco etsi non oppugnatur Aristarchus, tamen aliquo modo ab eo disceditur:

schol. Ν 691 V καὶ μὴν Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος Ἠλείων ἦσαν ἡγεμόνες. Ἀρίσταρχος δὲ καὶ τοὺς ἐκ Δουλιχίου Ἐπειοὺς καλεῖ. ὡς γὰρ ἐξ Ἤλιδος φυγόντος Φυλέως εἰκὸς ἦν αὐτῷ συναίρεσθαί τινας ὧν ἦρχε Μέγης· εἰ δὲ ἐκείνων νῦν μέμνηται Ἐπειῶν τῶν ἐξ Ἤλιδος, πιθανὸν ἂν εἴη αὖ ἡγεῖσθαι αὐτῶν Μέγητα ὡς ὁμοεθνῆ. Ἀμφίμαχος γὰρ καὶ Διώρης οἱ τῶν Ἠλείων δυνάσται ἀνῄρηνται, Θάλπιος δὲ καὶ Πολύξενος τραυματίζονται.

Versu Ν 691 sq.:

αὐτὰρ Ἐπειῶν [sc. ἦρχε]
Φυλείδης τε Μέγης Ἀμφίων τε Δρακίος τε

Aristarchus Epeorum nomine Dulichienses Megetis socios designari statuit cf. Epaphrod. ap. St. Byz. p. 236, 11 Apollod. ap. Strab. X p. 456; praeterea schol. Β 625 Ο 519. Hac interpretatione non opus esse, sed etiam de Eleis cogitari posse scholio demonstratur; ceterum scribendum esse putaverim: εἰ δὲ ⟨καὶ μὴ⟩ ἐκείνων νῦν μέμνηται, ⟨ἀλλὰ⟩ τῶν Ἐπειῶν τῶν ἐξ Ἤλιδος κτλ.

Absurde res agitur tertio loco:

schol. ψ 218 ἀθετοῦνται οἱ ζ' ὡς σκάζοντες κατὰ τὸν νοῦν. σώζοιντο δ' ἂν εἰ στίζοιμεν ἐπὶ τῷ 'εἰ ἤδη'. καὶ τὸ ὅ ἀντὶ τοῦ διό ὥστ' εἶναι· οὐδ' ἂν ἡ Ἑλένη ἐμίγη παρὰ ἀλλοδαπῷ ἀνδρὶ εἰ μὴ ἦν ἐξηπατημένη. διὸ αὐτὴν ἐπεὶ παρελογίσθη οἱ Ἕλληνες ἐπανήγαγον. οἱ δέ φασι τὸν Ἀλέξανδρον Μενελάῳ εἰκασθέντα γνώμῃ Ἀφροδίτης μιγῆναι τῇ Ἑλένῃ.[2])

---

[1]) καὶ τοῦτο ἄρα Κρονίδης ἐλέγετ' αἰγίδα cod. — [2]) Ne de Pio cogitetur cavebitur Hilleri disputatione [Phil. XXVIII p. 86 sq.] vel obiter inspecta.

Quae extremo loco ut Helenam ab Alexandro deceptam esse probetur, inepta adfertur fabula, a magistro aliquo flosculis scholasticis ornata et in ἱςτορίας formam redacta est:

> Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου παῖς ἀπὸ τῆς Ἀςίας κατάρας εἰς τὴν Λακεδαίμονα διενοεῖτο τὴν Ἑλένην ξενιζόμενος ἁρπάςαι. ἡ δὲ γενναῖον ἦθος καὶ φίλανδρον ἔχουςα ἀπηγόρευε καὶ προτιμᾶν ἔλεγε τὸν μετὰ νόμου γάμον καὶ τὸν Μενέλαον περὶ πλείονος ἡγεῖςθαι. γενομένου δὲ τοῦ Πάριδος ἀπράκτου φαςὶ τὴν Ἀφροδίτην ἐπιτεχνήςαςθαι τοιοῦτόν τι ὥςτε καὶ μεταβάλλειν τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν ἰδέαν εἰς τὸν τοῦ Μενελάου χαρακτῆρα καὶ οὕτω τὴν Ἑλένην παραλογίςαςθαι. δόξαςαν γὰρ εἶναι ταῖς ἀληθείαις τὸν Μενέλαον μὴ ὀκνῆςαι ἅμα αὐτῷ ἕπεςθαι, φθάςαςαν δὲ αὐτὴν ἄχρι τῆς νεὼς ἐμβαλλόμενος ἀνήχθη. ἡ ἱςτορία παρὰ Νικίᾳ τῷ πρώτῳ.

IIII. Sed iam transeundum est ad ipsum ἱςτοριῶν genus data opera tractandum. Recte si nonnullas ex scholiis doctioribus ab iis qui scholia collegerunt redegeruntque desumptas et dilatatas esse statui, vel hinc elucet vehementissime esse dubitandum num adnotasse sufficiat eas Didymo deberi.[1]) Documento sunt scholia in Pindari carmina atque in Euripidis Medeam, Didymum saeculi illius more ita functum esse interpretis munere ut quae priores commentatores inde ab Aristophane et Aristarcho adnotaverant, diligenter in unam molem congereret neque prorsus indignus sana severaque veterum disciplina ex ingentibus copiis atque multifariam dispersis magnum atque praeclarum interpretationis apparatum institueret. Neque historiam poeticam neglexit, sed ut non apte vel ingeniose ita docte rem egit variis quae apud alios ferebantur fabularum formis adhibitis et cum ipso auctore conlatis. Quod veri et apti sensum in poetarum interpretatione saepe abiecerint atque propter nimiam curiositatem inanisque doctrinae captationem nugis et quisquiliis plus operae navaverint quam iis quae a saeculorum barbarie in hominum posteriorum usum servarentur necesse erat, his de causis illorum temporum grammaticos merito vituperes, sed eo certe erant in arte grammatica exercenda fastidio eaque in rebus obscuris et absonis indagandis sedulitate, ut exigua vetustae doctrinae fabularis frustula nollent puerorum ingeniolis adaptare neque taedium ferrent fabellas in triviis et compitis decantatas iterum iterumque renovandi et exscribendi. Ceterum si haec scholia Didymo vindica-

[1]) M. Schmidt [Didym. p. 213]: '. . . Didymo ni fallor debentur inter scholl. Il. AD Odyss. QBEV ea quibus subscribitur ἡ ἱςτορία παρὰ τῷ δεῖνα. Sed haec adnotasse sufficiet.' Cf. p. 182. Nuper de his egit Iul. Schwarz in dissertatione Vratislaviensi a. 1878: 'De scholiis in Homeri Iliadem mythologicis capita tria'. In scholiorum origines et naturam altius non inquisivit, sed eorum argumenta breviter recensuit, codicum discrepantias enumeravit, de variis lectionibus disputavit. Profecit fere nihil neque in Iliadis scholiis se continere debebat.

bantur, certe quaerendum erat cur explicationis Didymeae verbi Ἀργειφόντης [cf. Etym. M. p. 137, 1. Gud. p. 73, 26] in scholio B 103 ne ullum quidem extaret vestigium, cur quae Didymus schol. Pind. Nem. X 112 de Dioscurorum cum Leucippi filiis pugna docte disputavit, toto caelo ab historia scholii Γ 243 distarent, cur scholio Ε 397 quod Hercules cum Orco ἐν πύλῳ commisisse ferebatur certamen uno tenore enarratum ad urbem Pylum referretur prorsus omissa altera sententia Aristarchi quam Didymo placuisse certissimo documento est schol. Pind. Ol. VIIII 43.

Sed horum scholiorum non solum praefracte negandum est Didymum esse auctorem sed ne unam quidem eandemque esse originem potest concedi. Quod enim eandem formam atque speciem prae se ferunt, inde nihil aliud sequitur quam eum qui haec scholia redegit hanc formam eis quae praesto erant doctrinae copiis induisse. Atqui esse ἱστορίας quae ab ipsis scholiastis ex doctis adnotationibus prorsus diversae originis descriptae sint atque transmutatae, compluribus exemplis demonstravi. Vnum addo. Praeter Amazonum indicem schol. Γ 189 quem supra Porphyrio vindicavi, in ADLd alterum extat scholion hoc: Μελανίππη καὶ Ἱππολύτη θυγατέρες Ἄρεως τῶν Ἀμαζονίδων προηγούμεναι τῆς στρατιᾶς· αὗται δὲ πειρώμεναι τὴν Φρυγίαν ὑφ᾽ αὑτὰς ποιῆσαι διὰ τὸ τὴν χώραν ἱπποτρόφον εἶναι καὶ ἀμπελώδη παντὶ τῷ στρατεύματι παρασκευασθεῖσαι παρέτυχον εἰς τὴν προειρημένην χώραν καὶ στρατόπεδον ἔθεντο πρὸς τὸν Σαγγάριον ποταμόν. τῶν δὲ Φρυγῶν ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον ἡγεμόνες ἦσαν Μύγδων καὶ Ὀτρεύς, οἵτινες τὴν σφῶν αὐτῶν στρατείαν ἐξήνεγκαν καὶ πρὸς τὸν αὐτὸν τόπον παρεγένοντο τῶν Ἀμαζονίδων πρὸς τὸ κωλῦσαι αὐτὰς μὴ ἐπιβῆναι τοῖς ἑαυτῶν ὅροις· καὶ ὁ Πρίαμος τῆς Τροίας βασιλεὺς ἐστρατεύετο κατὰ Ἀμαζόνων σὺν αὐτοῖς κατ᾽ ἐκεῖνον ἀκμάζων τὸν καιρόν. Tota historia ex loco Homerico est composita neque invenitur ullum doctrinae vestigium praeter reginarum quae praescripta sunt nomina. Hippolyta vero in alterius scholii catalogo commemoratur, neque olim omissam esse putaverim famosam eius sororem[1]), quin etiam nescio an ibidem traditum fuerit has ipsas Amazonum in Phrygiam expeditioni praefuisse praesertim cum vel in aliis historiis inveniantur frustula ex eo scholiorum genere excerpta quod Porphyrio vindicavi.[2]) Quascunque igitur ἱστορίας hoc modo ex doctis illis scholiis pendere apparuit, earum nullum alium esse usum statuatur oportet quam ut docta unde descripta sunt scholia suppleantur illustrenturque.

---

[1]) Cf. schol. Pind. Nem. III 64 Ap. Arg. II 968 sq. Diod. IIII 16. — [2]) Cf. scholl. Τ 116 cum nominibus quae inserta sunt ἱστορίᾳ schol. Τ 119 Ἀντιβίαν δὲ ἥν τινες Νικίππην εἶπον, schol. Ψ 86 cum schol. Μ 1 . . . Κλεισώνυμον ἢ ὥς τινες Λιάνην. Ceterum invenitur scholion [Ι 448] ne his quidem doctrinae frustulis ornatum, sed totum ex Homero desumptum.

Sed restant ἱςτορίαι atque multo quidem plures quibus hanc rationem adhibere non liceat. Nonnullis [e. gr. scholl. Γ 75 Ζ 396 Ν 21. 301] de loco vel urbe, quae a poeta commemoratur, solito more hoc vel illud enarratur quo nomen ipsum vel epitheton Homericum explicetur vel accuratior loci notitia proponatur. At quam plenissime ex codicibus scholiorum pristina forma eruta olim minime singulas historias uno tenore enarratas fuisse elucet, sed plures atque inter se discrepantes deinceps enumeratas. Schol. Ν 301 ita scriptum extat in ADLd:

> schol. Ν 301 ADLd Φλεγύαι Γυρτῶνα [cod. Γόρτυναν][1]) κατοικοῦντες παρανομώτατον καὶ ληςτρικὸν διῆγον βίον καὶ κατατρέχοντες τοὺς περιοίκους χαλεπῶς ἠδίκουν· Θηβαῖοι δὲ πληςιόχωροι ὄντες ἐδεδοίκεςαν καὶ μέχρι πολλοῦ, εἰ μὴ Ἀμφίων καὶ Ζῆθος οἱ Διὸς καὶ Ἀντιόπης ἐτείχιςαν τὰς Θήβας· εἶχε γὰρ Ἀμφίων λύραν παρὰ Μουςῶν αὐτῷ δεδομένην δι' ἧς κατέθελγε καὶ τοὺς λίθους ὥςτε καὶ πρὸς τὴν τειχοδομίαν αὐτομάτους ἐπέρχεςθαι. τούτων μὲν οὖν ζώντων οὐδὲν οἱ Φλεγύαι τοὺς Θηβαίους ἠδύναντο διαθεῖναι· θανόντων δὲ αὐτῶν ἐπελθόντες cὺν Εὐρυμάχῳ τῷ βαςιλεῖ τὰς Θήβας εἷλον· πλείονα δὲ τολμῶντες κατὰ Διὸς προαίρεςιν ὑπὸ Ἀπόλλωνος διεφθάρηςαν. οὗτοι δὲ ἐνέπρηςαν καὶ τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. ἡ ἱςτορία παρὰ Φερεκύδει.

sed etiam alteram sententiam qua Phlegyae Phocidem habitasse putabantur olim fuisse expositam documento sunt quae in codice Victoriano post verba τὰς Θήβας εἷλον inserta sunt quamvis mutila:

> καὶ ἔρημον γενέςθαι τὴν πόλιν μέχρι τῆς Κάδμου ἀφίξεως. ἐπὶ πλεῖον δὲ περὶ αὐτῶν διείλεκται Ἔφορος ἀποδεικνὺς ὅτι τὴν Δαυλίδα καὶ οὐ τὴν Γυρτῶνα ᾤκηςαν· ὅθεν καὶ παρὰ Φωκεῦςι τὸ ὑβρίζειν φλεγυᾶν λέγεςθαι. ἔςτι δὲ ταῦτα ἐν τῇ τριακοςτῇ τῇ Δημοφίλου. πάλαι δὲ διεφέροντο Φωκεῖς πρὸς Θεςςαλούς· διὸ καὶ τὰς Θερμοπύλας ᾤκιςαν Φωκεῖς· εἴςοδον γὰρ ἔχουςιν ἀπὸ Θεςςαλίας **

neque ita male cum ceteris cohaerebat clausula ut nunc legitur: cf. quae brevissime excerpta sunt scholio Victoriano altero:

> Φλεγύας δὲ τοὺς Γυρτωνίους· οἱ δὲ τοὺς ἐνοικοῦντας τὴν Δαυλίδα τῆς Φωκίδος οὓς μεγαλήτορας οἱονεὶ δεινορέκτας φηςὶ διὰ τὸ πεπορθηκέναι τὸν ἐν Πυθοῖ ναόν.

Idem accidit schol. Ν 21. Scholio Victoriano et vitis Bacchicae miracula describuntur et Nicocratem versus Homericos ad insulam quandam Aegas rettulisse traditur; in scholl. ABDLd sola priora enarrantur atque ea male excerpta, quoniam vitis illa Aegarum

[1]) Certa est emendatio Odofredi Muelleri [Orchom. p. 189]. Cf. alterum scholion Φλεγύας δὲ τοὺς Γυρτωνίους et Eust. p. 904, 12 qui tamen inepte addidit ἐν Φωκίδι. Sententia erat Apollodori cf. Strab. VII p. 330 fr. 14. 16. VIIII p. 442.

Euboicarum propria[1]) Aegis Achaicis vindicatur: Αἰγαὶ πόλις Ἀχαιίας ἐν Πελοποννήσῳ ἔνθα τιμᾶται μὲν ὁ Ποσειδῶν, ἄγεται δὲ καὶ Διονύσῳ ἑορτή κτλ. Ita enim componebantur historiae ut nomen regionis vel stemma breviter praeponeretur, neque curabantur discrepantiae dummodo una et absoluta existeret ἱστορίας perscriptio.

His ἱστορίαις quae subscripta sunt auctorum nomina Pherecydis et Euphorionis, ea ita statueris recte esse adposita ut scholiasta unam ex pluribus selegisse putetur enarrationem, huius quem auctorem invenisset nominatum adscripsisse. Neque hoc saepe evenisse negaverim; restat tamen suspicio facillime fieri potuisse ut nomina confunderentur atque ne unum quidem in ἱστορίᾳ superesset verbum eius auctoris cuius nomen subscriptum est. Atque est factum. Vel Heynius [Iliad. t. VII p. 287] ex Stephano [p. 247, 10] conclusit Epaphroditi locum a scholiasta Π 233 ADLd male esse excerptum auctorumque testimonia neglegenter adscripta. Sed non unum est exemplum. E. c. schol. Ζ 396 ADLd frustulum haud ita parvum Dicaearchi servatum esse videtur: Γράνικος, οἱ δὲ Ἀτράμυς Πελασγὸς τὸ γένος ἀφίκετό ποτε ὑπὸ τὴν ἐν τῇ Κιλικίᾳ[2]) Ἴδην καὶ πόλιν κτίσας ἐκεῖσε ἀφ' ἑαυτοῦ προσηγόρευσεν Ἀτραμύττιον· γεννήσας δὲ θυγατέρα Θήβην τῷ ὀνόματι παρὰ τὴν ἀκμὴν τοῦ γάμου ἔθετο γυμνικὸν ἀγῶνα καὶ τὸν ταύτης γάμον τῷ ἀριστεύσαντι. Ἡρακλῆς δὲ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ φανεὶς ἔλαβε τὴν Θήβην γυναῖκα καὶ κτίσας πόλιν ὑπὸ τὸ Πλάκιον καλούμενον ὄρος τῆς Κιλικίας Πλακίαν Θήβην αὐτὴν ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἐκάλεσεν. ἡ ἱστορία παρὰ Δικαιάρχῳ. Neque vero in hanc fabulam bene quadrat Dicaearchi de Theba locus qui schol. Eur. Andr. 1 legitur: Δικαίαρχός φησιν ἐνθάδε ἀπόσπασμά τι ⟨τῶν⟩ μετὰ τοῦ Κάδμου ** οἰκῆσαι, quoniam ex hoc loco probabiliter existimatur Dicaearchus Thebam Ciliciam a Cadmi Thebis derivasse. Atqui conferatur schol. Ζ 396 V: Ἀδράμυστις ὁ[3]) Πελασγὸς ἀφικόμενος εἰς τὴν Ἴδην τὴν ἐν Κιλικίᾳ κτίζει πόλιν Ἀδραμύττειον καλουμένην, ἔχων δὲ θυγατέρα Θήβην ἔπαθλον δρόμου αὐτὴν ὥρισε τῷ βουλομένῳ. Ἡρακλῆς δὲ ταύτην λαβὼν ὑπὸ τὸ Πλάκιον τῆς Κιλικίας πόλιν κτίσας Θήβην αὐτὴν ὠνόμασεν. ἀλλ' [ἄλλοι δὲ ὅτι?] Ἐριθήλας καὶ Λόβης οἱ Ἀστάκου ἀπαρχὰς εἰς Φοινίκην ἀπὸ Θήβης φέροντες ἐξώσθησαν καὶ οἰκήσαντες ἔκτισαν αὐτὴν καθ' ὁμωνυμίαν.[4]) Extremis verbis scholion Euripideum adeo illustratur ut haec Dicaearcho tribuere dubitem fere nullus: quid de ἱστορίᾳ? Dicaearchi auctoritas sententiae prorsus diversae attributa est. Simile quid accidit scholl. Γ 75:

---

[1]) Cf. scholl. Soph. Ant. 1133 Eur. Phoen. 227. — [2]) Semper in codicibus Κιλικία et Λυκία confunduntur; illud est reponendum quoniam agitur de urbe Eetionis Cilicum regis [Ζ 397. 415]. — [3]) Ἀδράμυς τις Πελασγός? — [4]) Initio eadem sunt in BL; inde a verbo λαβών haec: καὶ τὴν πόλιν Ὑπόπλακον Θήβην ὠνόμασεν ὅτι ὑπέρκειται αὐτῆς πλακῶδες ὄρος συνεχεῖς ἔχον πέτρας.

schol. Γ 75 Townl. Ἑλλάνικός φηςι * Φορωνέως γεγενῆςθαι παῖδας τρεῖς, οἵτινες μετὰ θάνατον τοῦ πατρὸς διενείμαντο τὴν Ἀργείαν. καὶ τὴν μὲν πρὸς Ἐραςίνῳ τῷ ποταμῷ Πελαςγὸς λαχὼν ἔκτιςε τὴν νῦν καλουμένην Λάριςςαν, Ἰαςὸς τὰ πρὸς † Ἦλιν. ἀναλωθείςης δὲ τῆς γῆς ὁ νεώτερος Ἀγήνωρ πολλὴν ἵππον ἐκτήςατο. ὅθεν ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ ὠνόμαςται τριχῶς τὸ Ἄργος· Ἴαςον Ἄργος Πελαςγικὸν Ἄργος ἱππόβοτον Ἄργος.

schol. Γ 75 ADLd Ἴαςος καὶ Πελαςγὸς Τριόπα παῖδες· τελευτήςαντος δὲ αὐτοῖς τοῦ πατρὸς διείλοντο τὴν βαςιλείαν. λαχὼν δὲ Πελαςγὸς μὲν τὰ πρὸς Ἐραςῖνον ποταμὸν ἔκτιςε Λάριςαν, Ἴαςος δὲ τὰ πρὸς † Ἦλιν. τελευτηςάντων δὲ αὐτῶν ὁ νεώτατος ἀδελφὸς Ἀγήνωρ ἐπεςτράτευςε τῇ χώρᾳ πολλὴν ἵππον ἐπαγόμενος, ὅθεν ἐκλήθη ἱππόβοτον μὲν τὸ Ἄργος ἀπὸ τῆς Ἀγήνορος ἵππου, ἀπὸ δὲ Ἰάςου Ἴαςον. ἱςτορεῖ Ἑλλάνικος ἐν Ἀργολικοῖς.

hic quoque discrepat ἱςτορία: altero enim scholio Agenorem non narratur magnis equitum copiis instructum Argis bellum intulisse, sed cum fratres totam terram partiti essent, eum pro hereditatis portione magnam equorum multitudinem accepisse[1]); nihil de bello. Ex uno scholio duas has fabulas olim complexo utrumque esse derivatum nomine auctoris non accurate ἱςτορίᾳ adposito Eustathius docet [p. 292, 1]: φηςὶ δὲ Ἑλλάνικος παῖδας τρεῖς Φορωνέως[2]) γενέςθαι, οἳ τοῦ πατρὸς θανόντος διενείμαντο τὴν Ἀργείαν· καὶ ἡ μὲν πρὸς Ἐραςίνῳ τῷ ποταμῷ Πελαςγῷ ἔλαχε τῷ καὶ τὴν ἐκεῖ Λάριςςαν κτίςαντι· Ἰάςῳ δὲ τὰ πρὸς Ἦλιν. Ἀγήνωρ δὲ ἀναλωθείςης τῆς γῆς τὴν πατρικὴν εἴληφεν ἵππον, ὅθεν ἐν ταὐτῷ χρόνῳ ὠνομάςθη τὸ Ἄργος τριχῶς· Ἴαςον, ὡς καὶ ἡ Ὀδύςςεια δηλοῖ, Πελαςγικὸν καὶ ἱππόβοτον. τινὲς δὲ μετὰ θάνατον τῶν δύο ἀδελφῶν ἐπιςτρατεῦςαί φαςι τὸν Ἀγήνορα πολλὴν ἐπαγόμενον ἵππον ἀφ' ἧς κληθῆναι τὸ Ἄργος ἱππόβοτον. τιςὶ δὲ τῶν παλαιῶν ἀρέςκει Ἄργος ἱππόβοτον ἐνταῦθα τὴν Θεςςαλίαν νοεῖν. Iam videas num qua probabilitate haec scholia in fragmentorum corpora referre liceat: immo non potest ullius

[1]) Cf. Plut. quaest. Gr. 50. — [2]) Legit is quoque corruptelam codicis Townl.; haec recte traduntur in ἱςτορίᾳ. Cf. Paus. II 16, 1. 22, 1 schol. Eur. Or. 932. Neque discrepat Hyginus [fab. CXXXXV] dummodo emendetur. Haec habet editio princeps: 'ex Pirantho Callirhoe [l. Callithoe] Argus Aristorides Triopas hic ex hoc Eurisabe Anthus Pelasgus Agenor ex Triope et Oreaside Xanthus et Inachus'. Primo eicienda sunt quae ex Ovidio [met. I 624] petita atque Argi nomini adscripta sunt verba *Argus Aristorides hic,* quoniam Argo Panoptae in hoc stemmate nusquam locus datur atque, si daretur, Arestor erat nominandus. Interpretamento inserto factum est ut excideret stemma quod est inter Piranthum et Triopam: cetera olim ita scripta fuerunt: *ex hoc et Soside* [cf. schol. Eur. Or. 932] *Inachus Xanthus Pelasgus Agenor.* Quae nomina cum lacunis et corruptelis obscurata essent, iterum in margine scribebantur: *ex Triope et Soside* [cod. Oreaside] *Xanthus et Inachus:* his in textum inlatis ruebant omnia.

auctoris ex his ἱϲτορίαιϲ notitia memoriaque sive augeri sive constitui, nisi aliunde illis testimoniis certissima adscita sint documenta.

Vt grammatici vetusti in commentariis conscribendis multum operae rebus geographicis navabant, veriloquia ex historia fabulari eruebant, enarrabant κτίϲειϲ[1]), ita haud paucis ἱϲτορίαιϲ haec tractantur.[2]) Hoc loco tamen adnotasse satis habeo cautionem esse ne harum auctoribus accurate exquirendis studia et labores frustra impendantur. Huius enim generis scholia quae in aliis commentariis extant si quis satis diu et accurate perlustraverit et comparaverit, is magis magisque intellegat necesse est eorum consensus et necessitudines non ad certos quosdam auctores esse referenda, sed ad lexica. E. c. Dicaearchi testimonium et schol. Z 396 et schol. Eur. Andr. 1 extare supra apparuit, de Aegis Nicocratis idem locus atque schol. N 21 adfertur schol. Ap. Arg. I 831, Pherecydis de Phlegyis testimonium praeter schol. N 301 adhibetur scholl. λ 264 [= 262] Ap. Arg. I 735, praeterea cf. schol. Ω 616 cum schol. Ap. Arg. IIII 1149, schol. ε 34. 35 cum scholl. Ap. Arg. IIII 984 Lycophr. 761 St. Byz. p. 595, 13 sq. 654, 13 sq.[3]) Quid? extat luculentum exemplum ethnicorum Stephani, quem librum neque primum neque unum fuisse licet credere; atque vel aetate Epaphroditi a grammaticis in rebus geographicis lexica compilata esse testimonium praesto est Etymol. M. p. 221, 32: οὕτωϲ Ἐπαφρόδιτοϲ ἐν ὑπομνήματι θ Ἰλιάδοϲ παρατιθέμενοϲ Κλείταρχον Αἰγινήτην λεξικογράφον.

Ex eiusmodi lexicis igitur petita esse putaverim quae e. c. de Aetolo, de Macedone, de Corace, de Ithaco et Nerito al. in ἱϲτορίαιϲ enarrantur; neque aliter eae differunt a ceteris scholiis quae ad geographiam pertinent plurima, quam forma sua externa neque ea primaria. Moneo tamen ne quales fabulae, ut maris Icarii vel Hellesponti nomina explicentur, in ἱϲτορίαιϲ enarrantur, tales lexicis deberi censeas, quippe quibus fusius exposita fuerint ignota et rara, trita et volgaria breviter commemorata. Idem de eis ἱϲτορίαιϲ iudicandum est quae ad alia veriloquia sive verborum explicationes pertinent. Quibus scholiis de deorum epithetis νόμιοϲ [schol. Φ 447] χρυϲάωρ [schol. O 256] Ἑλικώνιοϲ [schol. Υ 404] vel de κηρύκων origine [schol. A 334] de Ἑρμαίῳ λόφῳ [schol. π 471] fabula enarratur, ea ex lexici locis in ἱϲτορίαϲ transformata esse tuo iure putaveris; tamen e. c. quae de Paridis vel Peliae nominibus scholl. Γ 325 M 93 K 334 narrationes compositae sunt hanc originem minime sapiunt. Atqui ita inepte ad

[1]) Inspicias quae Stephanus ex commentariis Sophoclis in Apollonium Theonis in Lycophronem Epaphroditi in Callimachum et Homerum excerpsit. — [2]) Cf. scholl. A 38 B 145. 494 Z 35 H 86 Θ 284 N 12. 218 Ξ 226. 229 Π 174 Υ 3 [= 53] δ 355 ν 96. 408 ρ 204. — [3]) Ex aliis commentariis satis habeo attulisse schol. Eur. Phoen. 227 et schol. Soph. Ant. 1133, schol. Ap. Arg. IIII 308 cl. cum scholl. Pind. Pyth. III 120 Lycophr. 631.

Homeri verba πολιοῖο λύκοιο Peliae fabula refertur quasi scholiasta non commentarios compilasset sed libros volgares omnibusque paratos perquisivisset ut quocunque loco liceret exempla doctrinae proponeret. Iam fere eadem leguntur apud Apollodorum:

schol. Κ 334 ADLd	Apollod. I 9, 8
Τυρὼ γὰρ ἡ Ϲαλμωνέωϲ γεννήϲαϲα δύο παῖδαϲ ἐκ Ποϲειδῶνοϲ παρὰ τοῖϲ Ἐνιπέωϲ τοῦ ποταμοῦ ῥείθροιϲ κατέλιπε. τὸν μὲν οὖν ἕτερον κύων ἀφαιρεθέντων αὐτῆϲ τῶν γόνων [πόνων codd.] παρέχουϲα θηλὴν ἔτρεφε· τὸν δὲ ἕτερον ἵπποϲ κατὰ τὸ μέτωπον ἐπάτηϲεν. ἐπελθόντεϲ οὖν οἱ ἱπποφορβοὶ ἀνελόμενοί τε τὰ παιδία ἔτρεφον καὶ ὠνόμαϲαν τὸν μέν, ἐπεὶ ἐκ ϲυνδρομῆϲ αἵματοϲ ἐπελιώθη, Πελίαν, τὸν δ' ἕτερον, ἐπεὶ κύων κατηλέηϲεν, Νηλέα.	Τυρὼ δὲ ἡ Ϲαλμωνέωϲ θυγάτηρ καὶ Ἀλκιδίκηϲ παρὰ Κρηθεῖ τρεφομένη ἔρωτα ἴϲχει Ἐνιπέωϲ τοῦ ποταμοῦ καὶ ϲυνεχῶϲ ἐπὶ τὰ τούτου ῥεῖθρα φοιτῶϲα τούτοιϲ ἐπενήχετο. Ποϲειδῶν δὲ εἰκαϲθεὶϲ Ἐνιπεῖ ϲυγκατεκλίθη αὐτῇ· ἡ δὲ γεννήϲαϲα κρύφα διδύμουϲ παῖδαϲ ἐκτίθηϲιν. ἐκκειμένων δὲ τῶν βρεφῶν παριόντοϲ ἱπποφορβοῦ ἵπποϲ μία προϲαψαμένη τῇ χηλῇ θατέρου τῶν βρεφῶν πέλιόν τι τοῦ προϲώπου μέροϲ ἐποίηϲεν. ὁ δὲ ἱπποφορβὸϲ ἀμφοτέρουϲ τοὺϲ παῖδαϲ ἀνελόμενοϲ ἔθρεψε καὶ τὸν μὲν πελιωθέντα Πελίαν ἐκάλεϲε, τὸν δὲ ἕτερον Νηλέα.

Haec neque unum ex altero esse descripta et inter se cognata esse concedatur necesse est: scholio Neptuni et Tyrus amor breviter attingitur, quia propter locum Homericum ratio veriloquiorum exponendorum habenda erat; praeterea plura ex historia fabulari servata sunt quam apud Apollodorum. Quid? Demonstravit Robertus [1]) bibliothecam, quae fertur Apollodori, compendium esse historiae fabularis in ludi magistrorum usum conscriptum neque ex ipsa grammaticorum Alexandrinorum disciplina profectum, sed inferiore aetate ortum, cum doctrinae thesauri et copiae antiquitus conlectae et traditae saeculis indoctioribus molem aegre ferentibus magis magisque compendi fierent. Atqui inter bibliothecam et ἱϲτορίαϲ aliquam intercedere necessitudinem et Robertus intellexit et plurima documenta sunt. Comparavit ille ἱϲτορίαϲ schol. Ι 557 et Ω 602, quibus subscripta sunt οὕτωϲ δὴ Ϲιμωνίδηϲ τὴν ἱϲτορίαν περιείργαϲται et ἡ ἱϲτορία παρὰ Εὐφορίωνι, cum Apollodori narrationibus [I 7, 8. 9. III 5, 6]. Erant addenda scholl. Β 547 [ἱϲτορεῖ Καλλίμαχοϲ ἐν Ἑκάλῃ] cl. cum Apollod. III 14, 6 et schol. Ξ 325 [ἡ ἱϲτορία παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Βάκχαιϲ] cl. cum Apollod. III 4, 3.

Huius tamen consensus causae rationesque non possunt cognosci antequam de subscriptionum origine atque auctoritate certum iudicium latum sit. De his vero quas supra movi dubi-

[1]) De Apollodori bibliotheca diss. Berol. 1873.

tationes, eae cadunt in omnes, etsi sub his ἱcτορίαιc non latent doctae adnotationes: immo dubitatio est nulla quin scriptorum testimonia scholiis postea sint adscripta fideque careant fere omni. Praeclarum exemplum est hoc:

schol. Ξ 325 ABDLd	Apollod. III 4, 3
Cεμέληc τῆc Κάδμου θυγατρὸc Ζεὺc ἐραcθεὶc Ἥραc κρύφα cυνηυνάζετο. ἡ δὲ ἐξαπατηθεῖcα ὑπὸ Ἥραc ἐπινεύcαντοc αὐτῇ Διὸc πᾶν τὸ αἰτηθὲν ποιῆcαι αἰτεῖται τοιοῦτον αὐτὸν ἐλθεῖν οἷοc ἦλθε μνηcτευόμενοc Ἥραν. Ζεὺc δὲ μὴ δυνάμενοc ἀνανεῦcαι παραγίνεται εἰc τὸν θάλαμον αὐτῆc ἐφ' ἅρματοc ἀcτραπὰc καὶ βροντὰc ὁμοῦ καὶ κεραυνὸν ἀφιείc. Cεμέληc δὲ διὰ τὸν φόβον ἐκλιπούcηc ἐξαμηνιαῖον τὸ βρέφοc ἐξαμβλωθὲν ἐκ τοῦ πυρὸc ἁρπάcαc ἐνέρραψε τῷ μηρῷ. ἡ ἱcτορία παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Βάκχαιc.	Cεμέληc δὲ Ζεὺc ἐραcθεὶc κρύφα cυνευνάζεται.[1]) ἡ δὲ ἐξαπατηθεῖcα ὑπὸ Ἥραc κατανεύcαντοc αὐτῇ Διὸc πᾶν τὸ αἰτηθὲν ποιήcειν αἰτεῖται τοιοῦτον αὐτὸν ἐλθεῖν οἷοc ἦλθε μνηcτευόμενοc Ἥραν. Ζεὺc δὲ μὴ δυνάμενοc ἀνανεῦcαι παραγίνεται εἰc τὸν θάλαμον αὐτῆc ἐφ' ἅρματοc ἀcτραπαῖc ὁμοῦ καὶ βρονταῖc καὶ κεραυνὸν ἵηcιν. Cεμέληc δὲ διὰ τὸν φόβον ἐκλιπούcηc ἐξαμηνιαῖον τὸ βρέφοc ἐξαμβλωθὲν ἐκ τοῦ πυρὸc ἁρπάcαc ἐνέρραψε τῷ μηρῷ.

Ex iis quae scholio enarrantur apud Euripidem nihil legitur[2]); neque fabulae Euripideae ὑπόθεcιν neglegenter compositam scholii fuisse fundamentum licet probabiliter conici, quoniam in Baccharum argumento non de Semela, sed de Pentheo agendum erat. Sed conferas Apollodori quae secuntur verba ἀποθανούcηc δὲ Cεμέληc αἱ λοιπαὶ Κάδμου θυγατέρεc διήνεγκαν λόγον cυνηυνάcθαι θνητῷ τινι Cεμέλην καὶ καταψεύcαcθαι Διὸc καὶ ὅτι διὰ τοῦτο ἐκεραυνώθη cum Baccharum prologo [vs. 26 sq.]:

ἐπεί μ' ἀδελφαὶ μητρόc, ἃc ἥκιcτ' ἐχρῆν,
Διόνυcον οὐκ ἔφαcκον ἐκφῦναι Διόc,
Cεμέλην δὲ νυμφευθεῖcαν ἐκ θνητοῦ τινοc
εἰc Ζῆν' ἀναφέρειν τὴν ἁμαρτίαν λέχουc,
Κάδμου cοφίcμαθ', ὧν νιν οὕνεκα κτανεῖν
Ζῆν' ἐξεκαυχῶνθ', ὅτι γάμουc ἐψεύcατο.

Cum nihil obstet quominus Apollodorea olim in scholio extitisse, postea esse omissa statuatur, Euripidis nomen, quod his verbis additum erat, falso toti scholio a librario subscriptum esse sequitur.

Alterum praesto est exemplum conlatis scholiis Γ 243 et Pind. Nem. X 112:

[1]) Hoc in scholio Ld legitur ut infra ἵηcιν pro ἀφιείc, ἀcτραπαῖc et βρονταῖc pro accusativis. — [2]) Cf. vs. 2 sq. 7 sq. 88—97. 288—297. 521—527.

schol. Γ 243 ADLd

Ἴδας καὶ Λυγκεὺς Ἀφαρέως παῖδες γάμους θύοντες τῶν Λευκίππου θυγατέρων Φοίβης καὶ Ἱλαείρας ἐκάλεσαν τοὺς Διοσκούρους συγγενεῖς ὄντας· ὁ γὰρ Τυνδάρεως Ἀφαρέως ἀδελφὸς ἦν. λέγεται δὲ τοὺς Διοσκούρους ἐξαρπάσαι τὰς κόρας ἔτι παρθένους οὔσας. μαχομένων δ' αὐτῶν περὶ τοῦ γάμου καρτερῶς ἀναιρεῖται Κάστωρ. ὅθεν ὁ Ζεὺς ὀργισθεὶς κεραυνῷ βάλλει τὸν Ἴδαν, παραμυθεῖται δὲ Πολυδεύκην καὶ τίθεται αὐτῷ αἵρεσιν πότερον θέλει ἀθάνατος εἶναι ἢ σὺν τῷ ἀδελφῷ ἓξ μῆνας τελευτᾶν καὶ τοὺς ἴσους ζῆν. ὁ δὲ μᾶλλον αἱρεῖται μετὰ Κάστορος ἀποθανεῖν καὶ ζῆν. ἡ ἱστορία παρὰ Πινδάρῳ.

schol. Pind. Nem. X 112

ἡ ἱστορία ἐστὶ τοιαύτη. Λυγκεὺς καὶ Ἴδας οἱ Ἀφαρέως παῖδες ἐμνηστεύσαντο τὰς Λευκίππου θυγατέρας Φοίβην καὶ Ἱλάειραν. κατὰ δὲ τὴν τῶν γάμων εὐωχίαν τοὺς Διοσκούρους εἰς ἑστίασιν ἐκάλεσαν· οἱ δὲ τὰς κόρας ἀφαρπάσαντες ἀπέφευγον, οἱ δὲ ἐπεδίωκον καὶ συνίσταται τοῖς Ἀφαρητιάδαις καὶ τοῖς Διοσκούροις μάχη περὶ τῶν γάμων καὶ ἀναιρεῖται Κάστωρ· εἶτα Πολυδεύκης ἀνεῖλεν ἀμφοτέρους συμπράξαντος τοῦ Διὸς καὶ κεραυνὸν αὐτοῖς ἐπιπέμψαντος. ὁ δὲ Πίνδαρος οὐ διὰ τὰς νύμφας φησὶν αὐτοῖς γεγενῆσθαι τὴν στάσιν ἀλλὰ διὰ βοῶν ἀπελασίαν. ψυχορραγοῦντος οὖν τοῦ Κάστορος Πολυδεύκης ὢν ἀθάνατος πρὸς τὸν ὄντα φθαρτὸν εἵλετο καταμερίσασθαι τὴν ἀθανασίαν τῇ τῆς φύσεως ἐκνικώμενος ἀνάγκῃ· οὕτως οὖν αὐτοὺς καὶ Ὅμηρος ἑτερημέρους καλεῖ.

Verine est similius scholio Homerico Pindari testimonium cum, ut in Pindarico, eius dissensus olim commemoratus esset, neglegenter esse adglutinatum an huius loci Pindarici argumentum adumbrari?

μεταμειβόμενοι δ' ἐναλλὰξ ἁμέραν τὰν μὲν παρὰ πατρὶ φίλῳ
Δὶ νέμονται, τὰν δ' ὑπὸ κεύθεσι γαίας ἐν γυάλοις Θεράπνας
πότμον ἀμπιπλάντες ὁμοῖον· ἐπεὶ
τοῦτον ἢ πάμπαν θεὸς ἔμμεναι οἰκεῖν τ' οὐρανῷ
εἵλετ' αἰῶνα φθιμένου Πολυδεύκης Κάστορος ἐν πολέμῳ·
τὸν γὰρ Ἴδας ἀμφὶ βουσίν πως χολωθεὶς ἔτρωσεν χαλκέας λόγχας
ἀκμᾷ [Nem. X 55].

Ne immortalitatis quidem partitio ex Pindaro enarratur quod hic per menses, illic per dies Olympum Orcumque fratres commutasse dicuntur. Neque minus certe quam poetarum damnanda sunt testimonia mythographorum vel ea de causa quod res ἱστορίαις enarratae ad auctores in subscriptionibus commemoratos non propter eas discrepantias nequeunt referri quae ex oratione poetica in pedestrem narrationem conversa oriri solent, sed quia testimonia ex singulis historiarum locis temere desumpta sunt. Praeterea e. c. scholio φ 22 integrum Pherecydis frustulum propositum esse non potest putari, quoniam quod ἔγκλημα Hercules contra Iphi-

tum eiusque patrem Eurytum habuisse dicitur diversum est ab eo quod a Pherecyde traditum esse e schol. Soph. Trach. 354 cognoscitur.[1])

Iam igitur ex subscriptionibus probari nequit Apollodori et ἱστοριῶν consensum ita explicandum esse ut ipsos mythographorum libros et a scholiasta et ab Apollodoro esse excerptos, carminum lyricorum vel epicorum argumenta ab Homeri commentatore conlecta et passim bibliothecae inspersa coniciatur.[2]) Sed vel ea de ratione quod bibliotheca est historiae fabularis compendium, graviter monendum esse censeo ne in eius origines et auctoritatem ita inquiratur quasi unicus fuisset libellus atque singularis, sed ita ut semper teneatur hunc unum hodie superesse ex plurimis atque prorsus eiusdem quidem generis. Dixi supra [p. 443 sq.] Homeri scholiastae fabulam Peliae ex libro volgari paratam fuisse quoniam loco ita inepto proponeretur ut ex docto commentario petita esse putari non posset — quid? ut postea Byzantini ubique bibliothecae copias speciose proponunt, similia compendia verine est simillimum a scholiastis saepissime esse compilata? Quicunque igitur inveniuntur consensus bibliothecae taliumque scholiorum, eos maximam partem non ad veterem aliquem auctorem eundem ab omnibus exscriptum referes, sed ex natura derivabis compendiorum. Postquam enim ex primorum huius modi librorum exemplo certus constitutus est fabularum orbis ususque auctorum, iam ceteri plurima exhibent communia atque rarissime integra praebent auctorum primariorum vestigia. E. c. Danaae fabula in bibliotheca ita exponitur ut enarrationis tenor sit Pherecydeus:

schol. Ap. Arg. IIII 1091	Apollod. II 4, 1
Φερεκύδης ἐν τῷ β ἱστορεῖ ὡς Ἀκρίσιος γαμεῖ Εὐρυδίκην τὴν Λακεδαίμονος· τῶν δὲ γίνεται Δανάη. χρωμένῳ δὲ αὐτῷ περὶ ἄρσενος παιδὸς ἔχρησεν ὁ θεὸς ἐν Πυθοῖ ὅτι αὐτῷ μὲν οὐκ ἔσται παῖς ἄρσην, ἐκ δὲ τῆς θυγατρός, πρὸς οὗ αὐτὸν ἀπολεῖσθαι. ὁ δὲ ἀναχωρήσας εἰς Ἄργος θάλαμον ποιεῖ χαλκοῦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς οἰκίας κατὰ γῆς, ἔνθα τὴν Δανάην εἰσάγει μετὰ τροφοῦ,	Ἀκρισίῳ δὲ περὶ παίδων γενέσεως ἀρρένων χρηστηριαζομένῳ ὁ θεὸς ἔφη γενήσεσθαι παῖδα ἐκ τῆς θυγατρὸς ὃς αὐτὸν ἀποκτενεῖ. δείσας οὖν Ἀκρίσιος τοῦτο ὑπὸ γῆν θάλαμον κατα-

[1]) Φερεκύδης φησὶν οὕτω· μετὰ δὲ τὸν ἀγῶνα Ἡρακλῆς ἀφικνεῖται πρὸς Εὔρυτον τὸν Μέλανος τοῦ Ἀρκεσιλάου εἰς τὴν Οἰχαλίαν· ᾠκεῖτο δὲ αὕτη ἐν Θούλῃ τῆς Ἀρκαδίας· καὶ ᾔτει τὴν θυγατέρα Ὕλλῳ γυναῖκα· τοῦ δὲ μὴ δόντος Ἡρακλῆς εἷλε τὴν Οἰχαλίαν καὶ τοὺς υἱοὺς ἔκτεινεν. Ἴφιτος δὲ ἔφυγεν εἰς Εὔβοιαν. — schol. φ 22 τὸν δὲ Ἡρακλέα . . . . καταστρέψαι διὰ τὸ πρὸς αὐτὸν ἔχειν ἔγκλημα καὶ τὸν πατέρα ὅτι τελευτήσαντι αὐτῷ τὸν ἆθλον τὴν Ἰόλην γαμεῖν οὐκ ἔδωκαν ἀλλ' ἀτιμάσαντες ἀπέπεμψαν. Haec non sunt Pherecydis sed Herodori cl. schol. Eur. Hippol. 545 Neque probandus est Odofredus Mueller [Dor. vol. II p. 453] quod ex scholiis Homerico et Sophocleo omni modo consarcinatis Pherecydea restituebat. — [2]) Robert. l. c. p. 86.

ἐν ᾧ αὐτὴν ἐφύλαςςεν ὅπως ἐξ αὐτῆς παῖς μὴ γένηται. ἐραςθεὶς δὲ Ζεὺς τῆς παιδὸς ἐκ τοῦ ὀρόφου χρυςῷ παραπλήςιος ῥεῖ. ἡ δὲ ὑποδέχεται τῷ κόλπῳ καὶ ἐκφήνας αὐτὸν ὁ Ζεὺς τῇ παιδὶ μίγνυται. τῶν δὲ γίνεται Περςεὺς καὶ ἐκτρέφει αὐτὸν ἡ Δανάη καὶ ἡ τροφὸς κρύπτουςαι Ἀκρίςιον. ὅτε δὲ Περςεὺς τριέτης καὶ τετραέτης ἐγένετο, ἤκουςεν αὐτοῦ τῆς φωνῆς παίζοντος καὶ διὰ τῶν θεραπόντων μετακαλεςάμενος τὴν Δανάην ςὺν τῇ τροφῷ τὴν μὲν ἀναιρεῖ, Δανάην δὲ καταφέρει ςὺν τῷ παιδὶ ἐπὶ τὸν ὑπὸ τὸ ἑρκίον Διὸς βωμόν, μόνος δὲ αὐτὴν ἐρωτᾷ πόθεν εἴη αὐτῇ γεγονὼς ὁ παῖς. ἡ δὲ ἔφη ἐκ Διός· ὁ δὲ οὐ πείθεται ἀλλ᾽ εἰς λάρνακα ἐμβιβάζει αὐτὴν μετὰ τοῦ παιδὸς καὶ κλείςας καταποντοῖ. καὶ φερόμενοι ἀφικνοῦνται εἰς Cέριφον τὴν νῆςον καὶ αὐτοὺς ἐξέλκει Δίκτυς ὁ Περιςθένους δικτύῳ ἁλιεύων. εἶτα ἡ Δανάη ἀνοῖξαι ἱκετεύει τὴν λάρνακα. ὁ δὲ ἀνοίξας καὶ μαθὼν οἵτινές εἰςιν ἄγει εἰς τὸν οἶκον καὶ τρέφει ὡς ἂν ςυγγενεῖς αὐτοῦ ὄντας.

ςκευάςας χαλκοῦν τὴν Δανάην ἐφρούρει. καὶ ταύτην, ὡς μὲν ἔνιοι λέγουςιν, ἔφθειρε Προῖτος, ὅθεν αὐτοῖς καὶ ἡ ςτάςις ἐκινήθη· ὡς δὲ ἔνιοί φαςι, Ζεὺς μεταμορφωθεὶς εἰς χρυςὸν καὶ διὰ τῆς ὀροφῆς εἰς τοὺς Δανάης εἰςρυεὶς κόλπους ςυνῆλθεν. αἰςθόμενος δὲ Ἀκρίςιος ὕςτερον ἐξ αὐτῆς γεγεννημένον Περςέα μὴ πιςτεύςας ὑπὸ Διὸς ἐφθάρθαι τὴν θυγατέρα μετὰ τοῦ παιδὸς εἰς λάρνακα βαλὼν ἔρριψεν εἰς θάλαςςαν. προςενεχθείςης δὲ τῆς λάρνακος Cερίφῳ Δίκτυς ἄρας ἀνέτρεφε Περςέα.

Haec tamen non ab ipso bibliothecae auctore ex Pherecyde excerpta esse cum vel ex adnotata discrepantia conici liceat, certo demonstratur scholio Ξ 319 ABDLd quippe quo et tota enarratio Apollodorea verbis fere eisdem referatur et discrepantiae eaedem redeant: Δανάη Ἀκριςίου θυγάτηρ ἣ Διὶ ςυγκοιμηθεῖςα Περςέα ἐγέννηςε. χρωμένῳ γάρ φαςι τῷ Ἀκριςίῳ περὶ γενέςεως ἀρρένων παίδων ὁ θεὸς ἔφη γενέςθαι παῖδα ἐκ τῆς θυγατρὸς καὶ αὐτὸν κτεῖναι· δείςας δὲ ὁ Ἀκρίςιος τοῦτο κατὰ γῆς θάλαμον χαλκοῦν καταςκευάςας τὴν Δανάην ἐφρούρει. αὕτη δὲ, ὥς φηςι Πίνδαρος καὶ ἄλλοι τινές, ἐφθάρη ὑπὸ τοῦ πατραδέλφου αὐτῆς Προίτου, ὅθεν αὐτοῖς καὶ ςτάςις ἐκινήθη. ὡς δὲ ἔνιοί φαςιν, ὁ Ζεὺς μεταμορφωθεὶς εἰς χρυςὸν καὶ διὰ τῆς ὀροφῆς εἰς τὸν Δανάης ῥυεὶς κόλπον ςυνῆλθεν. αἰςθόμενος δὲ Ἀκρίςιος ὕςτερον ἐξ αὐτῆς γεγεννημένον Περςέα μὴ πιςτεύςας ὑπὸ Διὸς ἐφθάρθαι τὴν θυγατέρα μετὰ τοῦ παιδὸς εἰς λάρνακα βαλὼν ἔρριψεν εἰς θάλαςςαν. διαςωθέντων δὲ τούτων εἰς Cέριφον τὴν νῆςον μίαν τῶν Κυκλάδων ςυνέβη ἀνατραφῆναι τὸν παῖδα παρὰ Πολυδέκτῃ ἤ, ὡς ἔνιοί φαςιν, ὑπὸ Δίκτυος τοῦ ἀδελφοῦ Πολυδέκτου. φυγόντος δὲ ὕςτερον Ἀκριςίου τὴν Ἀργείων βαςιλείαν παρέλαβε Περςεύς.

Iam instat philologis labor non magis vastus atque ingens quam necessarius et fecundus, ut horum compendiorum ex omnibus et scriptoribus et scholiastis reliquiae conquirantur comparenturque,

tum origines atque natura ita eruantur et exponantur ut cognoscatur ex quibus sive mythographis sive poetis narrationum desumpti sint tenores et fundamenta, his quibus modis inserti atque infusi sint vel poetarum loci vel discrepantiarum catalogi ex grammaticorum Alexandrinorum libris commentariisque excerpti, denique singulis quae pro aetate et usu propria sint compendiis quaeve communia omnibus. Sed hoc ei libello quo de scholiis Homericis agatur, et multo maius neque aptum est, quoniam compendiorum vestigia per omnia scholiorum corpora dispersa sunt.[1]) Adnotetur tamen hoc loco ante Diodori aetatem talia composita esse compendia. Fieri solere in historiae fabularis compendiis ut tota fabulae enarratio ex poeta aliquo desumeretur adspergerentur doctae adnotationes ex commentatore sublatae, in clarissimo Argonautarum fabulae exemplo nuper demonstravi. Atqui expeditionis a septem ducibus in Thebas factae initia Diodorus ita enarrat ut fere ad verbum Phoenissarum prologus referatur:

Diodor. IIII 64	Eur. Phoen.
Λάιος ὁ Θηβῶν βασιλεὺς γήμας Ἰοκάστην τὴν Κρέοντος καὶ χρόνον ἱκανὸν ἄπαις ὢν ἐπηρώτησε τὸν θεὸν περὶ τέκνων γενέσεως. τῆς δὲ Πυθίας δούσης χρησμὸν αὐτῷ μὴ συμφέρειν γενέσθαι τέκνα· τὸν γὰρ ἐξ αὐτοῦ τεκνωθέντα παῖδα πατροκτόνον ἔσεσθαι καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν πληρώσειν μεγάλων ἀτυχημάτων· ἐπιλαθόμενος τοῦ χρησμοῦ καὶ γεννήσας υἱὸν ἐξέθηκε τὸ βρέφος διαπερονήσας αὐτοῦ τὰ σφυρὰ σιδήρῳ· δι' ἣν αἰτίαν Οἰδίπους ὕστερον ὠνομάσθη. οἱ δ' οἰκέται λαβόντες τὸ παιδίον ἐκθεῖναι μὲν οὐκ ἠθέλησαν, ἐδωρήσαντο δὲ τῇ Πολύβου γυναικὶ οὐ δυναμένῃ γεννῆ-	13 . . . γαμεῖ δε Λάιός μ'· ἐπεὶ δ' ἄπαις ἦν χρόνια λέκτρα τἄμ' ἔχων ἐν δώμασιν, 15 ἐλθὼν ἐρωτᾷ Φοῖβον . . . 17 ὁ δ' εἶπεν· . . . μὴ σπεῖρε τέκνων ἄλοκα δαιμόνων βίᾳ. εἰ γὰρ τεκνώσεις παῖδ', ἀποκτενεῖ σ' ὁ φύς. καὶ πᾶς σὸς οἶκος βήσεται δι' αἵματος. ὁ δ' ἡδονῇ δοὺς εἴς τε βακχεῖον πεσὼν 22 ἔσπειρεν ἡμῖν παῖδα καὶ σπείρας βρέφος 25 δίδωσι βουκόλοισιν ἐκθεῖναι βρέφος σφυρῶν σιδηρᾶ κέντρα διαπείρας μέσον· ὅθεν νιν Ἑλλὰς ὠνόμαζεν Οἰδίπουν. Πολύβου δέ νιν λαβόντες ἱπποβουκόλοι φέρους' ἐς οἴκους εἴς τε δεσποίνης χέρας ἔθηκαν· ἡ δὲ τὸν ἐμὸν ὠδίνων πόνον μαστοῖς ὑφεῖτο καὶ πόσιν πείθει τεκεῖν.

[1]) E. c. cf. schol. B 105 cum schol. Eur. Orest. 812. 998; schol. B 104 cum scholl. Eur. Orest. 990 Ap. Arg. I 752 Serv. ad Verg. Georg. III 7 Hygin. fab. LXXXIIII; schol. B 336 cum schol. Ap. Arg. I 156 Apollod. I 9, 9, 2. II 7, 3, 1. Scholia Homericum et Pindaricum supra composita sunt; cum schol. B 547 Apollod. III 14, 6 cf. schol. Plat. Tim. p. 23 D; schol. Theocrit. III 43 cum schol. λ 287 Apollod. I 9, 12 etc. etc.

ϲαι παῖδαϲ. μετὰ δὲ ταῦτα ἀνδρωθέντοϲ τοῦ παιδὸϲ ὁ μὲν Λάιοϲ ἔκρινεν ἐπερωτῆϲαι τὸν θεὸν περὶ τοῦ βρέφουϲ τοῦ ἐκτεθέντοϲ, ὁ δὲ Οἰδίπουϲ μαθὼν παρά τινοϲ τὴν καθ' ἑαυτὸν ὑποβολὴν ἐπεχείρηϲεν ἐπερωτῆϲαι τὴν Πυθίαν περὶ τῶν κατ' ἀλήθειαν γονέων κτλ.

ἤδη δὲ πυρϲαῖϲ γένυϲιν ἐξανδρούμενοϲ
παῖϲ οὑμὸϲ ἢ γνοὺϲ ἤ τινοϲ μαθὼν πάρα
* * * *[1])
ἔϲτειχε τοὺϲ φύϲανταϲ ἐκμαθεῖν θέλων
πρὸϲ δῶμα Φοίβου Λάιόϲ θ' οὑμὸϲ πόϲιϲ
τὸν ἐκτεθέντα παῖδα μαϲτεύων μαθεῖν
37 εἰ μηκέτ' εἴη κτλ.

Cetera ipse compares: usque ad Polynicis fugam omnia eadem sunt: unum si exceperis locum quo de Sphinge, quam Euripides obiter commemoravit, plura Diodorus adnotat [c. 64, 4]: ἦν δὲ τὸ προτεθὲν ὑπὸ τῆϲ Cφιγγὸϲ τί ἐϲτι τὸ αὐτὸ δίπουν τρίπουν καὶ τετράπουν. ἀπορουμένων δὲ τῶν ἄλλων ὁ Οἰδίπουϲ ἀπεφήνατο ἄνθρωπον εἶναι τὸ προβληθέν· νήπιον μὲν γὰρ αὐτὸν ὑπάρχοντα τετράπουν εἶναι, αὐξήϲαντα δὲ δίπουν, γηράϲαντα δὲ τρίπουν βακτηρίᾳ χρώμενον διὰ τὴν ἀϲθένειαν. ἐνταῦθα τὴν μὲν Cφίγγα κατὰ τὸν μυθολογούμενον χρηϲμὸν ἑαυτὴν κατακρημνίϲαι. Sphingis aenigma Phoenissarum scholiis traditum esse non urgeam quippe quod cuique notum esset, sed de Sphingis morte cf. schol. vs. 50 τινὲϲ δέ φαϲι τύχῃ λῦϲαι τὸ αἴνιγμα καὶ δακτυλοδεικτεῖν ὅ ἐϲτι * τὸν ἄνθρωπον * ἑαυτὴν διεϲπάραξεν et vs. 1506 φαϲὶ γὰρ ὅτι λύϲαντοϲ τοῦ Οἰδίποδοϲ τὸ αἴνιγμα διεϲπάραξεν ἑαυτὴν ἡ Cφίγξ. Quod si idem legitur apud Hyginum [fab. LXVII] et Apollodorum [III 5, 7. 8], certe in bibliothecam haec ex scholiis Euripideis pervenisse aliunde constat. Narratio ex prologo Euripideo et paucis locis Oedipi Regis composita est: Euripidea referuntur initio usque ad verba τελειωθεὶϲ δὲ ὁ παῖϲ, postea Οἰδίπουϲ δὲ — Ἀντιγόνην, Sophoclea haec:

bibl. III 5, 7, 3

τελειωθεὶϲ δὲ ὁ παῖϲ καὶ διαφέρων τῶν ἡλίκων ἐν ῥώμῃ διὰ φθόνον ὠνειδίζετο ὑπόβλητοϲ. ὁ δὲ πυνθανόμενοϲ παρὰ τῆϲ Περιβοίαϲ μαθεῖν οὐκ ἐδύνατο· ἀφικόμενοϲ δὲ εἰϲ Δελφοὺϲ περὶ τῶν ἰδίων ἐπυνθάνετο γονέων. ὁ

Soph. OR.

775 ἠγόμην δ' ἀνὴρ
776 ἀϲτῶν μέγιϲτοϲ τῶν ἐκεῖ . . .
779 ἀνὴρ γὰρ ἐν δείπνοιϲ μ' ὑπερπληϲθεὶϲ μέθῃ
780 καλεῖ παρ' οἴνῳ πλαϲτὸϲ ὡϲ εἴην πατρί.
782 . . . θατέρᾳ δ' ἰὼν πέλαϲ
μητρὸϲ πατρόϲ[2]) τ' ἤλεγχον· οἱ δὲ δυϲφόρωϲ
τοὔνειδοϲ ἦγον τῷ μεθέντι τὸν λόγον·
κἀγὼ τὰ μὲν κείνοιν ἐτερπόμην, ὅμωϲ δ'
ἔκνιζέ μ' ἀεὶ τοῦθ'· ὑφεῖρπε γὰρ πολύ.

[1]) Cum ex ipso verborum malo contextu tum ex Diodori loco versum intercidisse apparet. — [2]) Patrem omisit bibliothecae auctor quia Euripidem secutus Oedipodem a matre suppositum esse narraverat.

δὲ θεὸς εἶπεν αὐτῷ εἰς τὴν πατρίδα μὴ πορεύεσθαι· τὸν μὲν γὰρ πατέρα φονεύσειν, τῇ δὲ μητρὶ μιγήσεσθαι. τοῦτο ἀκούσας καὶ νομίζων ἐξ ὧν ἐλέγετο γεγεννῆσθαι Κόρινθον μὲν ἀπέλιπεν.

λάθρᾳ δὲ μητρὸς καὶ πατρὸς πορεύομαι
Πυθώδε. καί μ' ὁ Φοῖβος ὧν μὲν ἱκόμην
ἄτιμον ἐξέπεμψεν, ἄλλα δ' ἄθλια
καὶ δεινὰ καὶ δύστηνα προύφηνεν λέγων
791 ὡς μητρὶ μὲν χρείη με μιχθῆναι . .
793 φονεὺς δ' ἐσοίμην τοῦ φυτεύσαντος πατρός·
κἀγὼ ἐπακούσας ταῦτα τὴν Κορινθίαν
. . . . χθόνα
796 ἔφευγον.

Praeterea extremis bibliothecae verbis Oedipi Colonei argumentum continetur. Iam conferantur quae in bibliotheca de Sphinge Oedipodisque liberis adnotantur cum scholiis Phoenissarum:

bibl. III 5, 8, 2
ἔπεμψε γὰρ Ἥρα Σφίγγα,

ἣ μητρὸς μὲν Ἐχίδνης ἦν, πατρὸς δὲ Τυφῶνος,

εἶχε δὲ πρόσωπον μὲν γυναικός, στῆθος δὲ καὶ βάσιν καὶ οὐρὰν λέοντος καὶ πτέρυγας ὄρνιθος . . .

4 χρησμοῦ δὲ Θηβαίοις ὑπάρχοντος τηνικαῦτα ἀπαλλαγήσεσθαι τῆς Σφιγγὸς ἡνίκα ἂν τὸ αἴνιγμα λύσωσι, συνιόντες εἰς ταὐτὸ πολλάκις ἐζήτουν τί τὸ λεγόμενόν ἐστιν. ἐπὰν δὲ μὴ εὑρίσκοιεν, ἁρπάσασα ἕνα κατεβίβρωσκε.

5 πολλῶν δὲ ἀπολλυμένων καὶ τὸ τελευταῖον Αἵμονος τοῦ Κρέοντος . . . ·

schol. vs. 1760 ἱστορεῖ Πείσανδρος ὅτι κατὰ χόλον τῆς Ἥρας ἐπέμφθη ἡ Σφὶγξ τοῖς Θηβαίοις ἀπὸ τῶν ἐσχάτων μερῶν τῆς Αἰθιοπίας ὅτι τὸν Λάιον ἀσεβήσαντα εἰς τὸν παράνομον ἔρωτα τοῦ Χρυσίππου, ὃν ἥρπασεν ἀπὸ τῆς Πίσης, οὐκ ἐτιμωρήσαντο.

1019 ἡ δὲ Σφὶγξ γέγονεν Ἐχίδνης καὶ Τυφῶνος.

45 τὴν δὲ Σφίγγα οἱ μὲν λέγουσιν ἔχειν πρόσωπον παρθένου, στῆθος δὲ καὶ πόδας λέοντος, πτερὰ δὲ ὄρνιθος . . . Ἀσκληπιάδης δὲ λέγει τοὺς Θηβαίους εἰς ἐκκλησίαν καθ' ἑκάστην ἀθροίζεσθαι διὰ τὸ δυσαίνιγμα τῆς Σφιγγός. λόγιον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἀπαλλαγήσεσθαι τῶν κακῶν πρὶν ἂν τοὺς τῆς Σφιγγὸς λύσειαν χρησμούς, ὁπότε δὲ μὴ συνίοιεν, ἁρπάζειν αὐτὴν ὄντινα ἂν βούλοιτο τῶν πολιτῶν.

ἁρπασθῆναι δέ φασιν ὑπ' αὐτῆς Αἵμονα τὸν Κρέοντος παῖδα.

1760 οἱ τὴν Οἰδιποδίαν γράφοντες [οὐδεὶς οὕτω φησὶ περὶ τῆς Σφιγγὸς]:

ἀλλ' ἔτι κάλλιστόν τε καὶ ἱμεροέστατον ἄλλων
παῖδα φίλον Κρείοντος ἀμύμονος Αἵμονα δῖον.

7 εἰcὶ δὲ οἵ γεννηθῆναι τὰ τέκνα φαcὶν ἐξ Εὐρυγανείας αὐτῷ τῆς Ὑπέρφαντος.	53 Φερεκύδης τὰ κατὰ τοὺς Οἰδίποδος παῖδας καὶ τὰς γημαμένας οὕτως ἱςτορεῖ· Οἰδίποδί, φηςι, Κρέων δίδωςι τὴν βαςιλείαν καὶ τὴν γυναῖκα Λαΐου, μητέρα δ' αὐτοῦ Ἰοκάςτην, ἐξ ἧς γίνονται αὐτῷ Φράςτωρ καὶ Λαόνυτος, οἳ θνήςκουςιν ὑπὸ Μινυῶν καὶ Ἐργίνου. ἐπεὶ δὲ ἐνιαυτὸς παρῆλθε, γαμεῖ ὁ Οἰδίπους Εὐρυγάνειαν τὴν Περίφαντος, ἐξ ἧς γίνονται αὐτῷ Ἀντιγόνη καὶ Ἰςμήνη ... υἱοὶ δὲ αὐτῷ ἐξ αὐτῆς Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης.

Addas aenigma et solutionem cl. scholio vs. 50. Bibliothecae propria sunt nomen Periboeae, rixa Oedipodis Laiique, Laii funus, Musae Sphingis magistrae: haec omnia quod olim scholiis extitisse statuo, non temere rem agere mihi videor praesertim cum de Polybi uxoris nomine in commentariis discrepantias adnotatas esse doceamur schol. Soph. OR. 775, de Laii funere ζήτημα extet schol. Phoen. 44. A bibliothecae vero auctore non ipsos Asclepiadem vel Pherecydem esse excerptos eo probatur quod quorum praeterea ratio habetur Pisandri et Oedipodiae, etiam hi in scholiis adhibiti sunt.[1])

Neque omnino longe demonstretur necesse est prorsus easdem rationes fabularum componendarum apud Diodorum inveniri atque in compendiis illis, quoniam totum prologum Phoenissarum Oedipodis historiam brevissime complexum credi nequit a vetere et docto historiae fabularis scriptore[2]) in orationem pedestrem esse conver-

[1]) Omnino valde dubito num in bibliotheca ulla extet fabula ex ipso Pherecyde excerpta; quin etiam quae supra de Persei fabula vel nuper de Argonautarum historia disputavi, Roberti sententiae, qua Pherecydi facile primum locum esse tribuendum duxit [l. c. p. 66 sq.], obstant quam maxime. An putaveris, si Pherecydis ipsi libri praesto fuissent, tum futurum fuisse ut ita narrationi Apollonianae insererentur Pherecydea ut factum est in Iasonis historia [I 9, 16 cl. cum schol. Pind. Pyth. IIII 133; cf. de Dionysio Scyt. p. 17]? Certe multo certiora documenta adferantur opus est quam quae Robertus congessit. Neque magis certo Acusilaum vel Asclepiadem ipsos esse excerptos probavit: de Acusilao certa desiderari argumenta ipse fatetur; pro Asclepiade quae protulit, eis effecit nihil quoniam alterum fragmentum ex scholiis in bibliothecam pervenisse multo est veri similius, alterum [schol. λ 326] Asclepiadis esse unum atque debilissimum est documentum subscriptio ἡ ἱςτορία παρὰ Ἀςκληπιάδῃ. Iterum iterumque monendum est eiusmodi quaestiones ex una bibliotheca solvi non posse, sed in universas compendiorum reliquias esse inquirendum. — [2]) Asclepiadem rem prorsus aliter egisse docemur eiusmodi adnotationibus quales extant schol. Pind. Pyth. II 39 Ἀςκληπιάδης δὲ ἐν τρίτῳ τραγῳδουμένων οὕτω γράφει· προςιςτοροῦςι δὲ ἔνιοι ὡς καὶ μανείη ὁ Ἰξίων, ὡς Φερεκύδης· καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ τροχοῦ δὲ κόλαςιν αὐτῷ παρεγκεχειρήκαςιν· ὑπὸ γὰρ δίνης καὶ θυέλλης αὐτὸν ἐξαρ-

sum. Sed ne ulla restet dubitatio, adfero Amphiarai Eriphylaeque fabulam et in bibliotheca et scholio Homerico et apud Diodorum simillime enarratam:

bibl. III 6, 2	Diodor. IIII 65, 5	schol. λ 326
Ἀμφιάραος δὲ ὁ Οἰκλέους μάντις ὢν καὶ προειδὼς ὅτι δεῖ πάντας τοὺς στρατευσαμένους χωρὶς Ἀδράστου τελευτῆσαι, αὐτός τε ὤκνει στρατεύεσθαι καὶ τοὺς λοιποὺς ἀπέτρεπε, Πολυνείκης δὲ ἀφικόμενος πρὸς Ἶφιν τὸν Ἀλέκτορος ἠξίου μαθεῖν πῶς ἂν Ἀμφιάραος ἀναγκασθείη στρατεύεσθαι· ὁ δὲ εἶπεν εἰ λάβοι τὸν ὅρμον Ἐριφύλη. Ἀμφιάραος μὲν οὖν ἀπεῖπεν Ἐριφύλῃ παρὰ Πολυνείκους δῶρα λαμβάνειν, Πολυνείκης δὲ δοὺς αὐτῇ τὸν ὅρμον ἠξίου τὸν Ἀμφιάραον πεῖσαι στρατεύειν· ἦν γὰρ ἐπὶ ταύτῃ. γενομένης γὰρ αὐτῷ διαφορᾶς πρὸς Ἄδραστον διαλυσάμενος ὤμοσε περὶ ὧν ἂν Ἀδράστῳ διαφέρηται, διακρίνειν Ἐριφύλῃ συγχωρῆσαι. ὅτε οὖν ἐπὶ Θήβας ἔδει στρατεύειν, Ἀδράστου μὲν παρακαλοῦντος Ἀμφιαράου δὲ ἀποτρέποντος Ἐριφύλη	τοὺς δὲ περὶ Πολυνείκην ἐπιβαλέσθαι πείθειν Ἀμφιάραον τὸν μάντιν συστρατεύειν αὐτοῖς ἐπὶ τὰς Θήβας· τοῦ δὲ προγινώσκοντος ὡς ἀπολεῖται συστρατεύσας αὐτοῖς, καὶ διὰ τοῦτο μὴ συγχωροῦντος Πολυνείκην φασὶ τὸν χρυσοῦν ὅρμον, ὃν Ἀφροδίτην μυθολογοῦσιν Ἁρμονίᾳ δωρήσασθαι, δοῦναι τῇ γυναικὶ τῇ Ἀμφιαράου, ὅπως τὸν ἄνδρα πείσῃ συμμαχῆσαι. καθ᾽ ὃν δὴ χρόνον Ἀμφιαράου πρός Ἄδραστον στασιάζοντος περὶ τῆς βασιλείας ὁμολογίας θέσθαι πρὸς ἀλλήλους καθ᾽ ἃς ἐπέτρεπον κρῖναι περὶ τῶν ἀμφισβητουμένων Ἐριφύλην γυναῖκα μὲν οὖσαν Ἀμφιαράου, ἀδελφὴν δὲ Ἀδράστου. τῆς δὲ τὸ νίκημα περιθείσης Ἀδράστῳ καὶ περὶ τῆς ἐπὶ Θήβας στρατείας ἀποφηναμένης δεῖν στρατεύειν ὁ μὲν Ἀμφιάραος δόξας ὑπὸ τῆς γυναικὸς προδεδόσθαι συστρα-	Ἀμφιάραος ὁ Οἰκλέους γήμας Ἐριφύλην τὴν Ταλαοῦ καὶ διενεχθεὶς ὑπέρ τινων πρὸς Ἄδραστον καὶ πάλιν διαλυθεὶς ὁρκούμενος ὡμολόγησεν ὑπὲρ ὧν ἂν διαφέρωνται πρὸς ἀλλήλους αὐτός τε καὶ Ἄδραστος, ἐπιτρέψειν Ἐριφύλην κρίνειν καὶ πείσεσθαι αὐτῇ. μετὰ δὲ ταῦτα γινομένης τῆς ἐπὶ Θήβας στρατείας ὁ μὲν Ἀμφιάραος ἀπέτρεπε τοὺς Ἀργείους καὶ τὸν ἐσόμενον ὄλεθρον προεμαντεύετο. λαβοῦσα δὲ ἡ Ἐριφύλη τὸν ὅρμον παρὰ τοῦ Πολυνείκους τὸν τῆς Ἁρμονίας προσέθετο τοῖς περὶ τὸν Ἄδραστον βιαζομένοις τὸν Ἀμφιάραον * * * ἰδόντα τὴν τῶν δώρων ὑποδοχὴν καὶ πολλὰ τὴν Ἐριφύλην αἰτιασάμενον αὐτὸν μὲν ἐξορμῆσαι πρὸς τὴν στρατείαν, Ἀλκμαίωνι δὲ προστάξαι μὴ πρότερον μετὰ τῶν ἐπιγόνων ἐπὶ Θήβας πορεύεσθαι πρὶν ἀποκτεῖναι τὴν μητέ-

πασθέντα φθαρῆναί φασιν. Cf. etiam schol. Nem. VII 62. Neque ex scholii Homerici subscriptione quae prorsus incertae fide sit, ipsa tragodumena a Diodoro exscripta esse licet conicere, quia totam belli Thebani enarrationem ex uno eodemque auctore desumptam esse elucet, initium autem enarrationis eis quae aliunde nota sunt Asclepiadeis non solum caret, sed etiam ab illius rationibus prorsus abhorret.

τὸν ὅρμον λαβοῦcα ἔπειcε τὸν ἄνδρα cτρατεύειν. Ἀμφιάραος δὲ ἀνάγκην ἔχων cτρατεύεcθαι τοῖc παιcὶν ἐντολὰc ἔδωκε τελειωθεῖcι τήν τε μητέρα κτείνειν καὶ ἐπὶ Θήβας cτρατεύειν.

τεύcειν μὲν ὡμολόγηcεν, ἐντολὰc δὲ ἔδωκεν Ἀλκμαίωνι τῷ υἱῷ μετὰ τὴν ἑαυτοῦ τελευτὴν ἀνελεῖν τὴν Ἐριφύλην. οὗτος μὲν οὖν ὕcτερον κατὰ τὰc τοῦ πατρὸc ἐντολὰc ἀνεῖλε τὴν μητέρα καὶ διὰ τὴν cυνείδηcιν τοῦ μύcους εἰc μανίαν περιέcτη.

ρα. ταῦτα δὲ πάντα δρᾶcαι λέγεται τὸν Ἀλκμαίωνα καὶ διὰ τὴν μητροκτονίαν μανῆναι. τοὺc δὲ θεοὺc ἀπολῦcαι τῆc νόcου αὐτὸν διὰ τὸ ὁcίωc ἐπαμύνοντα τῷ πατρὶ τὴν μητέρα κατακτεῖναι. ἡ ἱcτορία παρὰ Ἀcκληπιάδῃ.

Ad primum igitur ante Chr. n. saeculum, quo tempore novum atque acerrimum studium imprimis apud Romanos Graecorum poetis historiaeque poeticae navari coepit, erit adscendendum si quis ex eis quae supersunt laciniis compendia antiquissima et primaria restituenda sibi proposuerit. Haec vero cavendum est ne propter discrepantiarum multitudinem nimis multa ac diversa fuisse statuatur. Vnum proponam exemplum. Schol. Ap. Arg. I 752 Oenomai fabula ita continuo enarratur ut ex compendio eam descriptam esse conicias: ut fieri solet, insertis Pindari Pherecydisque frustulis aliqua doctrinae species proposita est. Idem iudicium de schol. Eur. Or. 990 C ferendum est, atque ne hic quidem doctrinae vestigia desiderantur: cf. . . καθὼc οἱ ἀκριβέcτεροι τῶν ἱcτοριογράφων γράφουcιν et διαβληθεὶc . . . ἤ, ὡc οἱ πολλοί φαcι, πειράζων αὐτήν, quo loco sub οἱ πολλοί Pherecydem latere documento est schol. Soph. El. 504. Iam si haec contuleris:

schol. Ap. I 752

. . . προέκειτο δὲ αὐτοῖc Κλάδεωc ποταμὸc ἀφετηρία, Ἰcθμοῖ δὲ τὸ τέρμα. καὶ ἀνεῖλεν τρεῖc καὶ δέκα μνηcτῆραc, ὡc Πίνδαροc ἱcτορεῖ.[1]) ἐλθόντοc δὲ τοῦ Πέλοποc ἐπὶ τὸν ἆθλον . . . ἐραcθεῖcα ἡ Ἱπποδάμεια ἔπειcεν Μυρτίλον . . . παραcκευάcαι ὡc κατατροχίcαι τὸν πατέρα βουλομένη Πέλοπι γήμαcθαι cκευάcαντα τὸν ἔμβολον ἐκ κηροῦ ἵνα ἐν τῷ δρόμῳ θλαcθέντοc αὐτοῦ νικήcαc Πέλοψ λάβῃ αὐτὴν πρὸc γάμον. Φερεκύδηc δὲ ἐν η̄ φηcὶν ὅτι οὐκ ἐνέθηκεν ἐν τῷ ἄξονι

schol. Eur. Or. 990 C

. . . αὕτη τὸν Πέλοπα ἰδοῦcα ὡραῖον μετὰ τὴν τῶν † δώδεκα[2]) νυμφίων ἀναίρεcιν ἔρωτι τούτου κατείχετο· ἢ τῷ Μυρτίλῳ φηcὶ cυνεργῆcαι τῷ νεανίᾳ εἰc τὴν κατὰ τοῦ πατρὸc νίκην. ὁ δὲ ταῖc χοινικίcι τῶν τροχῶν τοὺc ἥλουc μὴ ἐμβαλὼν ἐποίηcε τὸν Οἰνόμαον ἐν τῷ τρέχειν ἡττηθῆναι καὶ ἀναιρεθῆναι ὑπὸ τοῦ Πέλοποc[3]) ἐκπεcόντων τῶν τροχῶν· ἐδίδου γὰρ ὁ Οἰνόμαοc τοῖc μνηcτῆρcι τὴν Ἱπποδάμειαν ἐπὶ τῶν οἰκείων ἔχειν ἁρμάτων θεὶc πέραc [cod. πέλαc] τοῦ δρό-

[1]) Cf. Ol. I 81 c. scholl. Ipsum Pindarum legit Philostratus [imag. I 17]. Praeterea cf. Paus. VI 21. — [2]) Numerus ιγ´ in ιβ´ corruptus est. — [3]) Cf. Pind. Ol. I 92 c. schol. Eur. I T 825. Hygin. fab. CCXXXV.

τὸν ἔμβολον καὶ οὕτως ἐκκυλισθέντος τοῦ τροχοῦ ἐκπεσεῖν τὸν Οἰνόμαον.	μου ἔπαθλον γάμου τὸν Κορίνθιον ἰσθμὸν εἰ δυνηθεῖεν ἀφικέσθαι μέχρι τούτου.

luculentum extabit exemplum eius consuetudinis qua in compendiis quae olim adnotatae erant discrepantiae in ipsam enarrationem convertebantur. Et enim arte cohaerere haec scholia constat neque alterum utrum ex ipso vetere aliquo mythographo descriptum esse potest statui. Quod igitur diversae Oenomai crudelitatis causae utrubique adferuntur vel oraculum vel filiae amor incestus[1]), has olim inter se oppositas, alteram ab altero scriptore electas fuisse ex scholii Euripidei verbis καθὼς οἱ ἀκριβέστεροι τῶν ἱστοριογράφων γράφουσιν recte concluditur. Neque aliter in iis quae secuntur: ἠρᾶτο καὶ παρὰ Μυρτίλου τοῦ ἡνιοχοῦντος τῷ ταύτης πατρί latet discrepantia obscurata. Apud Servium enim [ad Georg. III 7], cui Hippodamiae amor axes cerei Oenomai condicio[2]) cum scholiis communia sunt, hac ratione patris aurigae, ut certamen perfide impar faciat, filia persuadet: 'corrupit Myrtilum aurigam patris primi coitus pactione'. Vnde illorum scholii Euripidei verborum omnis tenor et consilium apparet. Quoniam in eis quae in scholio Euripideo secuntur altera atque simplex legitur fabula, vel huius rei olim duae narrationes inter se comparatae fuisse videntur. Denique in scholio B 104 omnia discrepantiarum vestigia evanuisse videntur: sed id cum ceteris cohaerere apparebit initio cum eis conlato quae supra ex scholiis Apolloniano et Euripideo exscripsi: Ἱπποδάμεια ἡ Οἰνομάου θυγάτηρ ἐρασθεῖσα Πέλοπος Μυρτίλον τὸν Ἑρμοῦ μὲν υἱὸν ἡνίοχον δὲ τοῦ ἑαυτῆς πατρὸς ἔπεισε τῇ κατὰ τοῦ πατρὸς νίκῃ συνεργῆσαι καὶ τοὺς ἵππους τῆς εἰς τὸ τρέχειν ὁρμῆς κατασχεῖν βουλομένη τὸν Πέλοπα καὶ τοὺς ἵππους λαβεῖν καὶ τὸν ἑαυτῆς γάμον· ἔκειτο γὰρ τῷ νικήσαντι ἔπαθλον ὁ ταύτης γάμος, νικηθέντι δὲ θάνατος. ἀγωνιζομένων δὲ αὐτῶν ὁ Οἰνόμαος ἐκπίπτει τοῦ ἅρματος· οὐ γὰρ αἱ χοινικίδες τοὺς ἐμβόλους κατέσχον τοῦτο πανουργήσαντος τοῦ Μυρτίλου. Eodem modo in altera parte ex discrepantiis compositis una selecta est:

schol. B 104	schol. Eur. Or. 990 C
γνοὺς δὲ τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Οἰνόμαος ἀρὰς ἔθετο κατὰ Μυρτίλου ὅπως ἀπόληται ὑπὸ Πέλοπος· ὃ καὶ ἐγένετο. διαβαινόντων γὰρ αὐτῶν διὰ τοῦ Αἰγαίου πόντου καὶ διψησάσης τῆς Ἱπποδαμείας καταβὰς ἐκ τοῦ ἅρματος ὁ Πέλοψ ἐζήτει ὕδωρ κατὰ	τότε δὲ οὕτω νικηθεὶς δόλῳ καὶ ἀναιρούμενος κατηράσατο τῷ Μυρτίλῳ γνοὺς τὴν ἐπιβουλὴν ἵνα ὑπὸ Πέλοπος ἀπόληται· ὃ καὶ γέγονεν ὕστερον. δια-

[1]) Hunc tradunt etiam Nic. Dam. 17 Pseudoluc. Charid. 19 Hygin. fab. CCXXV. — [2]) Cf. schol. Eur. αὐτὸς δὲ ὄπισθεν ἐλαύνων μετὰ δόρατος καὶ καταλαμβάνων αὐτοὺς ἀνῄρει [cod. ἀνῃρεῖτο sequitur τότε], schol. Ap. οὐκ ἐβούλετο ἐκδοῦναι αὐτὴν εἰ μὴ νικήσαντι δι' ἵππων. Famosa fuit Oenomai hasta cf. Pind. Ol. I 78 Ap. Arg. I 756.

τῆς ἐρήμου. κατ' ἐκεῖνο δὲ καιροῦ ἡ Ἱπποδάμεια ἐρασθεῖσα Μυρτίλου ἐδεῖτο μὴ ὑπεριδεῖν· ἀντειπόντος δὲ αὐτοῦ καὶ τοῦ Πέλοπος παραγενομένου φθάνει ἡ Ἱπποδάμεια κατηγορήσασα τοῦ Μυρτίλου ὡς βιασαμένου αὐτήν. καὶ Μυρτίλον Πέλοψ ἀπὸ τοῦ ἅρματος ὠθεῖ εἰς τὸ πέλαγος . . . ὅθεν τὸ μὲν πέλαγος Μυρτῷον ἀπὸ Μυρτίλου . . .	βληθεὶς γὰρ παρ' Ἱπποδαμείας ὡς βιάζων αὐτὴν ἤ, ὡς οἱ πολλοί φασι, πειράζων αὐτὴν ῥίπτεται παρὰ Πέλοπος περὶ Γεραιστὸν ἀκρωτήριον . . . ὁ δὲ Γεραιστὸς ἀποθανόντος ἐκεῖ τοῦ Μυρτίλου Μυρτῷον πέλαγος ὠνομάσθη.[1])

Nihil igitur magis cavendum est siquis haec scholia tractabit quam ne temere singulus cuiusque scholii auctor statuatur; olim plurima ex diversissimis scriptoribus in compendiis componebantur, tum magis magisque in unam atque continuam quamvis confusam narrationem contaminabantur. Quamvis autem raro acciderit ut cognosceretur ex quo thesauro variae illae fabularum formae desumptae et conlectae sint, tamen vel ex mera coniectura de eiusmodi cogitaveris libris quales Dionysius Scytobrachio vel Lysimachus

[1]) Scholii initium corruptum est: pro Κύλαν legas Κίλλον; verba ἐν Λέσβῳ, quae nunc sensu carent, olim dicta fuerunt de Pelopis auriga qui Lesbi mortem obiit. Atqui cum schol. A 38 haec fabula enarretur, praeterea equos a Neptuno Pelopi datos esse ex eodem Pindari loco [Ol. I 72 sq.] atque in scholio Apolloniano tradatur, nescio an certe aliqua huius scholii pars e compendiis derivetur. Praeterea compendiis vindicandi sunt locus Diodori [IIII 73] Hyginique fabula LXXXIIII. Apud Diodorum enim praeter oraculum Oenomaique condicionem redeunt cursus termini: ὑπεστήσατο δὲ ἱπποδρομίαν ἀπὸ τῆς Πίσης μέχρι τοῦ κατὰ Κόρινθον Ἰσθμοῦ πρὸς τὸν βωμὸν τοῦ Ποσειδῶνος nec singulas quae secuntur condiciones a compendiis afuisse ex eo conicias quod scholio Euripideo partim servatae sunt: cf. cum eis quae supra exscripsi Diodorea: τὸν Οἰνόμαον . . . . διώκειν τὸν μνηστῆρα ἔχοντα δόρυ . . εἰ δ' ἐφίκοιτο καταλαβεῖν τὸ διωκόμενον ἅρμα, τύπτειν τῷ δόρατι καὶ διαφθείρειν τὸν μνηστῆρα. Denique utrubique eadem est clausula siquidem in scholio pro Νῆσσαν τὴν Οἰνομάου βασιλείαν reponitur Πῖσαν. In Hygini autem fabula ut capita humana super valvas fixa ex Sophocle desumpta sunt cl. schol. Pind. Isthm. IIII 92, ita argumentum Oenomai propositum esse ne quis putet, obstat quod altera fabulae parte non Hippodamia sed Pelops narratur Myrtilo persuasisse ut Oenomaum desereret, Hippodamiae amorem Sophocli fuisse proprium constat ex Athenaeo [XIII p. 564]. Quoniam Myrtilus a Pelope corruptus apud Diodorum redit, ipsi Hygino cetera fere omnia — oraculum condicio Oenomai clavi in rotas non coniecti Peloponnesi imperium — cum compendiis communia sunt, conicio illam quoque causam Myrtili perfidiae olim in compendiis adnotatam fuisse. Certe quae de morte aurigae habet: 'Pelops cum Hippodamia et Myrtilo domum victor cum rediret cogitavit sibi opprobrium futurum et Myrtilo fidem praestare noluit eumque in mare praecipitavit' cum fabula ceteroquin volgata componuntur schol. Eur. Or. 990 AB: ἀνεῖλε δὲ τὸν Μυρτίλον προσδοκήσας καὶ αὐτὸς ὁμοίως ὑπ' αὐτοῦ προδοθήσεσθαι ἵνα μὴ ἐξείποι ὅτι αὐτὸς ἐνίκησε καὶ οὐ Πέλοψ. οἱ δὲ ὅτι μετὰ τὴν νίκην ὡς φίλον συλλαβόμενος τὸν Μυρτίλον ἐξεδίφρευσε ζηλοτυπήσας εἰς Ἱπποδάμειαν.

scripsere. Huc igitur referendae sunt quae inter scholia Homerica et Scytobrachionem intercedere videbantur similitudines [cf. de D. Sc. p. 57]; praeterea conferantur quae de Bacchi natu apud Diodorum Scytobrachione auctore enarrata esse [III 64. IIII 2] demonstravi [l. c. p. 46], cum Apollodoro III 4, 3 scholioque Ξ 325. Lysimachum in libro de paradoxis Thebanis de Cadmo multa tradidisse notum est ex scholl. Ap. Arg. III 1179. 1186, neque dubitari licet quin omnia quae ibi ex variis scriptoribus adferuntur, similiter atque schol. I 158 ex Lysimacho desumpta sint. Atqui in Cadmi fabula, quae in bibliotheca [III 4, 1] scholl. Aesch. Sept. 469 Eur. Phoen. 638 Hygin. fab. CLXXVIII ita enarrata est ut eam ex compendiis ab omnibus compilatam esse appareret, oraculum Cadmo datum esse traditur ut sequeretur bovem sive apud ipsum templum occurrentem [1]) sive in Phocide emptam. Illud habent scholia Aeschyleum Euripideumque alterum, hoc Hyginus; confuse rem narrat Apollodorus. Olim autem duas narrationes iuxta positas fuisse inde sequi videtur quod altero scholio Euripideo ipsis oraculi versibus suadetur ut bos in Phocide emeretur, quae praecedunt Κάδμος ζητῶν τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν Εὐρώπην μαντεῖον ἔλαβε περὶ τῆς ἀδελφῆς οὐδὲν αὐτῷ σημαῖνον ἀλλ' ὥστε αὐτὸν ἐξελθόντα ἕπεσθαι βοῒ καὶ οὗ ἂν αὐτόματος πέσῃ ἔνθα κτίζειν πόλιν magis ad alteram narrationem quadrant. Iam inspicias Lysimachi copias: certe altera fabulae forma ita adfertur ut alteram olim oppositam fuisse non sine veri similitudine coniciatur: ἐν δὲ τῇ γ̄ † Μουσαῖος Τιτανογραφίᾳ λέγεται ὡς Κάδμος ἐκ τοῦ Δελφικοῦ ἐπορεύετο προκαθηγουμένης αὐτῷ τῆς βοός. Praeterea moneo quae in scholio Lysimacheo ex Pherecyde excerpta sunt, redire apud Apollodorum [III 4, 1, 5].

Sed redeo ad scholia Homerica. Roberti opera factum est ut Eratosthenis catasterismos a scholiasta esse excerptos sufficiat adnotare. Hic quoque si duo scholia priora Σ 486 cum tertio comparaveris, ἱστορίαις ex copiosioribus adnotationibus excerptis novum addes exemplum. Qui vero in alterius scholii subscriptione dicuntur cyclici, de his aliquid certi statui unquam posse propter incertissimam subscriptionum fidem fere despero. Scholii Ψ 346 quippe ubi eadem genealogia tradatur atque quae in scholio Victoriano vindicatur cyclo, subscriptionem ex illo ipso scholio ortam esse putaveris; de ceteris locis nihil licet nisi coniecturas proferre. Denique scholl. Π 233 Χ 126 χ 9 ex paroemiographis excerpta esse facile intellegitur.

Altius vero in ea scholia inquirendum est, quibus nomina Apollodori Lycophronis Dictyis subscripta sunt. Quoniam enim illi ante Byzantinorum aetatem auctores adhiberi non solebant, eae subscriptiones non ita ut ceterae ex ipsis scholiis videntur esse de-

[1]) Hoc habet etiam Ovidius met. III 10 sq.

sumptae, sed a scholiastis de ipsorum doctrina adpositae. — Bibliothecae testimonium adscriptum est scholl. A 42. 126. 195 B 103. 494. Sed unum schol. A 126 ita cum Apollodori verbis [I 7, 2] concinit ut ex eo descriptum esse putari possit. Scholii A 42 verba καθότι καὶ ἐκ χρησμοῦ ἠκηκόει ὅτι φονευθήσεται ὑφ' ἑνὸς αὐτῶν[1]) et clausulam αὐτὸς δὲ κρατήσας τῆς χώρας ἀφ' ἑαυτοῦ τοὺς ἐνοικοῦντας Δαναοὺς ὠνόμασεν in bibliothecae codicibus deesse etiam Robertus miratus est [l. c. p. 29 sq.]: addendum erat veriloquium navis πεντηκοντόρου in scholio tantum extare ναῦν πρῶτος κατεσκεύασε τὴν κληθεῖσαν ὡς ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ πεντηκόντορον. Quod scholium B 103 bibliothecae loco [II 1, 3] brevius est non urgeam, sed etiam in eo leguntur quae in bibliotheca desunt: Ἄργον τὸν πανόπτην καλούμενον ἐπειδὴ κατὰ παντὸς τοῦ σώματος εἶχεν ὀφθαλμούς neque scholii B 494 clausula ex Apollodoro [III 4, 2] descripta esse putari potest. Iam si reputatum erit morem fuisse scholiastarum Byzantinorum quippe qui bibliothecam mentibus oribusque semper tenerent, ut scholiis ad historiam fabularem pertinentibus de suo adscriberent similia apud Apollodorum tradi[2]) neque neglegetur scholiis illis utpote ex similibus compendiis descriptis saepe cum bibliotheca fere omnia communia esse, ita has subscriptiones ortas esse putaveris ut Byzantinum aliquem Apollodori nomen adpinxisse conicias ubicumque similia apud Apollodorum legi meminisset. Profecto hoc accidit in schol. A 195 ubi ineptissime explicationi allegoricae subscribitur ἡ ἱστορία παρὰ Ἀπολλοδώρῳ ἐν πρώτῳ [3, 6]. Ceterum ut bibliothecae nomen ita etiam verba scholiis inlata a Byzantinis esse siquis putaverit, non refragabor, modo teneatur quae compendiis quaeve ipsi bibliothecae vindicentur difficillime discerni cautissimeque illis scholiis in bibliotheca emendanda et corrigenda esse utendum. Denique siquidem recte de subscriptionibus iudicavi, moneatur necesse non est ne ex eo falsa concludantur quod Hellanici Apollodorique nomina in subscriptione schol. B 494 coniuncta sunt. Vbi Apollodori nomen adpositum est quod Cadmi fabula sive narrata simillime est atque in bibliotheca sive aucta ex ea ipsa et interpolata; Hellanici testimonium ex quo scholii loco sive superstite sive intercepto in subscriptionem delatum sit, prorsus est incertum. Ne tamen postrema, quae cum bibliotheca parum consentiunt, Hellanico vindicentur obstat quod ille de Cadmi uxore prorsus alia tradidit cl. schol. Ap. Arg. I 916.

Non eadem res est in Dictyis Lycophronisque testimoniis. Quo uno Dictys nominatur scholio A 108, ibi unus ex eo desumptus est locus: διὰ τὸ φονεῦσαι αὐτὸν τὴν ἱερὰν αἶγα τὴν τρε-

---

[1]) Quae praecedunt inepta: πλὴν ἑνὸς ἢ δυεῖν διὰ τῶν θυγατέρων ἀνεῖλε, ab editoribus addita esse videntur. Cf. A. Ludwich. in Mus. Rhen. XXXII p. 208 sq. — [2]) Cf. scholl. Soph. Ant. 980 Pind. Nem. X 114.

φομένην ἐν τῷ ἄλσει αὐτῆς[1]), cetera alius originis sunt.[2]) Similiter in Paridis historiam [schol. Γ 325] Idae mons Hecubae in somnio comburi visus et in Philoctetae fabulam [schol. Β 722] Volcani antistites medicinae periti ex Dictye [III 26. II 14] intrusi sunt nomine tamen non addito. Iam licet Dictyis nugae in ipsa compendia recentioribus aetatibus inculcatae esse putentur, tamen quoniam Byzantinorum chronographis testibus illo tempore Dictyis bellum Troianum omnibus erat notum lectitatumque, a scholiastis ipsis et nomen et ipsos locos interpolatos esse probabilius mihi videtur. Certo vero ab illis et Lycophro et scholia Lycophronis compilata sunt. Quamquam enim Lycophro a Theone Alexandrino doctissimis commentariis instructus erat atque inde a Statii tempore eius 'latebras pandere' solebant puerorum magistri[3]), in ea quae volgo ferebatur historia poetica eius vestigia inveniuntur fere nulla[4]); qua re compendia fabularia maximam partem primo ante Chr. n. saeculo confecta esse optime confirmatur. Ex Lycophronis igitur vs. 424 sq. ἱστορία schol. ν 259 pannis rhetoricis adsutis composita est: unde tamen de Colophone loqui poetam obscurissimum

---

[1]) Cf. I 19 'interim in ipsa navigandi festinatione Agamemnon ... forte conspicit circa lucum Dianae pascentem capream imprudensque religionis quae in eo loco erat, iaculo transfigit'. Falsario ante oculos versabantur versus Sophoclei [El. 566 sq.]:

πατήρ ποθ' οὑμός, ὡς ἐγὼ κλύω, θεᾶς
παίζων κατ' ἄλσος ἐξεκίνησεν ποδοῖν
στικτὸν κεράστην ἔλαφον, οὗ κατὰ σφαγὰς
ἐκκομπάσας ἔπος τι τυγχάνει βαλών.

Dictyi praecesserat Ptolemaeus Hephaestio [p. 193 W.]. — [2]) Caveatur ne propter verba ἐντεῦθεν οἱ νεώτεροι ὁρμηθέντες ἱστοροῦσιν scholion doctum esse existimetur. Plurimae enim ἱστορίαι, quae ex compendiis desumptae sunt, adnotationibus Aristonici adscriptae sunt quasi ut οἱ νεώτεροι cum Homero compararentur: cf. schol. Α 5. 39. 52. 59 Β 105. 336 Γ 144. 242. 325 Ε 395 Ζ 131. 155 Θ 368 Λ 709 Τ 119 Υ 215 Ψ 821 Ω 602 λ 326 cum eis quae congessit Lehrsius [Aristarch. p. 175 sq.]. Nusquam tamen re vera instituitur comparatio discrepantiaeve adnotantur, sed uno tenore enarratur historia Aristarcheae doctrinae frustulis male insertis. Velut scholio Α 52 prorsus inepte praescribitur Aristarchi de veterum funeribus opinio [cf. Lehrs. p. 196 sq.] neque alia de causa nisi ut occasio praebeatur historiae exscribendae. Etiam luculentius est exemplum schol. Α 39. Aristarchus Apollinem Sminthium nominatum esse ab urbe Smintha putabat; ceteri dei Sminthii et templa et fabulas sacras ad Chrysam oppidum referebant [cf. Apoll. lex. Hom. p. 143, 9 Strab. XIII p. 604]: iam inspicias scholion: Σμινθεῦ ἐπίθετον Ἀπόλλωνος· Σμίνθος γὰρ τόπος τῆς Τρῳάδος ἐν ᾧ ἱερὸν Ἀπόλλωνος ἀπὸ αἰτίας τῆσδε. ἐν Χρύσῃ κτλ. Scholii Α 108 ut initium praeter Dictyis locum non male cum Cypriorum argumento Procliano concinit ita postrema verba: τὴν θεὰν.. ἔλαφον ἀντὶ τῆς παρθένου παραστήσασαν σῶσαι καὶ ἐν Ταύροις τῆς Σκυθίας εἰς τὸ ἱερὸν τῆς θεοῦ εἰπεῖν πεμφθῆναι αὐτήν ex tragoediae argumento desumpta sunt in qua Diana sub finem vaticinabatur quae facta essent futuraque. Vel hic igitur compendiorum consuetudo fabularum miscendarum adgnoscitur. — [3]) Cf. epicedion in patrem silv. V 3, 155 sq. — [4]) Interpolatum est testimonium schol. Ap. Arg. IIII 1515.

sciebat scholiasta nisi ex commentario? Iam si perlegeris scholia Є 412:

BL φαcὶν Αἰγιάλειαν τὴν μίαν τῶν Ἀδρηcτίδων τὴν νεωτέραν γυναῖκα Διομήδουc οὖcαν cφόδρα αὐτὸν ἐπιποθεῖν καὶ ἀπολοφύρεcθαι τὰc νύκταc. ὕcτερον δὲ κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτηc πάcῃ τῇ τῶν Ἀργείων νεολαίᾳ cυγκωμάcαι αὐτήν, ἔcχατον δὲ καὶ Κομήτῃ τῷ Cθενέλου, ὃc ἦν ὑπὸ Διομήδουc πιcτευθεὶc τὰ κατ' οἶκον. ἥκοντα δὲ αὐτὸν μέλλων ἀνελεῖν ἐφείcατο διὰ τὸ καταφυγεῖν εἰc τὸν τῆc Ἀθηνᾶc βωμόν· ὅθεν αὐτὸν φυγόντα φαcὶν ἥκειν εἰc Καλαβρίαν [Καλαυρίαν L Ἰβηρίαν B] κἀκεῖ ὡc μέν τινεc δολοφονηθῆναι ὑπὸ Δαύνου τοῦ βαcιλέωc, ὡc δέ τινεc ἀπολέcθαι ὑπὸ Ἰονίου τοῦ Δαύνου παιδὸc ἐν κυνηγεcίοιc· ὅθεν ὥc φαcιν αὐτὸν μὲν ἀπεθέωcεν Ἀθηνᾶ, τοὺc δὲ ἑταίρουc εἰc ἐρωδιοὺc μετέβαλεν.

LdD Διομήδηc γήμαc Αἰγιάλειαν τὴν νεωτάτην Ἀδράcτου θυγατέρων· τρεῖc δὲ αὗται Ἀργεία [Ld Αἴγεια] ἡ Πολυνείκουc καὶ Δηιπύλη ἡ τοῦ Τυδέωc καὶ Ἀδρηcτίνη· παραγενόμενοc οὖν [ὁ Τυδεὺc] cτρατείαc ἕνεκεν ἐπὶ τὸ Ἴλιον κατέλιπε τῆc ἀρχῆc καὶ τῆc οἰκίαc ἐπίτροπον τὸν Cθενέλου Κομήτην. κατέχει δὲ ὁ λόγοc τρωθεῖcαν τὴν Ἀφροδίτην ὑπὸ Διομήδουc αὐτῷ μὲν μηδὲν μνηcικακῆcαι διὰ τὴν τῆc Ἀθηνᾶc ἐπικουρίαν· τὴν δὲ τούτου γυναῖκα ἐκμῆναι περὶ πορνείαν † καὶ πᾶcαν τὴν τῶν ⟨ἠι⟩θέων καὶ τῶν νέων ἡλικίαν cυγχορεύειν ἀcελγαίνουcαν, τῷ τε Κομήτῃ ἔρωτα ἐμποιῆcαι περὶ τὴν Αἰγιάλειαν· παραγενόμενον δὲ τὸν Διομήδη ἐκ τοῦ Ἰλίου διώκειν μετὰ δορυφόρων ἀποκτεῖναι βουλόμενον· τὸν δὲ λοιπὸν τοῖc ἀcθενέcι βοηθήμαcι χρώμενον καταφυγεῖν ἐπὶ τὸν Ἀθηνᾶc βωμόν· μετὰ δὲ ταῦτα ἀπῆραι [om. Ld] εἰc Ἑcπερίαν [Ἰβηρίαν Ld] καὶ παραλαβεῖν παρὰ Δαύνου τινὰc εἰc κατοικιcμόν[1]. καὶ τέλοc ἀπορούντων αὐτοῦ τῶν ἑταίρων καὶ λιμωττόντων τούτουc μὲν τὴν Ἀθηνᾶν εἰc ἐρωδιοὺc ἀπορνεῶcαι, τὸν Διομήδην δὲ ἐνταῦθα καταcτρέψαι τὸν βίον. ἡ ἱcτορία παρὰ Λυκόφρονι.

vel ex eo quod extremo scholio BL diversae de Diomedis morte fabulae inter se opponuntur, id non totum ad poetam referendum esse conieceris. Neque vero omnia quae scholiis insunt apud Lycophronem reperiuntur: cf. versus qui huc spectant:

592 ὁ δ' Ἀργυρίππαν Δαυνίων παγκληρίαν
παρ' Αὐcονίτην Φυλαμὸν δωμήcεται
πικρὰν ἑταίρων ἐπτερωμένην ἰδὼν
οἰωνόμικτον μοῖραν, οἳ θαλαccίαν
δίαιταν αἰνέcουcι πορκέων δίκην
κύκνοιcιν ἰνδαλθέντεc εὐγλήνοιc δομήν.
ῥάμφεccι δ' ἀγρώccοντεc ἐλλόπων θοροὺc

[1]) Cf. Ovid. met. XIIII 462.

599 φερώνυμον νηcῖδα νάccονται πρόμου . . .
610 Τροιζηνίαc δὲ τραῦμα φοιτάδοc πλάνηc
ἔcται κακῶν τε πημάτων παραίτιον
ὅταν θραcεῖα θουρὰc οἰcτρήcῃ κύων
πρὸc λέκτρα. τύμβοc δ' αὐτὸν ἐκcώcει μόρου
614 Ὁπλοcμίαc cφαγαῖcιν ηὐτρεπιcμένον.

sed maxima pars ἱcτορίαc simillime atque doctius enarrata est schol. vs. 610:

. . . . ἡ δὲ Ἀφροδίτη, καθὼc φηcι Μίμνερμοc, ὑπὸ Διομήδουc τρωθεῖcα παρεcκεύαcε τὴν Αἰγιάλειαν πολλοῖc μὲν μοιχοῖc cυγκοιμηθῆναι, ἐραcθῆναι δὲ [Ἱππολύτου] Κομήτου υἱοῦ Cθενέλου· τοῦ δὲ Διομήδουc παραγενομένου εἰc τὸ Ἄργοc ἐπιβουλεῦcαι αὐτῷ· τὸν δὲ καταφυγόντα εἰc βωμὸν τῆc Ἥραc διὰ νυκτὸc φυγεῖν cὺν τοῖc ἑταίροιc καὶ ἐλθεῖν εἰc Ἰταλίαν πρὸc Δαῦνον βαcιλέα ὅcτιc αὐτὸν δόλῳ ἀνεῖλεν.

Diomedem a Dauno interfectum esse traditur schol. vs. 592; praeterea quod in scholiis BL et Ld aut Minervae aut Iunonis ara commemoratur, hoc ex diversa interpretatione verbi Ὁπλοcμίαc [vs. 614] ortum esse apparet ex scholio vs. 614 conlato cum schol. vs. 856. Vt fit in scholiis, non omnia et in ἱcτορίᾳ et in Lycophronis scholiis inveniuntur: tamen nemo negabit multa probabilitate ἱcτορίαν ex illis derivari, adicique illis ea quae nunc in ἱcτορίᾳ tantum supersunt.[1]) Idem iudicium de scholl. Υ 215 ferendum est cl. Lycophronis vs. 72 sq. et scholio illius loci. Sed siquidem Lycophronis commentariis uti solebant scholiastae, plura extare documenta conicias. Neque desunt:

Lycophr. 357 τῆμοc βιαίωc φάccα πρὸc τόργου λέχοc
γναφαῖcιν ἅρπαιc οἰνὰc ἑλκυcθήcομαι
ἡ πολλὰ δὴ Βούδειαν Αἴθυιαν Κόρην
ἀρωγὸν αὐδάξαcα τάρροθον γάμων.
ἡ δ' εἰc τέραμνα δουρατογλύφου cτέγηc
362 γλήναc ἄνω cτρέψαcα χώcεται cτρατῷ . . .
365 ἑνὸc δὲ λώβηc ἀντὶ μυρίων τέκνων
Ἑλλὰc cτενάξει πᾶcα τοὺc κενοὺc τάφουc
367 οὐκ ὀcτοθήκαιc, χοιράδων δ' ἐφημένουc κτλ.
387 τὸν δ' οἷα δύπτην κηρύλον διὰ cτενοῦ
αὐλῶνοc οἴcει κῦμα γυμνήτην φάγρον

schol. N 66 ALdD Αἴαc Λοκρὸc μὲν ἦν τὸ γένοc ἀπὸ πόλεωc Ὀποῦντοc, πατρὸc δὲ Ὀιλέωc. οὗτοc μετὰ τὴν Ἰλίου πόρθηcιν αἴτιοc τοῖc Ἕλληcιν ἀπωλείαc ἐγένετο· Καcάνδραν γὰρ τὴν Πριάμου ἱκέτιν οὖcαν Ἀθηνᾶc ἐν τῷ τῆc θεοῦ cηκῷ κατῄcχυνεν ὥcτε τὴν θεὸν τοὺc ὀφθαλμοὺc τοῦ ξοάνου εἰc τὴν ὀροφὴν cτρέψαι [τρέψαι AD], τοῖc δὲ Ἕλληcιν ὑποcτρέφουcι καὶ κατὰ τὴν Εὔβοιαν γενομένοιc χειμῶναc διεγεῖραι μεγάλουc

[1]) Diomedem a Minerva in deos relatum esse tradidit Pindarus [Nem. X 7]. De morte Diomedis sociorumque transformatione praeterea cf. Arist. mir. ausc. 79 [= Antig. CLXII ex Lyco. Aelian n. a. I 1].

διπλῶν μεταξὺ χοιράδων caρούμενον.
Γυραῖcι δ' ἐν πέτραιcι τερcαίνων πτερὰ
cτάζοντα πόντου δευτέραν ἅλμην cπάcει
βληθεὶc ἀπ' ὄχθων τῷ τριωνύχῳ δορὶ
ᾧ νιν κολαcτὴc δεινὸc οὐτάcαc Λατρεὺc
ἀναγκάcει φάλλαιcι κοινωνεῖν δρόμου
κόκκυγα κομπάζοντα μαψαύραc cτόβουc.
ψυχρὸν δ' ἐπ' ἀκταῖc ἐκβεβραcμένον νέκυν
δελφῖνοc ἀκτὶc Cειρία καθαυανεῖ.
τάριχον ἐν μνίοιc δὲ καὶ βρύοιc caπρὸν
399 κρύψει κατοικτίcαcα Νηcαίαc κάcιc[1]).
1151 ὑμεῖc ἐμῶν ἕκατι δυccεβῶν γάμων
ποινὰc Γυγαίᾳ τίcετ' Ἀγρίcκᾳ θεᾷ
τὸν χιλίωρον τὰc ἀνυμφεύτουc χρόνον
1153 πάλον βραβείαιc γηροβοcκοῦcαι κόραc.

ὥcτε πολλοὺc αὐτῶν διαφθαρῆναι. διανηξάμενοc δὲ Αἴαc εἰc τὰc Γυράδαc καλουμέναc πέτραc ἔλεγε χωρὶc θεῶν γνώμηc διαcεcῶcθαι· Ποcειδῶν δὲ ἀγανακτήcαc διέcχιcε τὴν πέτραν καὶ τὸν Αἴαντα τῷ κλύδωνι παρέδωκεν· ἐκριφέντα δὲ αὐτὸν κατὰ Δῆλον νεκρὸν Θέτιc ἐλεήcαcα θάπτει. Ἀθηνᾶ δὲ οὐδ' οὕτωc τῆc ὀργῆc ἐπαύcατο ἀλλὰ καὶ τοὺc Λοκροὺc ἠνάγκαcεν ἐπὶ χίλια ἔτη εἰc Ἴλιον ἐκ κλήρου παρθένουc πέμπειν. ἡ ἱcτορία παρὰ Καλλιμάχῳ ἐν ᾱ αἰτίων καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ ἐν τῇ δ̄ τῆc Ὀδυccείαc παχυμερῶc.

praeter ea quae ex δ 502 sq. addita sunt omnia ex Lycophrone desumpta esse non negaveris praesertim cum Callimachi mentio inveniatur schol. Lyc. 1141: λοιμοῦ καταcχόντοc τὴν Λοκρίδα διὰ τὴν εἰc Καcάνδραν ἀθεμιτομιξίαν Αἴαντοc ἔχρηcεν ἡ θεὸc παρθένουc ἐνιαυcιαίαc εἰc Τροίαν τῇ Ἀθηνᾷ ἀποcτέλλειν ἐπὶ χίλια ἔτη ..... ταύτηc δὲ τῆc ἱcτορίαc καὶ Καλλίμαχοc μέμνηται[2]). Similiter scholion μ 85 prorsus eadem habet atque schol. Lyc. 46, aucta loci Homerici paraphrasi, neque in subscriptione ἡ ἱcτορία παρὰ Διονυcίῳ haerendum est quoniam quod praescriptum est Scyllae stemma ex scholio μ 124 desumptum esse probabiliter conicitur.[3]) Hoc enim cum scholio Ap. Arg. IIII 828 componendum Dionysioque Scytobrachioni vindicandum esse veri est simillimum [cf. de Dion. Sc. p. 57], scholio vero Apolloniano idem stemma atque schol. μ 85 legitur Acusilai testimonio adposito. Neque magis scholii N 1 subscriptionem obstare putaverim quin recte haec componantur:

schol. N 1 ABDLd κεχώρικε τῶν λοιπῶν Τρώων

Lycophr. 1204 νήcοιc δὲ μακάρων ἐγκατοικήcειc μέγαc

[1]) Schol. 397 Νηcαίαc κάcιc ἡ Θέτιc .... — [2]) De re cf. Welcker. Trag. graec. p. 164. — [3]) Haec fieri solere in ἱcτορίαιc supra demonstravi [cf. p. 42].

τὸν Ἕκτορα κατ' ἐξοχήν. μετὰ δὲ τὴν Ἰλίου πόρθηcιν Ἕκτωρ ὁ Πριάμου καὶ μετὰ τὸν θάνατον τὴν ἀπὸ θεῶν εὐτύχηcε τιμήν. οἱ γὰρ ἐν Βοιωτίᾳ Θηβαῖοι πιεζόμενοι κακοῖc ἐμαντεύοντο περὶ ἀπαλλαγῆc. χρηcμὸc δὲ αὐτοῖc ἐδόθη παύcεcθαι τὰ δεινά, ἐὰν ἐξ Ὀφρυνίου τῆc Τρῳάδοc τὰ Ἕκτοροc ὀcτᾶ διακομιcθῶcιν εἰc τὸν παρὰ αὐτοῖc καλούμενον τόπον Διὸc γονάc. οἱ δὲ τοῦτο ποιήcαντεc καὶ τῶν κακῶν ἀπαλλαγέντεc διὰ τιμῆc ἔcχον Ἕκτορα κατά τε τοὺc ἐπείγονταc καιροὺc ἐπικαλοῦνται τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ. ἡ ἱcτορία παρὰ Ἀριcτοδήμῳ.

ἥρωc ἀρωγὸc λοιμικῶν τοξευμάτων,
ὅπου cε πειcθεὶc Ὠγύγου cπαρτὸc λεὼc
χρηcμοῖc Ἰατροῦ Λεψίου Τερμινθέωc
ἐξ Ὀφρυνείων ἠρίων ἀνειρύcαc
ἄξει Καλύδνου τύρcιν Ἀόνων τε γῆν
cωτῆρ', ὅταν κάμνωcιν ὁπλίτῃ cτρατῷ
1211 πέρθοντι χώραν Τηνέρου τ' ἀνάκτορα.
1194 ἀλλ' ἄξεταί cε πρὸc γενεθλίαν πλάκα
τὴν ἐξόχωc Γραικοῖcιν ἐξυμνημένην,
ὅπου cφε μήτηρ ἡ πάληc ἐμπείραμοc
τὴν πρόcθ' ἄναccαν ἐμβαλοῦcα Ταρτάρῳ
1198 ὠδῖναc ἐξέλυcε λαθραίαc γονῆc.

Diversa est ratio scholii Π 37 quippe ubi una res ex Lycophrone [177 sq.] narrationi interpolata sit.

Iam subsisto: ex scholiis enim quaecunque vel praesto sunt vel latent in obscuro, funditus exhaurire omnia nolui, sed certis rationibus rudem molem ita distinguere et digerere, ut non iaceant ignota omnibusque exposita hariolationibus, sed magno cum usu ad historiam poeticam accuratius cognoscendam sine errorum periculo adhibeantur.